

8 März 1985
Nummer 52

15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 185562 tpa d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.-FF
BELÇİKA: 50.-BF
HOLLANDA: 3.-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.-KRN
İSVEÇ: 8.-KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebstück Gebühr bezahlt A1319D

Milyonlarca insan devlet terörüne, her an "içeri atılma" ve işten çıkarılma korkusuna son verecek bir "af yasası" istiyor

Özal 'af' yerine 'ihbarcılık' yasası ile durumu kurtarma hesabında

Bakanlar Kurulu 1 Mart günü yaptığı toplantıda Türk Ceza Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik yapılmasını öngören bir tasarıyı Meclis'e sevk etme kararı aldı. Özal hükümetinin kabul ettiği yasa tasarı

rısı Meclis tarafından kabul edilecek olursa, ceza kanununun 141 ve 142. maddesi dışında kalan "devlete karşı işlenmiş suçlar" bölümündeki maddelerden yargılanan ve yargılanmış tutuklu ve hükümlüler

"pişman" olurlar ve "ihbarlarda" bulunurlarsa bunların cezalarından önemli miktarlarda indirimler yapılacaktır. İdam cezaları 15 yıla, müebbed hapis cezaları 10 yıla, öteki ağır hapis cezaları da dörtte birine indirilecek. Tasarı, ihbarcılara hiçbir zararı uğramayacaklarına dair her türlü devlet güvencesinin sağlanmasını da öngörüyor.

• Yazısı Sayfa 3'de

CGT-CFDT görüşmesi... Kiliselerin Münih toplantısı... AET Komisyonu raporu

Yabancılarla eşit haklar savaşımında üç toplantı, üç önemli destek

Geçtiğimiz haftalarda yabancılar politikası ve özellikle yabancıların eşit haklara kavuşması ile ilgili üç önemli toplantı yapıldı. Batı Avrupa'da yaşayan yabancılarla önemli birer destek niteliği taşıyan bu toplantılardan ilki Alman Sendikalar Birliği (DGB) ile sosyalist eğilimli Fransız işçi konfederasyonu

DGB Aşağı
Saksonya
örgütü
faşist Türk
Federasyonu
hakkında
kapatma
kararı istedi

Federal Almanya'da Türk Federasyonu'nun kapatılması istemlerine DGB Aşağı Saksonya örgütü de katıldı. DGB'nin açıklamasında "Türk Federasyonu'nun yasaklanması son olaylar nedeniyle bir zaruret haline gel-

Federal Almanya'da yabancılar konusu artık bir demokratik ölçütüne dönüştü

Federal Almanya'da ve Batı Berlin'de Mart ayı içinde bir dizi yerel seçim yapılacak. Bu yüzden yabancılar politikası yeniden güncellik kazandı. Ancak sorun bir "demokratik ölçüt" ne dönüştü. CDU/CSU gericiği gene sınıfta

Türkiye'de
"resmen"
adam
öldürme
emri veren
subaylar
hakkında
koğuşturma
açılamayacak

Özal hükümetinin Meclis'e gönderdiği yasa değişikliği tasarısı kabul edilecek olursa, bundan sonra "vur" emri veren subaylar ile bu emri yerine getiren erler hakkında hiçbir şekilde soruşturma açılmayacak ve bunlar, suçlu olsalar bile, hiçbir cezaya çarptırılmayacaklar. Böylece "ortadan kaldırılmaları gereken sakıncalı kişilerin" erlere verilen emirlerle "resmen" öldürülmesinin ve "özel" idam kararlarının bu biçimde infaz edilmesinin önünde hiçbir engel kalmamış olacak

• Yazısı Sayfa 3'de

59 idan,
kararı
Türkiye
Büyük
"Millet"
Meclisi'nde

Meclis'te 'nde ay heklıyor

Türkiye'de sıkıyönetim mahkemeleri idam cezaları vermeye devam ederken, haklarındaki idam kararları kesilmiş 59 kişinin dosyaları da onaylanmak üzere Meclis'te bekliyor. Büyük çoğunluğunu politik nedenlerle idama mahkum edilmiş kişilerin oluşturduğu bu 59 kişiden 50'sinin adlarını saytabiliriz.

Bu arada Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı da bakmakta olduğu PKK davasını sonuçlandırarak 22 kişiyi daha idam cezasına çaptırırken 25 kişiyi de müebbed hapis cezası verdi.

12 Eylül'den bu yana 27'si politik nedenlerle olmak üzere toplam 50 kişi idam edilmiş bulunuyor. Geçtiğimiz sonbaharda Dev-Yol üyesi İlyas Has ile Hidir Aslan'ın idamları, "demokrasiye geçiş" in son adımı olduğu iddia edilen 6 Kasım seçimlerinden sonrakı ilk infazlar olarak dünya kamuoyunda geniş protestolara yol açmıştı.

● Yazısı Sayfa 3'de

Yıllık en geniş
konfederasyonu
(CFDT) arasında
yapıldı. Münih'te ise
kiliselerin düzenlediği
"Yabancılar ve
Almanlar" konulu
toplantı Federal
hükümeti üstünde
etkili oldu. Bu arada
AET Komisyonu da
toplantı ve
yabancıların hak
eşitliği yönünde bir
dizi öneri karardı

● Yazısı 5'de

Foto: Manfred Scholz

Grev tam bir yıl sonra bitti ama uyuşmazlık sürüyor

İngiltere'de maden işçileri greve son verme kararı aldılar

Bir yıla yakındır grevde olan İngiliz maden işçileri, 3 Mart günü yaptıkları sendika genel kurulunda greve örgütlü bir biçimde son verme ve 5 Mart Salı gününden itibaren işbaşı yapma kararı aldılar. Madencilerin greve hibir anlaşma imzalamadan son veremeli nedeniyle, İngiliz hükümetiyle aralarında çıkmış olan uyuşmazlık sona ermiş değil. Greve şimdilik son verme kararı alınmasına, İngiltere'deki

diğer sendikaların göstermeleri gereken dayanışmayı yapamamaları, hükümetle gerilimin grevçilerle karşı örgütlü saldırısı ve bütün bu koşullar altında sendikaların grevi tek başına sürdüremesinin olumsuz hale gelmesi yol açtı. 91 delege grevler sırasında isten atılan 700 işçinin tekrar işe alınmadana greve son verilememesi savunurken, 97 delege bu koşulu hükümetin kabul etmeyeceği kanısındadır.

İki bankaya da Ziraat Bankası el koymuştu Hisarbank ve İstanbul Bankası kazığı tam 149 milyar lira

Çavuşoğlu-Kozanoğlu sermaye grubuna ait Hisarbank ile Has Holding'e ait İstanbul Bankası'nın halkın milyarlarca liralık tasarrufunu özellikle Banker Kastelli kanalıyla toplayıp ardından batmalarından sonra devlete devredişlerinin bilançosu belli ol-

du. Yüksek Denetleme Kurulu ve bankalar yemini murakiplarının raporlarına göre devlet, bu iki batık banka yüzünden tam 149 milyar liralık bir fatura ödemek zorunda kaldı.

● Yazısı Sayfa 8'de

Holdinglelerin bir yıllık KİT soygunu 193 milyon lira

Türkiye'de sanayi üretiminin hemen her dalına yarı mamul, ham madde üreten yada kredi açan Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT)'ler Türkiye tekeli sermayesi tarafından artık gelecekteleşmiş olan yemalanışı bu yıl kavranması güç boyutlara ulaştı. Bir resmi raporda yer alan verilere

göre son bir yılda holdinglelerin kasasına aktarılan KİT yağmasının bilançosu 193 milyar liraya ulaştı. KİT'ler arasında özellikle "banka" hizmeti veren kuruluşlar bu soygundan en büyük zararı görüyorlar.

● Yazısı Sayfa 8'de

KADINLAR HAKLI!

8 Mart! Kadınların savaşım günü

8 Mart dünya kadınlarının barış, demokrasi, toplumsal ilerleme ve eşitlik için savaşım günüdür. Bu yıl 8 Mart'ın 75. yılı kutlanıyor.

● Yazısı Sayfa 7'de

saklanması son olaylar temelinde bir zaruret haline gelmiştir. Bildiri ve eylemleri bu örgütlü, faşist, halkları kıyırtıcı ve zora dayalı yüzünü açığa vuruyor" denildi ve yasaklanması istendi.

● Yazısı Sayfa 4'de

lık ölçütü"ne dönüştü. CDU/CSU gericiliği gene sınıfla kalıyor, DKP ve Yeşiller ise demokrat olarak övgü topluyorlar. SPD ve FDP de konuyu susarak geçitirmek çabasında...

● Yazısı Sayfa 5'de

HTİB görüşlerini bir broşürle açıkladı

Hollanda'da anadil eğitimi üstüne yeni yaklaşımlar

Hollanda'da Temel Eğitim Yasası'nda yapılan değişikliklerle göçmen emekçi çocukların anadil eğitimiyle ilişkin yeni hükümler getirildi. Uygulamaya da bu yıl başladı. Ana çizgileriyle "olumlu bir gelişme" olarak nitelenebilecek bu uygulama konusunda Hollanda Türküvül İşçiler Birliği (HTİB) ilgili broşür yayınladı. Broşür HTİB'in bu konudaki görüş, eleştiri ve önerilerini

ijeriyor. HTİB broşürün yanı sıra bir dizi bilgilendirme toplantısı da düzenledi. 1 Şubat'ta Nijmegen'de, 3 Şubat'ta da Amsterdam'da yapılan toplantılara veliler, öğretmenler ve eğitimciler katıldılar. 9 Şubat'ta toplanan H-TÖB Genel Kurulu'nda ise anadil eğitimi gene enine boyuna tartışıldı ve genel kurulun en ağırlıklı konusu olarak ele alındı.

● Yazısı Sayfa 10'da

Viyana, Paris ve Londra'da DİSK'in 18. yılı kutlandı

DİSK'in 18. kuruluş yıldönümü Batı Avrupa'nın birçok kentinde düzenlenen törenlerle kutlandı. Bu toplantılardan özellikle üçü, gerek katılımın yoğunluğu, gerekse uluslararası sendika liderlerinin konuşmaları yapılmayan yüzünden ağırlık taşıdı. Viyana'daki toplantıda Maden İşçileri Genel Sekreteri Halit İsmet ve TÖB-DEK Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu konuşular. Paris'te Kemal Dursal'ın yanı sıra CGT Yürütme Ku-

rulu üyesi Andre Nogier, Londra'da ise TUC Genel Sekreteri Norman Willis önemli konuşmalar yaptılar. Londra'daki toplantı TUC'un genel merkez binasında yapıldı ve toplantıyı Taşımacılar ve Genel Hizmetler Sendikası Genel Sekreteri Alex Kitson yönetti. Toplantıya İngiliz İşçi Partisi temsilcisi ile Liberation Örgütü temsilcileri de katıldılar.

● Yazısı Sayfa 4'de

"1982 Anayasası" denen şey nedir?

Türkiye'de demokrasiye geçişmesinin önündeki en büyük engellerden birisinin de 1982 Anayasası olduğu her geçen gün daha iyi anlaşılıyor. Geçtiğimiz 16 ve 17 Şubat günleri Stockholm'de yapılan uluslararası konferansa bu gerçek bütün yönleriyle Batı Avrupa kamuoyunun gözleri önüne seren Prof. Server Tanilli'nin yaptığı konuşmanın tam metnini yaymıyoruz.

● Yazısı Sayfa 6'da

Nasıl bir af?

İlimize yarayacak bilgiler yapın. İdamlıksanız asılmaktan kurtulun, ağır hapishanesiz serbest kalın!

Ozal hükümetinin Meclis'e göndermeye karar verdiği son yasa değişikliği tasarınsın asıl-astan işi budur. Türkiye ve dünya kamuoyunun "geniş kapsamlı af" istediğine hükümeti ancak Mafya babalarına yaraşan böyle iğrenç ve korkunç ve "pazarlık" yanıt veriyor. Örneğin idamları yargılanan DİSK yöneticilerinin, itiraf ve ihbarlarda bulunarak kendilerini kurtarmaları'nı öneriyor. Acaba nasıl bir itiraf ve ihbar bekliyor? "Biz genel grev yapmaya, 1 Mayıs'ı kutlamaya zorlayan aslında Sovyetler Birliği'ydi, bu bulaşıcı zehirlerin yayılması" filan demelerini mi istiyor? Artık o kadandırı tam bilemiyoruz. Ama sezarın hakkını sezara teslim edelim: Türkiye'yi tarihinde görülmemiş bir rüsvetçi, karaborsacı, vurguncu ve dolandırıcı cenneti haline getiren bu hükümette de, doğrusu böyle "şantajcı" bir "af yasa"ı yaparız!

Ortada iğrenç olduğu kadar da basit bir hesap var. Herşeyden önce, cezaevlerinde dört yıldan beri spasesiğilim ayakta kalabilmiş ileriçi tutuklu ve hükümlülerin derinleri kırılmak isteniyor. "İhbarcılık yasa tasarı" politik tutukluların "uyuslaştırma" planının bir parçasıdır. İkincisi, cezaevindeki ilericilerle birlikte yığılçte direnmiş olan anaların, babaların ve çocuk-

Devamı 2. Sayfada

Türkiye Postası

Nasıl bir af?

Başarılı Sayfa 1'de

ların şimdî tutukluları ve hükümlüler üzerinde baskı unsuru haline gelmeleri ve onları ıhbarcılığa teşvik etmeleri planlanıyor. Üçüncüsü de, dünya kamuoyu karşısında, örneğin Mayıs ayında toplanacak Avrupa Konseyi'nde, af konusunda "birşeyler yapıyor" görünümü yaratılmak isteniyor.

Hükümetin af yerine katırmayı planladığı bu "ıhbarcılık yasası", "Nasıl bir af?" tartışmalarını daha da güçleştirecektir. Generaller ve Özal "politik af" istemine kesinlikle karşı çıkıyorlar. Bu karşı çıkışlarını asıl nedeni, politik bir asil toplumsal muhalefet üzerindeki baskı ve tehdidi azaltıcı ve demokrasi istemini daha da güçlendirici sonuçlar yaratacak olmasıdır.

Af istemini kendisinin bir "suç" haline getirildiği bugünkü ortamda, "Nasıl bir af?" tartışması yalnızca cezaevlerindeki insanların "su ya da bu biçimde" serbest bırakılma sorunu haline indirgeniyor. İçkençe altında alınan ifadelerle dayanarak, savaş hali hükümlerine göre yapılan yargılamaları, yasadışı bir biçimde ve haksız yere yıllarca hapisanelerde cürüme, hatta idama mahkum edilen insanların serbest bırakılmaları elbette cınalıdır bir konudur. Bu mutlakı gerçekleştirmelidir.

Amma sorunu yalnızca buna indirgemek de tuzağa düşmektir. Cezaevlerindeki tahliye edilen insanların adli sicilleri silinecek mi? Bunlar "damgalı" olmakla kurtulabilecekler mi? Yarı basit bir ıhbar sonucu gene gözaltına alınma ve içkençe görme tehdidinden kurtulacaklar mı? Bugüne kadar hakkında hiç dava açılmamış olsa bile, 12 Eylül öncesinde verdiği bir dilekçede, af da yaptığı bir açıklamadan ötürü, hatta yalnız politik inançlarından ötürü içinde atılan ve açığa mahkum edilen binlerce ve binlerce insan var. Bunlar tekrar esli işlerine dönebilecekler mi? SODEP Genel Başkanı Yardımcısı Muzaffer Saraç, 12 Eylül'den bu yana 200 bin kişinin gözaltına alındığını açıkladı. Yakınlarıyla birlikte en az bir milyon kişi doğrudan illiglerinden bir sorun. Bu 200 bin kişi bugün cezaevinde değil, ama acaba ne durumlarda? 12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda bırakılmış politik güçlenler ne olacak? Türkiye'ye serbestçe dönebilecekler mi?

Af sorununun yalnızca bir "tahliye sorunu" haline getirilmesine nza gstermek, bugünkü baskı ve korku ortamının sürmesine nza gstermekten başka birşey değildir. Türkiye kamuoyuna bir kez buna razı edildi mi, o zaman "ıhbarcılık yasası"nın çıkartılması ve bunun dünya kamuoyuna "af" diye yutturulmaya çalışılması çok daha kolaylaşacaktır.

Avrupa Konseyi toplantısının öncesinde Özal hükümetinin basyurduğuna bu içgenc manevranın iyizüünü açığa çıkaracak çalışmalarn yapılması büyük önem taşıyor. Hükümetin kabul ettiği bu yasa tasarsı bir "af yasası" değil, bütün toplumu bugünkünden çok daha ağır bir baskı altına alacak "ıhbar fur-yası" yaratma yasasıdır. Bu "ezberletilmiş" itirafı ve ıhbarıyla üç yasadım Bulgar vatandaşını İtalya'da hapse atıran Mehmet Ali Ağca'ların yüzlerce ve yüzlerceini üretme yasasıdır.

Türkiye Postası

OKUYUCU POSTASI

Cezaevlerinde direniş var

"Canımın çok sevdiğim, kıymetli kardeşim, senin kadar kıymetli olan mektubunu aldım. Bilen ki ne kadar memnun oldum. Bunu satırlarla ifade etmem mümkün değil.

Kıymetli kardeşim, pencereyi yaptırmam için göndermiş olduğun parayı aldım. Bir kez daha teşekkür ederim.

Sayın teyzeeğül, teyzenin öğrenilme durumunu soruyorsun. İçerde nasıldır. Teyzeoğül senin de bildiğin gibi, içerde işkençe, zulüm, baskı uygulanıyor. Ama 22 Aralık'tan başlayıp, 12 Ocak'a kadar Adana, Mersin

ve Hatay cezaevlerinde sürdür-dükleri açık grevlerle amaçlarına ulaşmış oldular. Şimdî hepsinin morali biraz olsun düzgün. Teyzeoğül moralini bozma, burada hadiseler gayet gıcık gıcıdır. İşte amacımıza böyle ulaşacağız. Bir gün deli poyraz esecek, herşey o zaman sona erecek.

Gelelim pencere konusuna, göndermiş olduğun paranın bir kısmını teyzeeğüla yatırdım. Çünkü hücrede kaldığı sürece bayağı yıpranıp, vitaminiz kalmamış. Elimide kalan parayla iki pencere yaptıracağız, geriye de iki tane kalıyor. Bu bizim için so-

run değil benim için de olmamalı. Kafanı yorma, bize para yolla-mak için sıkıntıya girme. Yeterki güllerimiz bir olsun... Unutma-dı söyleyelim. Açık grevine 100 kişi girdiler. Ve zaferle so-nuçlanan bir grev oldu...

Mektubuma değil de satırları-ma istemeyerek son verirken tekrar selam eder, özlemle ellerinden sıkırmam...

Adının açıklanmasını istemeyen bir okurumuz, kocası ceza-evinde olan bir kadın akraba-sından gelen bu mektubu Ce-nevre'den yolladı.

İşçiler ne diyor

İşyerinde Türkiye Postası'nı tanıttığım işçiler gazetemiz hakkında şunları söylüyorlar:

50. sayılı okuyan (MSP-Rafah Partisi sempatizanı) iki işçi: "Ya bu gazete, Özal'a Milli Gazete'den daha sert vuruyor. Ter-keşçilerin eroin ve silah kaçak-çılığı yaptığı, haraç alıp, cina-yet işledikleri işyeri. Bunlar doğru, zaten Bodurkurt müslü-manız diye vatandaşları kandırı-yorlar. Ama bir de solcu olmasa bu gazete"

Sürekli burjuva gazetelerini okuyan bir işçi: "Türkiye Posta-sı Gazetesi'nin 1,5 yildir tarayor-m. İğci gazetesel. Buradaki iş-çilerin desteği ile çıkıyor, ama tierde patron gazetesi olacak, bak görürsün. Tercüman bile işçi haklarını savunuyorum di-yor ama diğerleri gibi yalan ya-zıyor. Bir defasında bizim mem-lekette bir kız çocuğu merdi-venin düşüp öldü. Tercüman bunu "ceyizliye kaçarken düş-tü" diyor diye yazdı. Bu gazete-ye de pek güvenmiyorum ama yine de okumak lazım."

Türkiye Postası'nı ilk sayısın-dan beri okuyorum. İlk zamanlar-la kıyasladığımda Türkiye Posta-sı'nın işçi gazetesi olarak tam-yanırlan sayısında artış var. Dü-şüncelediğim yazdığım arkadaşlar-

Fatsa'dan...

Cunta öncesi suç olmadığı saptanan (M. K.) o günkü mahkemeye serbest bırakılır.

12 Eylül'de erke gelen generaller geçmiş dosyalara dayana-rak M. K'yı tekrar tutuklayarak, yargılamaya başlıyorlar. Eşi, 3 oğlu ve 81 yaşındaki annesinin hiçbir yerden geliri yoktur. Burada bulunan akrabalarının gönderdiği bir kaç kuruşa bakmakla idarlar. 4 senedir Amasya Cezaevinde tutuklu buluna-bu işçi arkadaşsın ablası, izine gittiğinde kardeşini ziyaret etmek ister.

"Kardeşimi ziyaret için gereken işlemleri tamamladıktan sonra Amasya Cezaevi'ne basyurudum. Erkek gardi-yanlar, bizleri yoklamak bahanesiyle her tarafımızı aradı-lar. Bu aramalar yalnız bir yerde değildi, defalarca kardeşimin yanına varınca ya kadar tekrarlandı.

Fatsa gibi uzak bir yerden geldiğimize bakıldan 5 veya 10'ar dakikalık sınırlı bir görüşme olanağı oldu. Ken-dilerine Almanya'dan geldiğimi, hiç olmazsa görüşme olanağının biraz uzatılmasını rica ettim.

Cevap olarak azarlanmanın yanısıra terbiyesizce haka-retlerle görüşme yerinden apar topar çıkarıldım."

Bayan arkadaş kendisinin ve Türkiye'ye izine gidenlerin Evren ve Özal kişisinden hoşnut olmadıklarını vurguluyor, hayret pahalılığın, işsizliğin, yoksulluğun yuvalları yıkıldığını, kadınlarımızın ekme parası karşılığı kendilerini kötü yollara atmakta başka çareleri kalmadığını utanarak aktarıyor.

Mapustan bir ses

Canım abla, enişte ve ye-genilerim,

Mektubuma bağlarken hasret, sevgi dolu selama-riyi sunar gözlerinizden öperim. Her ne kadar sizden sık sık mektup almasam da bir yılaşte tebrği at-mıştım. Ama nedense geri geldi. Bildiğiniz gibi benim yaşamımda değış-en bir şey yok. Dördüncü yıl da geride bıraktık, mapusluğum devam ediyor. Mahkemeye gidip geli-yorum. Dıştan bakıldığında normal bir insan gibiyim. Oysa her türlü özgür-lükten yoksunum. Mapusluk yaşamamı getirdiği acılar, umutsuzluklar, paralizik-ler, sevdiğim ve onlara olan özlemim... Buna rağmen yasıyor olmam garip. Bazen ölmü insanı kurtuluş gibi geliyor. Düşünüyorum, peki beni hayata bağlayan nedir? Geride bıraktığım sevdiğim, yerine getire-medim sözlerim, geleceğe olan umudum, insanım...

Abacığın evden bir haber alamadım. Bu sıralar yanına pek gelmiyorlar. Ç. Ankara'da hastahanedeymiş. Yardımların için size minnet-tarım, çocukların da okul-daymışlar. Umud ederim iyi-dirler...

Satırlarıma son verirken özlem ve sevgi dolu selama-riyi sunarım. Biraz maddi

CGT ile güçlüyüz

Gazetenizi elimize şimdide ka-dar işi keçti. Okuyucu mektuplarındın bizlerin sorunlarını yansıtır. Biz de istedik ki bizim fabrikamızdaki derlenimizi de yansıtsın. Oturdum yazıyorum.

Fabrikamız Penet'de yapılan hakşızlıklara der demek içinsene-dikalaşma çalışması başlatıldı. Düzelmisini istediğimiz taleple-rin arasında, "O" derencin altın-da işin durdurulması (-11 dere-cede bile çalışıyoruz), fazla me-sallerimizin gaspına son verilme-si, kaskot saatimizin son verilme-sinin içinine alınması vardı. Her yıl ücretimiz artması gere-kirken bizde patron yıldıan yıla düşürüyor. Verdiği konşeyi de,

bizlerin insanıma hakkı olan mazo-tu hiç yılmayıp konşeyi parası di-yer veriyor. Haklarını olan konşeyi parasını ise cebine indiriyor. Bizlerin çalıştığı yerlerde sofat yan-makten, patronun bürosunda sı-cactan duruyoruz.

Sendikada örgütlenmemizin önüne geçmek için, bugüne ka-dar yüzünü hiç görmediğimiz 4000 Frank yılaşte primi ile bizleri susturmayı çalışıyor. Bu güne kadar bir araya gelemediğimiz işçi patronun başkallana bütün işçilerimiz zorunda kaldık. Şimdii ise gücümüzü sendikamız CGT'deki birliğimizdedir.

Penetli fabrikasından bir işçi/Lyon

8 Mart yaklaşırken

Bu yılki 8 Mart'tı, dünyada sevgi yanlısı güçlerin silahlan-mayı alabilirdiğine tirandır-dığı, NATO başlarını, ABD şafk tekelelerini silahlanma yarışını

uzaya kadar ılerlettigi, ulusal kurtuluş savaşı veren ülkelerin işçilerini kabaca karıştıdı, sosyalist ülkelerde karşı açık ve gizli anti-komünist bir kampanyayı körüklediği bir ortam-da karşılayınız.

İçinde yaşadığımız Federal Almanya'da başlatıcı gerici hükümet ekonomik krizden gerek-penidenlerin gözlemlerine rak tut-mak için yabancılara aşıyı gi-bi göstermeye çalışıyor. Varo-lan yabancılara, yasaıyla alle bütünleştiği engelleniyor, bun-dan dolayı çok sayıda işçisi

Ceren'e ilk sözümüz

Yavru ceylanın benim

Ceren'im.

Bir can daha çoşadık

Çocuklarınıza bir armağan vermek ister misiniz?

Ayna

Kalemim var, yazıyorum. Kitabım var, okuyuyorum. Beynim var, düşünüyorum. Ağzım var, konuşuyorum. Hacı Azzadlık yazdım.

OKUYUCU ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER

ÇOCUKLARINIZA yardımcı olmak istiyorsanız "HER EVE BİR ANSIKLOPEDI" kampanyamıza katılın. Gelişim'in bilimsel renkli resim, şema ve fotoğrafları süslü ansiklopedilerinde her sorunun yanıtını bulacaksınız.

Dünyamız Çocuk: İlk ve ortaokul öğrencilerinin aradıkları her yanıt - 5 cilt, 1196 s. DM 216

Genel Kültür: İnsan, doğa, bilim, sanat ve kültür konularında temel bilgi kaynağı, 8 cilt 2234 sayfa, DM 385.

Sağlık: Sağlıkla ilgili konularında aradığınız bilimsel yanıt, 8 cilt, 2280 s. DM 358.

Sofra: Gerek Türk gerek dünya mutfağında aradığınız diğer bilgiler, 6 cilt, 1200 s. DM 268.

Kadın ve Erkek: Çağımız insanının aile yaşamında karşılaştığı her türlü ruhsal ve cinsel sorunlar, 5 cilt, 1440 s. DM 268

İsteme Adresi:
KAYNAR GmbH - Kitap ve Yayıncılık, Hansastr. 86,
4100 Duisburg 1,
Tel: (0203) 331795

Beynim var, düşünüyorum, Ağzım var, konuşuyorum, Hani özgürlük vardı ya, Hani insan hakları diye bir şey Nerede kaldı bütün bunlar. Hayvanlar da aynı koşullarda yaşıyorlar. Onlar da Ne yazıyor, ne okuyor, ne düşünüyor, ne konuşuyorlar. İnsan olduğumu unutuyorum bir an, Hayvanca yaşamaktan.

Tevfik Şenelmis / Melbourne

Newroz Ateşi

Kürdistan'ın karlı dağları Alevlerle süslümsü yine Halaylar çekiyor, anamız yarımız Beyaz kızıla boyanmış Alevlenen atların rengi.

Halkımızın bayram günüdür. İşte yine geldi şanlı Newroz Faşizmedir hıncımız Birlik için atsin kalbimiz Özgürlük için dirandımız

Batı Berlin'den Veli

Ceren'im, Bir can daha çoğaldı seninle bu kış Hoş geldin dünyamıza. Kar kış-kiyemete rağmen Soğuktan ve besizlikten Buruş buruş değildi küçücük dudakların. Körpecik etlerini bereyleyen Höllüklerle de yatırmadın. Kardan ak, pamuktan yumuşak Örtülerle sandığın gönlüne. Oyuncaklardan da hazır 24 derece sıcaklıkta odanda. Gurbetçi oluğumuz işine yaradı belki

Ama unuttu! Yüzlerce teyzelerin, amcaların bibilerin, abilerinin Sürgünde oluğumuz; Bizim ülkemizde de bebeler Sen gibi olsun diyedir. Üç gününe varmadan Omesin diyedir analarıyla birlikte. Açık dünyasında kalmısın diyedir. Bu bezirgan saltanatı Bu zulüm sürmesin diyedir...

Heval

lanı yencileri yasayışa alle bütünlüğü engellerken, bun- dan da en çok kadınlar etkil- leniyor.

Ülkemizdeki kadınlar 8 Mart'ta açılımı, yoksulluğun giderek tırmandığı, emekle parasına namusunu satan kadınların, gerek kızların çocukların, "açtım, caldım" diye ifade veren, "evlat verelim, satalım, ama yapabileceğim başka birşey yok" diyerek çocuklarını satmak zo- rununda kalan, allelerin gazete sayfalarında yer aldığı bir or- tamda karşıyorlar. Faşizmin karabasanı hayatın her alanın- da baskısını, zulmünü gösteri- yor. Zindanlarda analarımız, beciarlarımız, kardeşlerimiz en kötü işkenceler uygulanı- yor.

Suçu sadece barışı savun- mak olan Reha İvan 60 yaşın- ra rağmen faşizmin zindanları- nda tutuklu bulunuyor. Ülkem- izdeki ve yurt dışındaki ka- dınlar Reha İvan'ın 60 yaşına rağmen başı eğilmeden dildik ayakta kalmasından onur du- yuyor. Çalışmalarında onur ö- nek olarak, onunla dayanışma bayrağını yükseltiyor.

Gönül Saraç/Wiesbaden

Bu oyunu bozalım

Uzun zamandan beri kendi kendime düşündüğüm şu işsiz- lik sorunu, insanlığı yoksulluğa, köleliğe, işsiz kalanları psikolo- jik bunalıma iterek, bir yandan da dünya barışını tehlikeye so- kuyor. Geçenlerde radyoda din- ledim. Reagan şöyle diyor: "Dünya barışı Amerikan ekono- misine bağlıdır." Böyle diye- rek milyonlarca barışsever insanı karamsarlığa iteceğini sanmak- tadır. Bu kadar insanın hayatı bir ülkenin ekonomisine nasıl bağ- lanır? Kendi içinde düğüğü bata- klığın faturasını bir emekçilere ödettmeye çalışan ABD Başkanı, sorunu böyle utanmazca açıklar- sa, acaba Avrupa'da en gür- deniği meslekdaşı Başbakan Kohl

ne düşünür dersiniz? Hayır arka- daşlar hayırlı Onlar ne düşünü- lürse düşünsünler, dünya kurula- lı beri, onu yasayan hale getir- mek için dişleriyle, tırnaklarıyla var güçleriyle çalışan insanlık buna izin vermeyecektir.

Eğer bir gerçekten savışı- ya karşıysak, kollan hermen savışı- şızlık sorununu, ekonomik bu- nalımın dünya barışını nasıl teh- did ettiğini tüm arkadaşlarımızla anlamalıyız. Çünkü kapitalizm işin düğüğü bataklığın kurtu- labilecek için son çareyi savaş çıkartarak ömrünü uzatmakta arar. Onun için omuz omuza ve- rip onların bu oyunlarını boza- lım.

Ö. Tahtacı/Kassel

tasını ıç içi gazetesi olarak fan- tiyanları sayımları arttı. Bu- düncülerini yazdıkları arkadaşlar daha düne kadar Türkiye Pos- tası'nın adını daha bilmiyorlardı. Ülkemizde olduğu gibi Almanya' da da fakir daha fakirleşirken, işçilerin gazetemize yönelişleri artacaktır. Merhabalaştığımız in- sanlara daha Türkiye Postası'nı tanıtmak için yolumuz.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur / Federal Almanya

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1. 1959 yılında ülkesindeki ulusal kurtuluş savaşı sonucu, Amerikan emperyalizminin ülkesinden kovarı Kübalı önderin adı ve soyadı - Onu diyetine kışık kalk- maz, 2. 12 Eylül 1980 darbesi son- rası Türkiye'de 2 yıl kadar Başba- kanlık yapmış olan kişinin soyadı - Eski Mısırlı da bir mabut adı - Sara hastalığının bir diğer adı, 3. Geri tepmeli bir motor türü - Sinema- larda gece saansı - Adli işlerin gö- rüldüğü yer, 4. Kimyada iridyumun simgesi - (Ters) Titleden rejimler- de ülkeyi yöneten kişi - Alınan aya- gın koruyan demir - Bir erkek adı, 5. Kayıp - Herkesin lanet ettiği, la- nellenmiş - En kısa zaman parçası, lahra, 6. Merhametsiz, gaddar - (Ters) Ilimlik, yaşavışık, 7. Kabe- de seytan taslama töreninin yapıldı- ğı yer - Herhangi bir şeyde ayak di- reme - Bir konut türü, 8. Saf olduğu zaman eter kokusunda renksiz ve çok aydınlatıcı bir alevli olan bir gaz adı - (Ters) Eski dilde alun, 9. (Ters) Bir fasulye türü - Bir portakal cinsi - Yappa, yerine getirme, 10. Uluslararası trafikte Çekoslovakya'yı simgeleyen harfler - Ağzı çok laf yapan, çok konuşan - Sabahları güneş doğmadan önce oluşan alacakaranlık, 11. Fasıla - Afrika'da bir nehir - İntikam alma duygusu - Tanrıya yakış, 12. Uluslararası bir üne sahip ve yapmış oldu- ğu ileriçi eserlerle tanınan Yunanlı bir müzik yapımcısı.

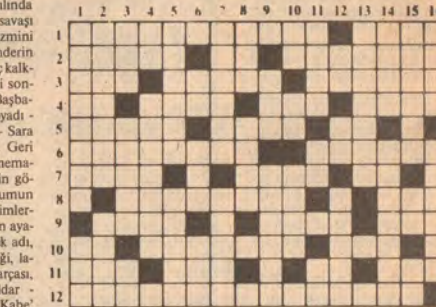
YUKARIDA AŞAĞIYA: 1. Japonya'da aynı zamanda kutsal sayılan bir yanardağ - Saydam bir madde, 2. Gerici olmayan - Modern, çağdaş kişi anlamında kullanılan bir terim, 3. Bir meyvadır - (Ters) TRT tarafından yayınlanmış olup, şimdiki konuşma dilimizde benimsenmiş ve cevap anlamında olan bir kelime - Beyaz, 4. Müzikte duraklama işareti - Kıbna'nın bir kent adı, 5. Bir Afrika ülkesi olan Kuzey Ro- dezyanın başkenti - Bitki köklerinden çıkarılan güzel kokulu uçucu bir madde, 6. Tümcür, yumru - Olgun- laşmadan, yani kromozom indirgenmesinde başlanmadan önceki ana cinsiyet hücreci, veya kadın, hanım an- laşımında, yani kromozom indirgenmesinde başlanmadan önceki ana cinsiyet hücreci, veya kadın, hanım an- lamında eski bir kelime - Bir şeyin karşılığın ödennmiş olması, 7. Trahzon ilinde bir ilçe - Aruz vezni bir şiirde bir kelime - Bir şeyin karşılığın ödennmiş olması, 8. Sarmaktan bir arasınde en kdemli olanı, 10. Müzikte bir nota - (Ters) Eski dilde bir olumsuzluk eki - Hatırlayan, 11. Silis grubundan inorganik bir madde veya panzehir adı - Litrenin bir ölçüsü - Örnekten bir emir, 12. Eski dilde bayram - Bir haber ajansımızın kısa yazısı - Muğla'nın bir ilçesi, 13. Şili'de 1973 yılın- da bir darbe sırasında öldürülen eski devlet başkanının soyadı, 14. Ege denizinde bir ada - Balıkesir'in bir ilçesi, 15. Kalsiyum ve magnezium silikattan meydana gelen bir mineral - İlave - Akl, 16. (Ters) Çay yapraklarında bulunan, kafeinle özdeş bir madde - İmzalanması bir emir.

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1. Kemaltürkler, 2. Alar - Rdas - Ka, 3. Paraguay - Şok, 4. İke - Akula, 5. Te - Roza Om, 6. Amık - Odakim, 7. İpel - La - Vo, 9. Ty - Köy - Tao, 11. İlame - Fin, 12. Ot - Sütlüplako

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Kapitalist, 2. Etalem - Çivit, 3. Mark - Iber, 4. Aterkil - Kas, 5. Gömit, 6. Uda

Adolf, 8. Raya - Ağa - Afi, 9. Ks - Kosa - İl, 10. Samil - Etna, 11. Esol - Mavna, 12. Rakas - Rokoko

Türkiye Postası

Adı-Soyadı
Adresi

Ülkesi

Abone ücretini Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4614 32 - 100, BLZ 100 100 10 Postcheckamt Berlin-West hesabına yazdırıp bu abone fişi ile birlikte havale makbuzu- nuz Türkiye Postası Abone Servisi, Moltke Str. 45, 4100 Duisburg 1 adresine postalamız.

Abone bedeli

P.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviç
6 aylık 30,-DM	600 BF	120 Krp	85 FF	8.40 £	35 G	95 Krm
1 yıllık 60,-DM	1200 BF	240 Krm	170 FF	16.80 £	70 G	190 Krm

Türkiye Postası: 15 günde bir cuma günleri karşı Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität; V. 1000 Berlin 42, Donaustr. 1 Tel: (030) 624 90 92 Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Kardan anchrift der Redaktion: 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Tel: (0203) 34 01 97 Herstellung: Informedia, 4100 Duisburg 1, Moltkestr. 45 Druck: Plambock & Co. Druck und Verlag GmbH, 4040 Neuss, Xantenstr. 7 Tel: (0213) 3401 97 Abonement: Vereinigung für Völkerver- ständigung und Solidarität, Postcheckkonto 461 432-100, BLZ 100 100 10 Postcheckamt Berlin-West ohne Kasse; Federal Almanya ve Batı Berlin'de 6 aylık (12 sayı) 30 DM, 1 yıllık (24 sayı) 60 DM. Temsilcilikler: Fransa-Paris, Tel: 0-288 26 90 Tiviere-Barcel, Tel: 081 32 15 91 Hollanda-Amsterdam, Tel: 020-90 85 46 İngiltere-Londra, Tel: 01-340 47 39 Danimarka-Kopenhag, Tel: 01-707 508 İsviç-Stokholm, Tel: 08-367 576 Batı Berlin, Tel: 030-624 60 92

Milyonlarca insan devlet terörüne, "içeri atılma" korkusuna son verecek bir "af yasası" istiyor

Özal "af" değil "ihbarcılık" yasası çıkarıp durumu kurtarma hesabında

Özal hükümeti 1 Mart günü yapılan Bakanlar Kurulu toplantısında, Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) bazı maddelerinde değişiklik yapılmasını öngören bir karar vermişti. Türkiye ve dünya kamuoyunun beklendiği "politik af" yerine "ihbarcılığa" cezalarını azaltarak "durumu kurtarma" cabası olarak yorumlanan bu tasarıya göre, TCK'nun "bölücülük", "anayasal düzeni değiştirme", "isyan", "silah imali", "laikliğe aykırı davranış" ve "yasadışı örgüt kurma" diye tanımladığı suçları işlediği iddia edilen kişiler, "pisman" olup "ihbarlarda" bulunmaları halinde, cezalarından indirim yapılacaktır. Tasarıya göre, "ihbarcılık" yapanların cezaları 15 yıla müebbet hapis cezaları 10 yıla indirilirken, diğer hapis cezaları da dörtte bir kadar indirilecek. Bu indirimleri yalnız sorgulan ve mahkemeleri sürmekte olan değil, mahkumiyet cezaları kesinleşmiş olan "ihbarcılara" da uygulanacak. Hükümetin kabul ettiği yasa tasarı "ihbarcılara" kendilerinin korunacağına dair türlü "devlet garantisi" de veriyor. "Ihbarcı" isterse, kendine değişik bir ada yeni bir kimlik verilebilecek.

Af yerine...

Hatırlanacağı gibi Adalet Bakanı Nejat Eldem, ocak ayında yaptığı bir açıklamada, bakanlığının bir "pismanlık yasa tasarısı" hazırlamakta olduğunu ve bu tasarının yakında hükümete sunulacağını söylemişti. Bakanın bu açıklaması kamuoyunda geniş tepkilere yol açmış, bu arada HP milletvekili Cüneyt Çener bu tasarının aslında "muhtırlığı izdeme" tasarısı olduğunu ve "yasalaşması halinde Adalet Bakanının bile, bir ihbar yüzünden kendisini hapsetme hırsıyla" söyle-

sarının daha da genişletilecek bir tür "af yasası" haline getirmesini düşündüğünü haber vermişti. Özal, haklarında dava açılmış olanlara, cezaları kesinleşmiş bulunanların da tasarı kapsamında alınmasını istiyordu. Böylece hem şu anda cezaevlerinde bulunan politik tutuklu ve hükümlerle de geniş çapta ihbarcılığı teşvik edilmelerini, hem de Türkiye ve dünya kamuoyundan gelen "af" baskısını hafifletilemeyeceği hapsiyordu. Nitekim, yasa değişikliği tasarılarında yer alan "ceza indirimleri" 20 yıl ceza yemisi bir hükümlerinin bile "işe yarar ihbarlarda" bulunduğu takdirde hemen serbest bırakılmasına olanak tanıyor.

"Devlete karşı işlenen suçlar" kapsamında bulunan TCK'nun 141. ve 142. maddeleri ise, hükümetin kabul ettiği değişiklik tasarılarında yer almıyor. Bu maddelerde yargılanan dava hükümlerinin giymiş kişiler konusunda hükümetin ne düşündüğü henüz kesinlik kazanmış değil. Kesinlik kazanmamış bulunan bir başka konu da hükümetin "kader kurbanı" olarak adlandırıldığı adı tutuklu ve hükümlerinin durumu.

Geçtiğimiz şubat ayı içinde "af" sorununun tekrar gündelleşmesiyle "nasıl bir af" sorusuna da değişik cevaplar verildi. 1982 Anayasası, Ceza Kanunu'nun 125-172. maddelerini kapsayan "de-

lete karşı işlenmiş suçlar" bölümünün herhangi bir af kapsamına alınmasını yasakladığından ve parlamentodaki partiler gibi parlamento dışındaki diğer yasal partiler de "anayasa değişikliğini" gündeme getirmediğinden, bu partiler ve yandaşları tarafından ortaya sürülen görüşlerin tümü de "1982 anayasası çerçevesinde" kalıyor. Yani "af sorunu" yalnızca politik ve adalet olmak üzere şu anda cezaevlerinde bulunan toplam 73 bin 129 kişinin ne oranda serbest bırakılacakları tartışmasıyla sınırlı kalıyor.

En geniş güçler politik nitelikli bir affa kesinlikle karşı çıkarak, yalnızca "kader kurbanları" dediikleri suçluların af edilmesini

ni savunurlarken, daha liberal ve demokrat kesimler "terör dışında kalan düşünce suçlarının affını" savunuyorlar. Örneğin Halkçı Parti'nin ANAP'a ve MDP'ye yaptığı öneri şu noktalarda toplanıyor: "Düşünce suçları" çıkarılacak af yasası kapsamı içine alınsın; "terör, bölücülük ve politik nedenlerle adam öldürme" suçları ise af yasası kapsamı dışında kalsın ama, infaz yasasında değişiklik yapılarak bunların cezalarından indirim yapıp büyük bir kısmının tahliye edilmesine olanak versin. Buna karşılık, örneğin Türkiye Barolar Birliği Başkanı Teoman Evren, 5 Şubat günü yaptığı bir açıklamada "af" konusunu yalnızca "hapisaneleri boşaltmak" ibaret bir sorun olmadığını işaret ederek şöyle dedi: "Bugün pek çok insan eski filleri nedeniyle suçlandıkları için normal yaşamalarını sürdürmekte büyük bir tedirginlik içindedirler. Her gün yangınlar korkusu altında yaşamaktadırlar."

Geçtiğimiz 10 Aralık 1984 günü bir duyuru yayımlayarak "Sol Birlik" kurdularak açıklayan Kürdistan Öncü İşçi Partisi, Türkiye İşçi Partisi, Türkiye Komünist Emek Partisi, Türkiye Komünist Partisi, Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ise, "af" sorunu "demokrasinin" sorunu ile birlikte ele alıyorlar. "Genel Af ilan edilmemesi isteyen bu partiler, anti-fişist ve demokratik bütün politik tutukluların serbest bırakılmalarını, bunların hakkında açılmış olan davaların düşmesini ve yurt dışına çıkarak zorunda kalmış politik göçmenlerin serbestçe geri dönmelerinin ve "vatan dışlanmış" kılınan" kararlarının iptal edilmesini istiyorlar.

Türkiye'de "resmen" adam öldüren yada öldürten subaylara yasal güvence

Şubat ayı ortalarında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan yasa değişikliği tasarısı kabul edilcek olursa, herhangi bir kişiye karşı silah kullanın ve ölüme yol açan asker ve silah kullanılması emrini veren subaylar hakkında dava açılmayacak ve bunlar cezalandırılmayacak. Tasarının değiştirmeyi amaçladığı ve şu anda yürürlükte bulunan "Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu"na göre, silah kullanabilmesi için "başkaca bir çare kalmaması veya zaruret olması" gerekiyor. Değişiklik tasarısı yasının bu cümlesinin kaldırılması öngörüyor. Yasa değişikliği gerçekleştirildiği takdirde, birlik komutanlarının ve erlerin geliş güzel silah kullanmaktan korkmaları için hiçbir neden kalmayacak ve erlere "politik" nedenlerle hatta salt "kişisel kin" gibi nedenlerle cinayet işletmelerinin önünde engel kalmayacak.

"İdamlıkarlar" 50'sinin adalarını açıklıyor 59 idam kararı "Millet" Meclisi'nde onay bekliyor

Türkiye'de sıkıyönetim mahkemeleri tarafından idam cezaları verilmesi sürerken, asker ve sivil yargıtarafından onaylanarak kesinleşen ve Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'na ulanan idam kararı sayısı da 59'a ulaştı. Bilindiği gibi, sıkıyönetim mahkemelerinin verdikleri idam kararları, sanık avukatlarının itirazı üzerine öndece asker yargıtayda inceleniyor. Askeri yargıtayın onayladığı idam kararları kesinleşmiş olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderiliyor. Burada dosyalar önce Adalet Komisyonu'nda inceleniyor ve sonra Meclis Genel Kurul'u'nun onayına sunuluyor. Meclis'in onayladığı idam kararları Cumhurbaşkanına Kenan Evren'in imzasına sunuluyor ve imzalandıktan idam kararları Resmi Gazete'de yayımlan yayınlamadan idam cezaları infaz ediliyor.

12 Eylül'den sonra bugüne kadar 27'si politik nedenlerle, toplam 50 kişi idam edilmiş bulunuyor. Şu anda Meclis'te, Adalet Komisyonu'nun gündeminde bulunan idam cezasına çarptırılmış 59

kişiden isimlerini tespit edebildiklerimiz 50 kişi şunlar:

Politik suçlar nedeniyle

Muzaffer Öztürk, Sedat Yılmazsoy, Mehmet Onur Mıman, Harun Kartal, Aslan Tayfun Özkök, Harun Fazıl, Ercüment Özdemir, Aslan Sener Yıldırım, Feridun İhsan Berkin, Gürsel Başın, Burhanettin Doğan, Haydar Yılmaz, Nejdettin Sızdır, Ahmed Erhan, Cumali Ayhan, Mehmet Uğarlıoğlu, Feriz Kök, İbrahim Yalçın Erkan, Seyfettin Top, Hüseyin Tanış, Mehmet Bozbay, Kenan Doğan, Mustafa Özdemir, Veli Biçer, Hayati Acil, Raşit Tüz, Mustafa Yürükoğlu, Sezai Sarıtaş, Hayati Özkan, Nazım Silacı, Osman Yılmaz, Şehzade Kaygusuz, Abdulkadir Güllü, Muhsin Kaya, Mustafa Gönül, Lütfi Polat, Celal Bay.

Adı suçları nedeniyle

Dudu Gül, Şevkiye Eryen, Mehmet Ali Uslu, Mehmet Selen, Hakkı Çalıkan, Abdulkadir Özyurtcu.

Nedeni saptanamayan

Haklarında verilen ölüm cezasının politik mi, yoksa adı suçları nedeniyle mi verildiğini saptayamayanlar.

Bilim adamı Dr. Beşikçi yazdığı mektup yüzünden 10 yıla mahkum edilmişti

Savunma hakkına veni saldırı

İşanması halinde Adalet Bakanlığı bilet, bir ihbar yüzünden kendisini hapiste bulabilecekleri" söylemişti.

Bakan'ın bu açıklamasından sonra "af" konusu gene ön plana çıkmaya başlamış ve HP Genel Başkanı **Çalp**, meclisteki diğer parti partiyeye bir mektupla başvurarak üç parti arasında yapılacak bir toplantıda konunun ele alınmasını önermişti. Başbakan **Özal**, HP'den gelen bu öneri konusunda oyalayıcı açıklamalar yaparken, Adalet Bakanlığı da hazırladığı tasarıyı şubat ayı sonunda **Özal**'a sundu.

Adalet Bakanlığının hazırladığı tasarıda **ödüllenmeleri** öngörülen "İhbarcılar" yalnız polis ve savcılık sorgusu sürenlerle sınırlıydı. Yani haklarında dava açılmış yada cezaları kesinleşmiş "İhbarcılar" kapsamıydı. 26 Şubat tarihli gazeteler Başbakan **Özal**'ın bu ta-

Bilim adamı Dr. Beşikçi yazdığı mektup yüzünden 10 yıla mahkum edilmişti

Yazar İsmail Beşikçi, Gaziantep Cezaevi'nde ölüme mi terkedildi?

"Şu anda Gaziantep cezaevinde 10 yıla hükümlü olarak yatmakta bulunan bilim ve adamı ve yazar **Dr. İsmail Beşikçi**'nin, cezaevinde kendisine karşı uygulanan özel baskılar sonucunda, sağlık durumunun bozulduğu bildiriliyor. Konağı ile ilgili olarak 12 Şubat günü Uluslararası Af Örgütü'ne, Dünya ve Avrupa Yazarlar Birliği'ne, basın kuruluşlarına, yazarlara, Kızılhaç Teşkilatı'na, bilim adamlarına ve Avrupa demokrat kamuoyuna bir çağrı yapan Avukat Şerafettin Kaya, İsmail Beşikçi'yle dayanışmanın yükseltilmesini, kendisinin Avrupa'dan gönderilecek bir doktor huzurunda sağlık kontrolünün geçirilmesini ve insanca yaşamasına imkan verilmesini istedi. Avukat Şerafettin Kaya'nın yaptığı çağrıda özetle şöyle denmekteydi:

"Kürt halkının sosyo-ekonomik yapısını inceleyen, Kürt asiretleriyle ilgili inceleme yapan ve bu çalışmalarından ötürü yargılanan sayın İsmail Beşikçi hayatı tehlike içindedir. Göltürk cezaevinde Çanakkale cezaevine gönderilen ve orada uzun süre tek hücrede tutulan Beşikçi, mahkemede ki savunmasını geri alması ve resmi ideoloji doğrultusunda taviz vermesi, Kürt ulusuna ilgili yazdıklarını yayınlaması için zorlanmış ve baskı altında tutulmuştur. Uluslararası Af Örgütü'nün, Avrupa demokratik kamuoyuna, yazarların ve kilise mensuplarının müdahale ve protestoları karşısında baskı kısmen zayıflamıştır. Ancak bundan bir süre önce, hiçbir neden yokken, hiçbir yasal gerekçe gösterilmeden İ. Beşikçi Cezaevi'ne cezaevine sürülmüştür. Bilginin en kötü koşullara sahip bu cezaevinde İ. Beşikçi'nin sağlığı iyice bozulmuştur. Yemek, kapı altındaki delikten verilmektedir. Her havalandırılmamaktadır, okuması-yazması yasaklanmıştır. Diğer tutuklularla ilişkisine müsaade edilmediği gibi, ailesi ve avukatı dışındaki yakınlarıyla görüşüşüne de mahkumdur."

Dr. İsmail Beşikçi kimdir?

İsviçre Yazarlar Birliği Başkanı Boulanger'e 1980 yılında yazdığı

Türkiye'de fikir suçlusu yoktur diyenlere ithaf olunur

bir mektuptan ötürü, "devletin haricte nüfus ve itibarını koruyacak şekilde yabancı memleketle nesriyat yapıyor" gerekçesiyle Türk Ceza Kanunu'nun 140. maddesine göre 10 yıl ağır hapis cezasına çarptırılmış olan İsmail Beşikçi, Kürt sorunu üzerine yaptığı araştırmalar ve yazdığı kitaplarla tanınan bir bilim adamı ve yazardır.

1962 yılında Siyasal Bilgiler Fakültesi'ni bitiren Beşikçi, askerliği yaptıkdan sonra, 1964 yılında Erzurum Atatürk Üniversitesi'ne sosyoloji asistanı olarak girdi. 1967 yılında doktora yaptı. "Doğu Anadolu'nun Düzene" adlı kitabından ötürü 12 Mart döneminde yargılanarak 13 yıl hapse mahkum edildi. 1974 yılında adını yararılan cezaevinde çıkarak yazdığı "Bilim-Yöntem", "Kürtlerin Mecburi İskam", "Türk Tarih Tezi ve Kürt Sorunu" adlı kitaplarından ötürü yargılanarak 3 yıl

hapse mahkum oldu. Cezası tamamlanarak 1981 yılında tahliye olan Beşikçi, iki ay sonra tekrar tutuklanarak İsviçre Yazarlar Birliği Başkanı'na yazdığı mektuptan ötürü yargılandı ve 10 yıla mahkum edildi.

Beşikçi'yi 10 yıla mahkum eden askeri mahkeme, gerekçeli kararında kendisini, Kürt olmadığının halde Kürtlerin ulusal çıkarlarını savunduğu için "ajanlık" ve "düş düşmanlara menfaat karşılığında hizmet etme" suçladı.

Mahkememin mahkumiyet gerekçesini dayandırdığı noktalarından birisi de şuydu:

"İsmail Beşikçi'nin savunması okunduğunda düşünce ve davranışlarında en ufak bir şekilde taviz vermeden sürdürdüğünü bildirilmekte, memleketi yıkmak için kendisini adanmış açıkça ortaya koymuş ve pısmırlık duyduğundan da kanıtlanmıştır."

Savunma hakkına yeni saldırı

Dilruba YENEN (Avukat)

Son günlerde cunta mahkemelerinde savunma hakkına yönelik saldırılar arttığı izleniyor. Savunmalarından dolayı insanları suçlu bulunuyor, mahkeme kararlarına "savunmada söylenen sözler" suçluluğun kanıtı olarak geçiriliyor.

Davaların hızlandığı mahkemelerden aralıksız idam kararlarının çıktığı günlerde savunmaya yönelik saldırı onarılmaz tehlikeleri de içinde taşıyor.

Demokratik düzenlerde savunma hakkı, kutsal bir hak. Yalnız hukukçular değil tüm toplumu ilgilendirir. Savunmanın bağımsızlığı yargının bağımsızlığının da güvencesidir.

Baskıcı ve totaliter rejimlerde ise, yargının bağımsızlığı ile birlikte savunma hakkı da ortadan kaldırılır. Güdümü yargı-güdümlü savunma ile birlikte, insan hakları ve uluslararası hukuk kuralları da zorba çiğnenir.

Bugün sıkıyönetim mahkemelerinde yargının "sav-savunma-karar" ögeleri içinde yer alan "savunma hakkı" ve adli yaşamdaki kutsal yeri, akıl almaz bir keyflikle saldırıya uğramaktadır. Her geçen gün saldırının boyutları artmaktadır.

Davalara savunmanın da süre ile kısıtlanabildiği "savah-hali hükümleri" uygulanarak başlatılan saldırı, Avukatlık Yasası'ndaki son değişikliklerle de yasal olarak kurumlaştırıldı. Bu yasa ile avukatların politik davalarda savunma yapmaktan çekinmesi amaçlanıyor. Avukatlar, yaptıkları savunmadan dolayı bir başka davada sanık olma ve bunun sonucunda da mesleklerini kaybetme tehdidi altındadır. Bilindiği gibi, Barış-1 davasının avukatları, Barış-2 davasında sanık olarak yargılanıyor.

Yine "Aydınlar Dilekçesi davasında" Ergin Tuşal, savunmasında "Türkiye'de yurttaşların uzun bir süre daha demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemlerini dile getiremeyecekleri düşünülmektedir. Yargılanmazda her gün daha somut taleplerle oluşan toplumsal muhalefete aba altından sopa gösterilmek istenmektedir" demişti. Tuşal, savunmadaki bu beyanlarından dolayı hakkında yeni bir dava açılması istemi ile karşı karşıya.

Barış Derneği davasında, savunma makamının görevi gereği yargı işlemleri gerekçeli karara suç olarak geçirildi. Bu kararda sanık vekilleri ve sanıklar, haklarını red isteminden bulundukları ve verilen yasalara aykırı kararlarından dönülmesini talep ettiklerinden dolayı "keyfi istemlerle bulunmak ve mahkememin huzurunu bozmakla" suçlanıyorlar.

Uygulamadaki bu ön örneklerden de görüldüğü gibi, iddiası ve yargılaması ile kolektif olması gereken yargılama, bugün mahkemelerde savunma hakkı olmadan sürmekte. Bu şartlar altında verilen kararlar yasal-anayasal teminatın uzak olup, uluslararası hukuk normları ile de bağdaşmaz ve geçersizdir.

Türkiye'de 6 Kasım seçimlerinden sonra "demokrasiye geçildi" maskesi altında, Avrupa kamuoyunu etkilemek için çeşitli babaların harcadığı, kamuoyuna sahte "af yasaası" tartışmalarının yapıldığı günlerde, baskıların yoğunlaştığı, savunmaz yargı ile idam kadar varan kararların verildiği açık olarak gözler önündedir. Şu anda TBMM'de bekleyen ve çoğunluğu politik olan 53 idam dosyası boyiesi yargılamalar sonrası gerçekleştirilir.

Çok kısa bir zaman sonra bu kararların düzeltilmesi, eski hale getirme mümkün olmayacak, onulmaz zararlar doğacaktır. Heleki yakıt varken bu insanlık dışı uygulama ve yargılamalara karşı çıkmak hukukçular olarak tarihsel sorumluluğumuzdur.

İstanbul Versus Ankara'nın politik mi, yoksa adli suçların nedeniyle mi verildiği tartışılır. Mademki idam mahkumları işe sunular: Mehmet Ali Eydı, Haran Arı, Ali Akbaş, Günday Yavuz, Mehmet Tekbaş, Osman Karagöz, Gülcenel Aslan.

Demokrasiye geçen Türkiye'den manzaralar

Kim, kimin emrinde: Ordu mu, Hükümetin, Hükümet mi ordunun?

Ankara'da Genel Kurmay Başkanlığı'nda 16 ve 17 Şubat günleri yapılan "Hükümet-Silahlı Kuvvetler İşbirliği Semineri" Türkiye'yi kim yönetiyor, sorusunu ve "Evren'e Özal arada işbirliği mi" konusunu tekrar gündeme getirdi. Seminare Kenan Evren, Turgut Özal, Genel Kurmay Başkanı, Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ve Jandarma komutanları, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Devlet Bakanı, Savunma, İçişleri, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanları ile sivil ve asker üst düzeyde yetkililer katıldılar. Genel Kurmay Başkanı tarafından yapılan açıklamada, bu seminerde "milli güvenlik sorunları ile Hükümet-Silahlı Kuvvetler işbirliği sistemi ve yönetimin esaslarını incelemeyi" belirtildi.

1982 Anayasası'na göre bile "hükümetin emrinde" olması gereken Silahlı Kuvvetler'in "hükümetle işbirliği" konulu bir seminer düzenlenmesi, Türkiye'de iktidardan gerçek sahibinin generaller olduğunun yeni bir göstergesiydi. Söz konusu "İşbirliği semineri", yürürlükteki 1982 Anayasası'nın 117. maddesinin, bizzat anayasayı yapanlar tarafından açıkça çiğnenmesi anlamına geliyordu. Anayasasının 117. maddesi hükümlere Silahlı Kuvvetler arasında herhangi bir konuda "İşbirliği" yapmasına olanak bırakmayacak bir biçimde, Genel Kurmay Başkanı'nın ve bütün ordunun Başbakan'ın ve hükümetin emrinde olduğunu belirtmektedir.

Bu yıl Newroz bayramını altı işçi örgütü destekliyor

Kürt halkının ulusal başkaları, feodal gericiyle ve Kürt di ve kültürünü yoketme girişimlerine karşı bir direniş gününe dönüşürdüğü Newroz içinde bulunduğumuz mart ayı içinde Federal Almanya Kırdistan İşçi Demekleri Federasyonu (KOMIKAR) ve Kırdistan Demokratik İşçi Demekleri Federasyonu (KKDK) başta olmak üzere Kürt örgütleri tarafından düzenlenecek gecelerle kutlanacak. Daha önceki yıllardaki kutlamalardan farklı olarak Federal Almanya'daki 6 göçmen işçi örgütü (FİDEF, DİBAF, Gerçek, Birlik Yolu, KKDK ve KOMIKAR) içlerinden herhangi biri tarafından düzenlenen Newroz kutlamaları için aktif olarak destekleme kararı aldılar. Hamburg, Duisburg ve Münih'te yapılacak olan Newroz gecelerini Köln'de yapılacak olan geceyi KKDK düzenliyor. Hamburg: 9 Mart, saat 19'da, Von Melle Part 4 adresindeki Audi-Max-Halle, Uni'de. Duisburg: 16 Mart, saat 19'da, Walther Ratenaustr. 1 B adresindeki Rhein-Ruhr Halle'de. Münih: 23 Mart, saat 19'da, Museuminsel 1 adresindeki Deutsches Museum, Kongressaal'de. Köln: 16 Mart, saat 18'de, Hansaring 56 adresindeki Hansagymnasium'da.

"Bir güne bir dolar" emekliliğine tepkiler yaygınlaşıyor

Göçmen işçilerin yurt dışında geçirdikleri sürelerin Türkiye'ye dönüştürme emekliliklerine sayılabilemesi için Sosyal Sigortalar Kurumu'na (SSK) dolarla borçlanmaları uygulamasının mart ayında yürürlüğe girmesi bekleniyor. Özal hükümeti, getirdiği "bir güne bir dolar" borçlanma esasıyla, hem işçi döviz girişini artırmayı, hem de göçü durdurma olan SSK'yi kurtarmayı amaçlıyor. "Bir güne bir dolar" borçlanma esasına göre bir göçmen işçi SSK'ya yılda 360 dolar ödemek zorunda. Böylece yurt dışındaki işçiler dolardan bugünkü değeri olan 500 lira üzerinden her yıl için yaklaşık 183 bin 500 lira ödemek zorundalar. Oysa çalışmadığı süreleri borçlanarak emekliliğine sayılabilecek bir kişi Türkiye'de her yıl için yalnızca 48 bin 900 lira ödemek zorunda. Buna göre, yurt dışında yaşayan bir kişi, aynı emeklilik hakkı için Türkiye'de yaşayan bir kişiye kıyasla dolardan değeri bundan sonra hiç

DGB, İçişleri Bakanı'ndan aşırı sağ eylemlere bir son vermesini istiyor

DGB Aşağı Saksonya örgütü Türk Federasyonu'nun kapatılmasını istedi

VW işçisi ve sendikacı Zeki Sonraç'ın başkalarının Türk Federasyonu üyesi olduklarını açığa çıkması ve Frankfurt Başsavcılığının "Bozkurtlar"ın uyuşturucu madde kaçakçılığı ve mafya ile ilişkileri üzerinde yaptığı açıklamadan sonra, Türk Federasyonu'nun kapatılması istemi tüm Federal Almanya'da yaygınlaşmaya devam ediyor. 13 Şubat günü, DGB Aşağı Saksonya Eyaleti Şubesi Eyalet İçişleri Bakanı Möckelhoff'a Türk Federasyonu'nun kapatılması istemini iletti. Alman Sendikalar Birliği DGB

Aşağı Saksonya Eyalet İçişleri Bakanı Möckelhoff'a yazdığı bir yazıyla Türk Federasyonu'nun kapatılmasını talep eden DGB eyalet şubesi, yasaklamaları zorlu bir hale geldiğini belirtti

Aşağı Saksonya Eyalet örgütünün "Türk Federasyonu'nun yasaklanması, uzun bir süredir hakkı bir istem olmaktan da öte, son olaylar nedeniyle zorlu bir hale gelmiştir" denen açıklamasında şöyle yazıyor:

"7 Ocak gün VW'de Türk sendikası temsilcisi yapılan saldırı, Türk aşırı sağcılarının eylemlerinin

boyutlarını bir kez daha gözler önüne serdi... Saygın bir sendikacı öldürme girişimi, "sendikacılar"ndan da tanıdığımız Türk Federasyonu ve onun yan örgütü "Bozkurtlar"ın eylem, caydırma ve üstü örtülü terör zincirinin her halkasını oluşturuyor. Bu örgütün yazdıkları, özellikle son olarak VW'nin önünde dağıtıkları bil-

diriler, onun faşist, halkları kışkırtıcı ve zora dayalı niteliğini gösteriyor. DGB Aşağı Saksonya eyalet şubesi yönetim kurulu başkanı Friedrich Theilmann'ın da belirttiği gibi, özellikle Türkiyeli işçiler Türk Federasyonu'nun hukuk düzenimize, demokrasiye ve özellikle sendikalarımız ve Türkiyeli işçilerimize karşı saldırılarını sürdürmesine ilişkin derin kaygılar taşımaktadır... DGB, İçişleri Bakanı'ndan yasaklama nedenleri bir kez daha kapsamlı bir biçimde incelenmesini ve aşırı sağcı eylemlere bir son vermesini talep ediyor."

Üç başkentteki toplantılarda DISK yöneticilerinin yanı sıra Batı Avrupa'nın önemli sendika liderleri de konuştu

DISK'in 18. yıldönümü Viyana, Paris ve Londra'da kutlandı

12 Eylül'den sonra kapatılan ve tüm yöneticileri idam ile yapılan DISK'in 18. kuruluş yıldönümü Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde demokrasi güçlerinin ortak cabalarıyla yitimsiz olarak kutlandı. Sendikalar, siyasi partiler, demokratik örgütleri, Uluslararası Af Örgütü'nün merkezi veya yerel düzeyde katıldığı ve desteklediği bu toplantılarda Türkiye demokrasi güçleri ve DISK'de dayanışmanın önemli vurgulanarak, DISK'in savaşım deneyimleri aktarıldı

Viyana'da

Avusturya'da yaşayan DISK'e bağlı T. Maden-İş. Genel-İş. Dev-Maden-Sen sendika yöneticilerinin kurdukları DISK'in Dayanışma Komitesi, DISK'in, Türkiye işçi sınıfının savaşım deneylerini tanıtmak, yaşatmak, sendikalar üzerinde baskı kuran, DISK'i kapatma, işçi haklarını yokeden, halklarımızın başına bela kesilen Evren-Özal faşist rejiminin iğyüzünü tanıtmak, Avusturya'da yaşayan, çalışan emekçi ve aydınlarımızı bu gerçekler doğrultusunda bilgilendirmek, Avusturya sendikalarının DISK'de dayanışmasını sağlamak ve kamuoyunun

dikkatini bu yöne çekmek amacıyla başlatılan çalışmaları sürdürüyor. Bir diğer çalışma ise Türkiyeli örgüt ve güçlerin DISK'in kuruluş günü toplantısına aktif katılması yönünde yapıldı. Toplantının gerçekleştirilmesi için DISK'in kitle örgütü yapısına uygun olarak sorumlu luk taşıyan sol politik güçler ve partilerin bu çalışmaya destek olmalarına çalışıldı. Toplantıyı Avrupa Gerçekle Dayanışma, DİBAF, İherli İşçi taraftarları aktif olarak desteklediler.

8 Şubat 1985'de ÖGB-Toplantı Salonu'nda yapılan, Türkiyeli işçiler ve diğer değerli halkların temsilcilerinin 300'ü aşkın kişinin katıldığı toplantıda ÖGB

Dış İlişkiler Bürosu Sekreteri Karl-Heinz Nachnebel, Türkiye'deki anti-demokratik baskılara karşı çıkacaklarını, DISK davasının uluslararası sendika hareketi gündeminde önemli bir yer tuttuğunu, ASK'nı da DISK'i tam üyelikle kabul ederek bu dayanışmayı somutladığını, bu eylem ve dayanışma çalışmalarının DISK'in açılması ve Türkiye'de demokrasi işçilerinin işçileri için devam edeceğini, bunun zorunlu olduğunu ve yükselteceğini vurgulayan bir konuşma yaptı.

DISK'e Dayanışma Komitesi adına konuşan T. Maden-İş. Sen. Genel Sekreteri Halil Erdem, işçi sınıfı ve emekçilerin faşist rejimin her tür baskısı ve gaspinden haklarını meşru mücadeleyle sürdürdüklerini, DISK'e dayanışmanın, Türkiye'deki demokrasi güçleri ile dayanışmanın önemli bir birliktir. DISK davasının kaldırılması, idam cezalarına karşı etkin

bir çalışma yapılması ve dayanışmanın yükseltilmesi gerektiğini söyledi.

Toplantıda TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu da, Türkiye'de öğretilen hareketinin yasaklanması karşı TÖB-DER'in DISK'in doğal bir parçası olduğunu, Türkiye'de halkın yaşam koşullarının ağırlaştığı, faşizm karşı mücadelede birliğine önemini, dayanışma eylemlerine omuz vermek gerektiğini vurgulayan bir konuşma yaptı.

Uluslararası Af Örgütü (AI) Yürütme Kurulu üyesi, Avukat Dr. Gabriel Lansky ise, AI yöneticisi olarak Türkiye'deki insan haklarını nasil ihlal edildiğini ve işkenciler anlatarak, 1982 yılında Sosyalist Parti (SPÖ) heyeti olarak Türkiye'ye yaptıkları ziyaret sırasında izlenimlerini aktardı. Dr. Lansky, "Bir polis devleti vardır. Avrupa sosyal demokratları Türkiye'de

deki bu rejimle her türlü ilişkileri kesmelidir" dedi.

Şili Sendikalar Birliği (CUT) Yürütme Komitesi Sekreteri Hector Nunez, faşist Pinochet ile faşist Evren diktatörlerinin benzerliğini, DISK'i ve Türkiyeli siyir kardeşleriyle tam dayanışma içinde olduklarını söyleyerek, "Halklarımızı kurtulma kadar mücadele ve dayanışma" çağrısı yaptı.

Son konuşmayı DISK Kom. üyesi Genel-İş Genel Yürütme Kurulu üyesi Ordu şube başkanı Bakı Kaya'nın yaptığı toplantıda, Dünya Sendikalar Federasyonu Genel Sekreteri İbrahim Zakariya'nın dayanışma mesajı Türkiye ve Almanya okundu, konuşuya alkışlandı. Toplantıda Şili sendikacıları, Şili Sendikalar Birliği (CUT) Yürütme Komitesi ile DISK'e Dayanışma Komitesi'nin DISK'e hazırladıkları bir açıklamada da okundu.

Toplantı Federal Almanya'dan gelecek sazi ve güre siyile izlenimleri coşturan Heval'in, Ozan Mahir'in, Şili müzik topluluğu Lican Antai ve Avusturyalı Pflers topluluklarının, işçi korosunun katıldığı kültür programı ile sona erdi.

ÖZETLE

FİDEF 9. kurultayı toplanıyor

Federal Almanya İşçi Demekleri Federasyonu (FİDEF)'in 9. Kurultayı 20-21 Nisan günlerinde toplanıyor. FİDEF Merkez Yürütme Kurulu'nun yayınladığı çağrıda, Türkiye'de ve Federal Almanya'da tüm barışsever, demokratik güçlerin birleşmesi, tam istidhamın sağlanması, silahlanmanın durdurulması ve Türkiye'de genel affın çıkarılması hedeflerinin ve bu hedeflere ulaşma yolunda yapılacak çalışmaların kurultayın ağırlık noktası oluşturma çağrısı bildiriliyor. Essen, Heinrich-Strunk'teki Gesamtschule'de yapılacak olan kurultaya katılmak için başvuru formu 11 Mart gününe kadar genel merkez ulaştırılması gerekiyor.

Wilk işçileri boyun eğmiyor

Bad Kreuznach'daki Wilk Karawan Wagon fabrikasının, aralarında çok sayıda Türkiyelinin de bulunduğu 270 işçisi, patronun işten atma tehditlerine karşı direnmeye devam ediyor. Wilk işçileri bir süre önce patronun yüzde 20'lik ücret indirimi istemini kabul etmeyeceklerini bildirmişlerdi. Şimdi patron "İflas ettim, fabrikayı kapatıyorum, herkes çıkması imzalasın" diyor. Ancak Wilk işçileri Bad Kreuznach'daki 4 bin kişilik işçiler ordusuna katılmamak için direniyor. İşçiler, işçilerin de çıkması kabul etmeyeceğini açıkladı.

GHK yönetiminde bir Türkiyeli

23 Şubat günü genel kurulu yapan Bad Kreuznach bölgesindeki Aşağı İşleri Sendikası'nın (GHK) yönetim kurulunda, Bretz mobilya firması işyeri temsilcisi Hüseyn Kaya da seçildi. Genel kurulda bir konuşma yapan Kaya, yerli ve yabancı işçilerin ortak savaşımının önemini vurguladı. Ayrıca Kaya'nın seçildiği anı

kiye-de yaşanan bir kişiye kıyasla Tolunca'da değeri bittir sonra bir yükselmese bile her yıl için 133 bin 600 lira daha fazla ödeme yapmak zorunda kalacak.

Münih'teki DGB'ye bağlı Türkiye Göçmen İşçiler Çalışma Grubu adına geçtiğimiz günlerde sözcü sıfatıyla bir basın açıklaması yapan Mehmet Sükrü Doğan "bir güne bir dolar" uygulamasını protesto etti ve Türkiye'deki parti, bakan ve sendikalar gönderdiği bu basın açıklamasıyla emeklilik hakkına sahip olanlar için "yurda dönmüş olma" koşulunun kaldırılmasını talep etti.

ERMIS

Verlag/Yayınevi
ATILIM
(15 Günlük Gazete)
1 yıllık abone: 48.- DM
Toplu istekler: en az 5 adet

Yeni Çağ
(Aylık Dergi)
Fiyatı: 3.- DM

Yol ve Amaç
(3 Aylık Dergi)
Fiyatı: 5.- DM

TKP MK Genel Sekreteri
Haydar Kutlu yoldaşın
MK 3. Plenumunda okuduğu
Politik Büro Çalışma Raporu
Fiyatı: 3.- DM

Türkiye ve
Türkiye Kürdistanı
Sol Birliği
-Belgeler-
10 Aralık 1984
(Türke, Kürçe, İngilizce
ve Almanca metinler
birarada)
Fiyatı: 4.- DM

PARTİ EĞİTİM DİZİSİ-1
İşçi Sınıfının
Tarihsel Misyonu
Fiyatı: 3.- DM

İsteme Adresi:
Ermis Verlag
Postfach 10 10 16
4300 Essen 1

Ödeme:
Ermis Verlag
Stadtparkasse Essen
BL 3906 501 05
Konto Nr: 712 703

Vienna'daki DİSK gecesinde TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioglu (solda) ve Maden İş Genel Sekreteri Halit Erdem de birer konuşma yaptılar

SENDİKACI GÖZÜYLE

İsmail KAHRAMAN

Deveyi iğne deliğinden geçirmek

Son yıllarda özellikle Alman Sendikalar Birliği'nin (DGB) yoğun bir uğraş vererek yürüttüğü aydınlatma toplantıları ve eyaletlerinin ürünü olarak, süresiz oturma izni ve oturma hakkı alan göçmen işçilerin sayısında görece bir artış oldu. Görece diyorum, çünkü bu haktan yararlanmasa gerekelenin ancak yüzde 20'si süresiz oturma izni ve yaklaşık yüzde 5'i de oturma hakkı (Aufenthaltserleichterung) güvencesinden yararlanabilmişlerdir.

Bu konuda, Federal Almanya içindeki on bir eyalette onbir ayrı uygulama vardır dersem, abartmış olmam. Söz konusu onbir eyaletten birisi de (hakkı olan kısıtlılaşmasında başı çekenlerden de birisi) Baden-Württemberg.

Oturma hakkı almak için beklenen ve istenen koşulları bu eyaletin işçileri Bakanlıkça daha da ağırlaştırdı. Geçen yılın Ağustos ayından bu yana geçerli olan kararnameme (Erlasse): yarıncı, süresiz oturma izni ve oturma hakkı alma koşullarını belirleyen 20 Ekim 1981 tarihli ilk kararnamede yazılı hükümler federal düzeyde değiştirildi ve 1978 yılında Federal hükümetin göçmen işçilere sağladığı olduğu ay sayıda hak dayoluna yoluna çıkı çevrilmiş oldu.

Kristianlar haklarından birkaç örnek verdiğimde görülecektir ki, artık bu eyalette oturma hakkı alabilmek hem yetiskinler, hem de gençler için deveyi iğne deliğinden geçirmekten zor olacağına benzıyor:

● İşsizlere ne süresiz oturma izni, ne de oturma hakkı var,

● Pasaport süresi dolduğunda, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili konsoloslüğünde, oturma hakkı ismini bir gün bile geç yaptırılmış, anılan haklardan yararlanılamayacağı gibi, önceden elde edilmiş bir hak bile geçerliliğini yitiriyor,

● Ünlü 7 koşulan birisi olan "yeterli konut" koşulu kapsamında, aileden kişi başına 12 metrekairelik konut istenirken, Türkiye'de yaşamakta olan eş ya da çocuklar da dikkate alınıyor ve böylece bu koşula yerine getirebilenlerin sayısı, arzu edildiği gibi, en alt düzeyde tutuldu. Bu koşul eski kararnamede de vardı ama yeni kararnamede "gelmesi beklenen" aile bireyleri diye yeni bir kavram ortaya atılmıştır. Bu bir iyileştirme sayılacak, çünkü göçmen işçinin 16 yaşını doldurmamış her çocuğu ve eş "gelmesi beklenenler" kapsamına giriyor.

Yerine getirilmesi en zor koşullardan birisi olan bu koşul, hak alma yolundaki en büyük engel olma konumunu yeni kararnameme buyrukları içinde de koruyor.

Yeni kararnameme içinde çok ilginç çekiçliktir zorlukları birincisi: oturma hakkı talep eden bir göçmen işçinin eşi ve tüm çocuklarının burada yasayor olmaları gerekiyor. Yani, Türkiye'de bir çocuk bile kalmış olsa, göçmen işçinin isteği geri çevrilir. (Uyum izni aile bütünlüğü ile)

İkincisi: Eğer göçmen işçi (ki bu kavram kararnamede "yabancı işçi" anlamında gelen "ausländischer Arbeitnehmer" olarak

yazılıyor) daha önceden oturma hakkına sahip değilse, eşi olsun, çocukları olsun, oturma hakkı alabilmek için tüm koşulları kendi başlarına yerine getirmeleri gerekiyor. Örneğin, kendi kazancı olmayan bir gence oturma hakkı yok! Bu durum, konumuzu içinde değindiğimiz kararnameden öncekiyle olarak yaratılıyor, yazıya ma ya da mahkeme yoluyla düzeltilebiliyordu. Aynı bir hükümden şunları okuyoruz: "Geçimini temin için gerekli kazancı tehlikeye düşmüğü ya da geçimini temin süresini güvenlice altında değilse, oturma hakkı verilmmez". Anlaşıldığı gibi oturma hakkını almanın durumu sadece işsiz kalarların sorunu değil.

Nasıl ki bir yumurtanın çürük olduğunu anlamak için, o yumurtayı bütünüyle yememize gerek yoksa, 1 Ağustos 1984 tarihli Baden-Württemberg Eyaleti "yabancılar" kararnamesinin de tüm kavramları larını irdelemeye gerek yoktur!

"Yurttaşlıktan bir önceki basamak" diye tanımlanan ve bu ülkede oturma ve çalışmada belirli bir güvence getiren oturma hakkını almak isteyenlerin zorluklarına karşışması halinde, öncelikle işyeri olduğu sendikaların yerli şubesine başvurmasını tavsiye ederim. Baden Württemberg Eyaleti sınırları içindeki DGB bölge yönetimi ne çalışabilir, Başkent Stuttgart'ta ise DGB Eyalet Yönetimi kapsamında da bir Danışma Bürosu emekçilere hizmet etmektedir.

Paris'te

Türkiye İşçiler Birliği'nin girişimi ve CGT sendikasının aktif desteğiyle yapılan DİSK'in 18. kuruluş yıldönümü toplantısında da 23 Şubat 1985 günü, FTİB Genel Başkanı Kasım Yeşilgül, DİSK Yürütme Kurulu Üyesi Kemal Dayal ve CGT Yürütme Kurulu üyesi Avrupa bölümü sorumlusu Andre Nogier de birer konuşma yaptılar.

Toplantıda çok sayıda Türkiye'de ve Fransız yanısıra özellikle CGT'nin çeşitli sorumluları, bunlar arasında CGT Genel Merkez Avrupa bölümü sorumlularından Jacques Tixier, Paris ve çevresi Genel Sekreteri Edmond Amable, Essonne Bölge Genel Sekreteri Michèle Perrot, Metalurji Federasyonu yöneticilerinden Jean Heudebaut da bulunuyordu. Ayrıca Fransa'da bulunan çeşitli DİSK yönetici ve üyeleri, Türkiye'de demokratik örgüt yöneticileri de toplantıya katıldılar.

Toplantıya Fransa'daki diğer uluslararası örgütlerin ve Türkiye'de örgütlerin yanısıra Dünya Sendikalar Federasyonu Genel Sekreteri İbrahim Çarkçı'nın gönderdiği mesaj büyük coşku ile karşılandı.

Londra'da

13 Şubat'ta Londra'da TUC Genel Merkez Konsey salonunda yapılan DİSK'le dayanışma günü ise "Türkiye Sendikalar Hakları ve Demokrasi Güçleri ile Dayanışma Komitesi" tarafından düzenlendi. Komite tarafından hazırlanan "Türkiye'de Sendikalar Yaşam" içerekl raporun sunulduğu toplantı, Transport ve Genel Hizmetler Sendikası Genel Sekreteri Alex Kitson tarafından yönetildi.

Toplantıya İngilizler sendikalarının seçkin liderleri ve DİSK üyesi sendika yöneticilerinin yanısıra İşçi Partisi dış ilişkiler sorumlusu Mrs. Little ile Liberation Örgütü Genel Sekreteri Tony Gilbert de katıldılar.

Toplantıda bir konuşma yapan TUC Genel Sekreteri Norman Willis, Türkiye'de sendikal ve demokratik haklara büyük kısıtlamalar getirildiğini, birinciler politik tutuklu bulunduğunda, sendika liderlerinin yargılandığını, TUC'un Türkiye'de "genel aİ işçi uğraşına devam edeceğini söyledi

yabancı işçilerin ortak savasının önemi vurgulandı. Ayrıca Kaya'nın getirdiği önerilerle, genel kurulda İngilizlere de grevde olan maden işçileriyle dayanışma kararı alındı.

Alzey'de Dostluk Girişimi

Bad Kreuznach yakınlarındaki Alzey'de yabancılarla karışıklıkların sonlandırma yardımcı olabilmek amacıyla bir "yerli-yabancı dostluk girişimi" kuruldu. Aralarında bölgedeki meclis üyelerinin, din adamlarının, öğretmen ve öğrencilerinin bulunduğu girişim üyelerinin önümüzdeki toplantısı 7 Mart günü saat 20'de, Neupassage 4, Evangelisches Gemeindehaus, Alzey adresinde yapılacak.

Kassel'de dostluk yemeği

Kassel İşçi ve Öğrenci Derneği, 16 Mart günü saat 17'de, Alman sendika ve parti temsilcilerinin davet olduğu bir dostluk yemeği düzenliyor. Toplantı, Monbacher'deki Kulturzentrum'da

Bir sığınmacı iş kazasında öldü

İsviçre'de yaşayan Paşa Akba-ba adındaki sığınmacı, 11 Şubat günü İsviçre'deki köktü çalışması koşulları yüzünden geçirdiği kaza sonucu beyin kanamasından öldü. İsviçre'deki Türküiller arasında bu tür tepkiye yol açan bu iş cinayeti üzerine işçiler Türkiye İşçiler Birliği'ne ve sığınmacılar bir kampına açtılar. Cenazenin Türkiye'ye gönderilebilmesi sağlandı, tazminat ödemek isteyen patrona karşı dava açıldı.

Bremerhaven'de kurslar başladı

Bremerhaven ve çevresinde Türkiye İşçiler Sosyal Çalışma Derneği'ndeki koro, folklor ve saz kursları 23 Şubat günü başladı. Dernek yönetimi kurulu, tüm Türkiye'ye açık olan kurslara ilgi duyularının en kısa zamanda başvuruya yapmaları gerektiğini bildirdi.

DGB ile CFDT'nin ortak toplantısı... Katolik ve Protestan Kiliseleri toplantısı... AET Komisyonu raporu...

Yabancılarla eşit hak savaşımında üç toplantı, üç önemli destek

AET Komisyonu: Hükümetler politikalarını belirlerken artan yabancı düşmanlığı ve ırkçılıktan etkilenmemelidir. Göçmen işçilerin sosyal ve politik haklarına saygı gösterilsin

Son haftalar Batı Avrupa ülkelerinde uygulanan yabancılar politikası tartışmaları açısından oldukça hareketli geçti. Belçika ve Hollanda hükümetlerinin geri dönüşü gündeme getirdiği, başta Federal Almanya olarak çeşitli ülkelerde yabancıların haklarının budanması için kolların sıvandığı ve yabancı düşmanlığının giderek arttığı günlerde ilerici güçler de bu politikaları eleştiriyorlar.

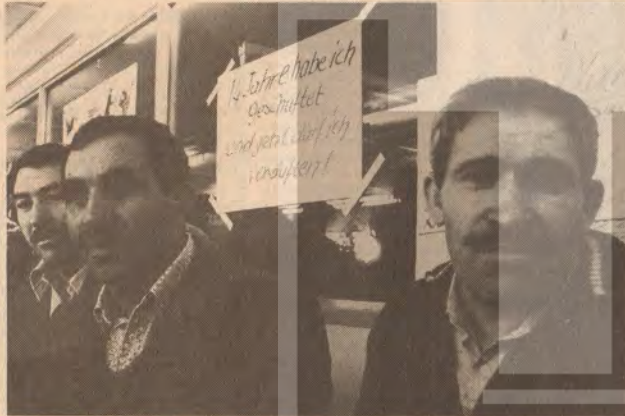
Özellikle Federal hükümet ve CDU/CSU partilerinin yönetiminde oldukları eyalet hükümetleri "yeni sığınmacı akımı" karşısında siyasal sığınma hakkının budanması için önlem alınmasını isterken, hükümetin yabancılar politikası muhalefet partilerinin yanısıra sendika ve kiliseler tarafından da eleştiriliyor. Örneğin kiliselerin Münih'te düzenlediği "Yabancılar ve Almanlar" konulu toplantıda, yabancılar için eşit haklar ve yerel seçimlere katılma hakkı istendi.

Alman Sendikalar Birliği DGB ve Fransa'nın sosyalist eğilimli işçi konfederasyonu CFDT, her iki hükümetten yabancı emekçilerin hukuksal, sosyal ve politik alanda güvence içinde olabilmeleri için önlemler alınmasını istedikler. Diğer taraftan AET komisyonu üye ülkelerde daha iyi bir yabancılar politikası uygulaması için öneriler getirdi.

DGB-CFDT'nin ortak toplantısı

20 Şubat günü Düsseldorf'ta Alman birleşik sendikaları olan DGB ve CFDT'nin ortak toplantısı yapıldı.

DGB-CFDT: Yabancı emekçiler ve yakınları politik yaşamın bir parçası olmalıdır. Yerli ve yabancılarla şans eşitliği sağlansın. Yabancı düşmanlığına karşı mücadeleyi sürdüreceğiz

Ancak IG-Metall, IG-Chemie ve IG-Druck und Papier sendikaları hariç, diğer DGB sendikalarının henüz yabancıların yerel seçim hakkı konusunda bir karar alması konusunda bir karar alması nedeniyle bu istem ortak açıklamada yer almadı.

DGB ve CFDT sendikaları AET komisyonu ve Bakanlar Konseyi'nin AET üyesi ülkelere ortak bir yabancılar politikası uygulaması için çaba harcamalarını istedikler. Açıklamada toplumsal yaşamda yabancılar için şans eşitliği istendi, her iki ülkede yayınlanan yabancı düşmanlığı yarılmalı ve özellikle şunlar belirtil-

rin eşit haklara sahip olmalarını ve halen oturma ve çalışma izni olanlara sürekli oturma izni verilmesini istemiş.

Protestan ve Katolik Kiliseleri toplantısı

Alman Protestan ve Katolik Kiliseleri 21-23 Şubat 1985 tarihlerinde Münih'te "Yabancılar ve Almanlar" adı altında bir toplantı düzenlediler. Aralarında tüm partilerin temsilcilerinin, çok sayıda örgüt temsilcisi, papaz ve yabancılarla ilgili çalışan yapan kişilerin bulunduğu 450 Alman ve 350 yabancı katılımcı vardı.

Protestan ve Katolik kiliseleri ileride ortak bir açıklamaya yerlenecek nitelikte bir kararnameyi...

Kiliseler: Yabancılar toplumda Almanlarla eşit şartlar altında yer almalıdır. Yerel seçimlerde yabancılarla seçme ve seçilme hakkı verilmelidir. Yabancı düşmanlığına karşı çıkılmalıdır.

Toplumsal ilişkilerde önemli bir rol oynayan konut sorununa çözümler getirilmeli. Eğer yakın geçmişte Alman topraklarının tekrarlanması isteniyorsa yabancı düşmanlığına karşı etkin önlemler alınmalı.

Toplantıda yabancıların sırtından o topraklara kaçan CDU'nun Hessen eyalet örgütü ve Frankfurt Belediye Başkanı Wallmann da yarılmalı ancak diyan bu konuda karar alınmasına yarınamadı.

AET Komisyonu'nun önemli raporu

AET Komisyonu şubat ayı ortalarında Avrupa ülkelerinde uygulanan yabancılar politikasını görüştü ve hazırladığı bir raporu Avrupa Konseyi'ne sundu. Konu-nun Konsey ve Parlamento'da vedilikle görüşülmesini isteyen komisyon, uygulamadaki yabancılar politikasına eleştirel bir şekilde yaklaştı ve kimi öneriler getirdi. Komisyon belgeleri henüz kamuoyuna açıklanmadı. Ancak özet halinde yayınlanan bir bildirge özetliğineler şunlara yer veriliyor:

Avrupa ülkelerinde artan bunalım koşullarında ayrımcılık, ırkçı yaklaşımlar ve yabancı düşmanlığı gelişmiştir. Hükümetler politikalarını bu toplumsal olguların etkisi altında belirlemelidirler. Bu çerçevede yabancıların ailelerinin getirilmesi engellenmiş, geri dönüşler teşvik edilmiştir.

Bir yıldır, daha önceki bir...

Bedelin 15 bin Marktan 5 bine indirilmesi için geçtiğimiz günlerde Duisburg, Herne ve Münih'te meşaleli yürüyüşler, Düsseldorf ve Hattingen'de de toplantılar düzenlendi. Herne'deki yürüyüşten bir görüntü

Bedel savaşımında bir kazanım daha: çok çocuklu ailelere indirim

1985 Dünya Gençlik Yılı'nda başta "askerlik bedeli" olmak üzere yurt dışındaki Türkiye'li gençlerin sorunlarına çözüm getirilmesi için savaşım veren bedelli askerlik girişimleri, 15 bin marklık bedelin 5 bine indirilmesi için düzenledikleri eylemleri tüm Federal Almanya çapında sürdürüyorlar. Bu arada Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk'ün geçtiğimiz günlerde verdiği "Çok çocuklu ailelere düşük bir bedel uygulanması araştırılabilir" şeklindeki demeci, yurt dışındaki gençlerin, sürdürdükleri savaşımın bedel miktarını 20 binden 15 bin markla indirmelerinden sonra, özal hükümetini bir geri adım daha atmak zorunda bırakacaklarını gösterdi. Bu arada bakanın "İşsiz, diskoteklerde gezen Türk gençleri, babalarının ayda verdiği 50-60 markla perşan doluyorlar. Para da biriktiremiyorlar. Türkiye'ye gelsinler, 18 ay askerlik yapınlar, sonra tekrar Almanya'ya geri döner, iş bulursa çıkarılır, yoksa Türkiye'de çalışsınlar... (Futbolcu) İlyas da bedelli askerlik yaptı, çok memnun kaldı" şeklindeki sözleri, gençlerimiz arasında tepkilere yol açtı.

Münih: Münih Bedelli Askerlik Girişimi 26-17 Ocak günleri tavlav ve bildirde turnuvası, 1-2 Şubat günlerinde de bölgedeki 7 bedelli askerlik girişiminden katıldığı bir voleybol turnuvası düzenlendi. Münih'te 9 Şubat günü ise "Bedel 5 bine indirilmeli" belgisi altında bir meşaleli yürüyüş düzenlendi. Aynı günün akşamı düzenlenen kültür gecesinde 250 civarında genç katıldı.

Düsseldorf: Düsseldorf İşçi Derneği-Barysör'ün 2 Şubat günü düzenlediği gecede Düsseldorf askerlik çağrısında gençlerin aktif katılımı standı büyük ilgi gördü. "Bedel" bülteni-nin dağıtıldığı ve bedelin düşürülmesi için açılan kampanyaya inananlar da katıldı.

Hattingen: Volkshochschule, 8 Şubat akşamı Bochum ve Hattingen'de bir meşaleli yürüyüş düzenledi.

20 Şubat günü Düsseldorf'ta yapılan bir açıklamaya göre Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve sosyalist eğilimli Fransız İşçi sendikaları Konfederasyonu (CFDT) 11-13 Şubat 1985 tarihlerinde Paris'te bir araya gelerek ilk kez yabancı politikası üzerine görüştüler. DGB heyetine Genel Yönetim Kurulu Başkanı Siegfried Blecher, CFDT heyetine ise Genel Yönetim Kurulu üyesi Albert Mercier başkanlık ettiler.

Yabancılar politikasının hükümetler arası görüşmelerin bir parçası olması gerektiğini belirten sendikalar, yabancı emekçilerin ve aile üyelerinin politik yaşama katılmasını istemini yükselttiler.

"DGB ve CFDT yabancı emekçilerin entegrasyonundan başka alternatifin olmadığını görüyorlar. Ancak etkili bir entegrasyon politikası, yabancı emekçilere uzun vadeli bir yaşama perspektifi geliştirme olanaklarını tanımasıyla gerçekleştirilebilir. Bunun için öncelikle süren yınsal işsizliğe karşı mücadele etmek, yabancı emekçilerin konut durumları iyileştirilmeli, genel ve mesleki eğitim niteliği ve niceliği olarak geliştirilmelidir."

Bilindiği gibi DGB ve CFDT'nin üye olduğu Avrupa İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ASK) çok sonunda yaptığı bir basın toplantısında yerli ve yabancıla-

tları ilgili politika yapan kişilerin bulunduğu 450 Alman ve 350 yabancıların katıldığı toplantıda hükümetin yabancılar politikası seret şeklinde eleştirildi ve yabancıların toplumsal haklarını güvence altına alan bir yabancılar yasası istendi. Toplantıya katılanların tümü yerli sendicilerle yabancıların seçme seçilme hakkı konusunda görüş birliğine vardı. Kışkıracıların toplantısının en önemli yanı olarak hükümet partileri CDU ve CSU'ya yaptığı etki gösterildi.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Alman Katolikleri Merkez Komitesi Başkanı ve Bavarya eyaleti CSU'lu Kültür Bakanı Hans Maier'in hükümet politikasının savunmaya kalkması ve Federal Almanya'daki yabancıların hukuk-

lu ile ilgili bir açılımı yapıldı. Yabancılar politikası açısından gelişen bu tezleri kamuoyuna duyuracakları. Toplantı sonuçları özetle şöyle:

Yabancılar politikai kararlar alınması ve yerel seçimi hakkı tanınması. Belirli bir süre Federal Almanya'da yaşamış olanlara yerleşme hakkı verilmesi, onların ve küçük yaşta çocukların ailelerini yanına yerleşmesinin önüne konan kısıtlamaların kaldırılması. Yabancılar işsizlik yardımı ve sosyal yardım alanlarından ötürü süresi doldurulmuş. Ölen ve meslek eğitiminin yanısıra, iş bulmada Alman ve yabancılar için şanslara sahip olsun Okul eğitiminde sınırlı eğitim kapsamına alınması.

Hatırlanır: Volkshochschule, 8 Şubat akşamı Bochum ve Han-

JIN dergisinin ilk cildinin yeni baskısı

Kürt araştırması ve yazar Mehmet Emin Bozarslan, Kürt Teali Cemiyeti'nin 1918-1919 yılları arasında yayınladığı Jin (yılan) dergisinin ilk cildinin yeniden basımını gerçekleştirdi. 422 sayfa- dan oluşan ve Kürt tarihi açısından önemli bir belge değeri taşıyan Jin dergisinin tanıtımı amacıyla 9 Mart günü Stockholm'de bir toplantı düzenleniyor.

İnşaatçı ve yazar Mehmet Emin Bozarslan, Kürt Teali Cemiyeti'nin 1918-1919 yılları arasında yayınladığı Jin (yılan) dergisinin ilk cildinin yeniden basımını gerçekleştirdi. 422 sayfa- dan oluşan ve Kürt tarihi açısından önemli bir belge değeri taşıyan Jin dergisinin tanıtımı amacıyla 9 Mart günü Stockholm'de bir toplantı düzenleniyor.

Duisburg: FEBAG'a bağlı Duisburg Bedelli Askeri Girisimi, bedelin 5 bine düşürülmesi istemiyle 27 Şubat günü 50 gencin katıldığı bir meşaleli yürüyüş düzenledi. Yürüyüş Duisburg İşçi Derneği aktif destekledi.

Festigkeit mit Wallmann

oder grün/rote Ideologie!

Frankfurt Belediye Başkanı Wallmann'ın (CDU) seçim ilanında yabancılar yönelik çok sert "önemler" açık seçik bir "seçim vaadi" olarak yer alıyor. Yabancı düşmanlığıyla oy avcılığı hesaplıyor

Frankfurt Belediye Başkanı Wallmann'ın (CDU) seçim ilanında yabancılar yönelik çok sert "önemler" açık seçik bir "seçim vaadi" olarak yer alıyor. Yabancı düşmanlığıyla oy avcılığı hesaplıyor

Federal Almanya'da yerel seçimler öncesinde yabancılar konusu "demokratlık ölçütü" oldu

Önümüzdeki Mart ve Mayıs aylarında Federal Almanya'nın iki eyaleti Hessen ve Kuzey Ren Westfalya'da ve ayrıca Batı Berlin'de de çeşitli belediye ve eyalet parlamento seçimleri yapılacak. Partiler arasında barış, çevre korunması, işsizlik vb. gibi sorunlar dikkat çekicilerinde olduğu gibi yabancılar politikasında da önemli farklılıklar gözleniyor. Boyalı Türk başının "Türk dostu" ya da "Türk düşman" olarak nitelendirildiği bu ayrışmalar arasında partilerin demokrasi anlayışının bir ölçüleri olarak değerlendiriliyor. Sorunun yabancı işçilere yaklaşımında ötesinde tüm toplumu ilgilendiren bir demokratik terah oldu-ğ u görülüyor.

CDU partisi alışılagelmiş düşmanca tavırını sürdürüp, yabancıların sırtından oy toplamaya çalışıyor. Frankfurt'un CDU'lu Belediye Başkanı Walter Wallmann, Frankfurt gazetelerine verdiği bir ilanla, Hessen'deki "yeşil/kızıl koalisyon" un politikası sonucu yabancıların Frankfurt'a akin edeceği korkusunu yaymaya çalışıyor. Parti, ayrıca yabancıların sayısını yüksek olması nedeniyle Frankfurt'ta sosyal harcama-

ların yüksek olduğunu yatacak, aslında yabancıların ödediklerini aldıklarını çok daha az olduğu gerçeğini sapıtırıyor ve yabancı düşmanlığını daha da yaymaya çalışıyor.

Federal Almanya'daki belli başlı demokrasi güçlerinden Yeşiller, alternatif örgütler, her zaman yabancıların yanında yer almış olan DKP, Batı Berlin'de SEW ve Kuzey Ren Westfalya'da ilk defa seçime katılan Bars Listesi bu tür kışkırtımlara karşı çıkıyor ve insanca bir yabancılar politikası uygulanmasını, yabancıların yerel seçimlere katılma hakkının verilmesini istiyorlar. Örneğin Yeşiller, seçime hakkı olmadığı halde bir Türkiye'li listeye aldılar. Alternatif Liste ve SEW, Batı Berlin'de seçimlerden bir gün önce yabancıların seçim hakkı için yürüyüş düzenliyorlar.

SPD ve FDP partileri ise resmi parti programlarında savundukları ilkelerin tersine, oy kabayme korkusu ile yabancıların sırtından oy alma çabalarına karşı sessiz kalıyor ve demokrasi sınavında başanlı- ni alamıyorlar.

SENDİKACI GÖZYÜLE

Herkes için 38,5 saatlik hafta

Yedi hafta süren grevden sonra "Leber uzlaşması" sonucu metal işkolunda bağlanan 38,5 saatlik haftalık çalışma süresi anlaşmasının işyerlerinde uygulanmasına 1 Nisan 1985 tarihinden itibaren başlanacak. 1984 yılı yazında bağlanan anlaşmaya göre, 38,5 saatlik çalışma haftasının nasıl uygulanacağı işçi temsilciliği ile işyeri yönetimi arasında kararlaştırılacak. İşçi temsilcilikleri ve yerel sendika yönetiminin katıldığı, 1984 yılı sonuna doğru yoğunlaştırılan konu ile ilgili sendikal seminer ve toplantılardan alınan sonuçlar, kısıtlanan 1,5 saatlik sendikal politika açısından en yararlı kullanım şekli için öneride bulunuyor:

- Her hafta Cuma günleri 1,5 saat erken işi bırakma,
- Her iki haftada bir Cuma günleri 3 saat erken işi bırakma,
- 26 günde bir gün çalışmama.

Konuyla sendikal açıdan bakacak olursak hedefine tam olarak ulaşamamış bir anlaşmanın en verimli biçimde kullanış şekli bu. Doğaldır ki, sendikalar böyle istiyor diye metal işyerlerinde bu üç öneriden birine mutlaka "evet" demeyecekler. İşçi temsilcilikleri ile süregelen görüşmelerde yepyeni önerilerle toplantı masasına oturan patronların sayısı az değildir. Grev ve lokavtlar sırasında tatlı tohumları sürdüren Metal İşverenleri Birliği, bu kez de 38,5 saatlik nasıl uygulanacağı konusunda dikte ettirme çabası içindedir. Onlara göre öne çıkarılan öneriler:

- Günce 18 dakika eksik çalışma,
- Aynı işyerinde belirli bir kısımdaki işçi-

Türkiye'de demokrasiye geçilmesinin önündeki büyük engellerden biri "1982 Anayasası" denen şey nedir?

Türkiye'de 12 Eylül 1980 askeri darbesinden sonra iktidarı eline geçirenler, bir "geçiş dönemi"ni girildiklerini en kısa zamanda demokrasiye dönüşeceğini ve nihayet Anayasa adına yayınlanacak bir metinle, demokrasi-nin temellerinin atıldığını, seçimler ve öteki uygulamalarda da demokrasiye dönüldüğünü sü-rekli ilan edip durmuşlardır. Bu, bugün de yapılmaktadır. Türkiye'de demokrasiye dönülmüş müdür, özellikle "1982 Anayasa"sı denen şey ne getirmiştir ve ne-yi temsil etmektedir?

Bu sorulara, sabrınızı taşırmadan ve bir bilim adamı sıfatıyla yanıt vermeye çalışacağım.

Sözlerinin başında "afifinza şüpheyle hatırlanmış olayım: Siz-in de içinde bulunduğumuz ortak Avrupa anayasa kültürü, onun hedeflediği "demokratik hukuk devleti", başta insan haklarını ve temel özgürlükleri siyasette korumayı ve olgulara geçirmeyi öngörür. Anayasalar, önce bunun için ortaya çıkarılmışlardır. Bu kültür, aynı zamanda ulusal egemenlik ilkesine saygılı, yönetimin hukuka bağlılığına, yargının bağımsızlığına, yasa-ma, yürütme ve yargı arasında birbirini frenleyip denetleyen güçlerin ayrılığını, hukuk güvencisine, eşitliğe ve adaletle, devlet işlerinin ahenkliğine dayalı ve azınlığın çoğunluk, mahale-fetin de iktidar olma şansına karşı bir siyasal rejim öngörür. Bizde de, 1961 Anayasasıyla noktalanmış gelime, bu doğrultuda olmuştur. "1982 Anayasası" adı verilen metin ise, sizdeki ve bizdeki bütün bu gelişmeye taban tabana zıt bir anlayışı temsil etmektedir.

Zorba bir devlet yapısı

Devletin iç yapısının düzenlenmesinde ortaya çıkan yeni durum şudur: a) Bizim 12 Ulusal Bağımsızlık Savaşı'ndan beri yerleşmiş bir anayasa ilkesi vardır. Buna göre "Bütün Yetkiler Meclisindir". 1921, 1924 ve son olarak da 1961 Anayasaları, haklı olarak

12 Eylül günü iktidara el koyan generaller "en kısa zamanda tekrar demokrasiye dönme" sözü verirken bu dönüşün bir de programını açıkladılar. Bu programdaki ilk adım, yeni bir anayasanın hazırlanarak halk oyna sunulmasıydı. Oysa demokrasiye geçişin ilk adımı olacağı iddia edilen 1982 Anayasası, demokrasi-nin en büyük engellerinden biri oldu. Geçtiğimiz 16 ve 17 Şubat günleri İsveç'in başkenti Stockholm'de parlamento binasında yapılan "Türkiye'de insan hakları ve demokrasi" konulu uluslararası konferansta yaptığı konuşmayla Prof. SERVER TANILI bu gerçeği bütün boyutlarıyla Batı Avrupa kamuoyunun önüne serdi. Geçen sayımızda Sayın Tanılı'nın ancak kısa bir özeti-ni yayınlayabildiğimiz bu konuşmasını bu sayımızda tam metin olarak okurlarımıza sunuyoruz

Foto: Tuncel Polatlı/Öz

Cumhurbaşkanlığı Konseyi ile Milli Güvenlik Kurulu'na bala-rak, Meclisin faaliyetini altaltı-yabilecek ve etkisini hiçe indire-bilecek durumdadır.

"Sıkıyönetim" ile "olağanüstü hal" ilanının, Anayasa'ca yürütme lehine alabildiği kolaylaştırıldı-ğı ve bu rejimler altında yasa-ma denetiminin de gevşetildiği bir ortamda, bütün bu anla-tıklarımızın hangi boyutlara ulaş-a-cığını tahmin edilebilir mi-su-nuz?

Yürütme, kendi iç yapısında da değişikliğe uğramış ve güçlen-miştir. Burada başlıca iki eğilim dik-katı çekmektedir: Birincisi, idarenin yekpareleştirilmesidir.

mayacak hak ve özgürlükler de dahilidir. Bir seyahat özgürlüğü-nü -özünü zedelemeyen- sınırla-yabiliriz; ama bir düşünce, bir bilim ve sanat özgürlüğünün sınırlı olabileceğini, söz Batılı in-sanlar olarak tasarlayabilir mi-siniz?

Bununla da yetinilmemiş, yine bütün hak ve özgürlüklerin üstüne, -en kaypak kavramlardan örü-lü- iki şal daha örülmüştür (m. 13,1,14). Bütün bunları yet-mezmiş gibi, ayrıca her hak ve özgürlük, kendilerine ayrılan maddelerde ayrı ayrı tekrar sınırlan-mıştır.

b) Burada bireysel haklar, öz-gürlükler ve güvenceler baki-mundan iki dikkatli çekten nokta,

e) Yeni Anayasa, "siyaset"e karşı duyulan tedirginliklerle de doludur. Dernek, sendika, kooperatif, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarına getirilen siyasal ve işbirliği yasakları-na ek olarak, siyasal partiler açısın-dan da son derece daraltıcı bir faaliyet alanı çizilmiştir. Bu kuruluşlar, programları bakımından far bir takım ideolojik kayıtlarla bağlı tutuldukları gibi, örgütlenme ve faaliyetleri yönünden de kısıtlama alınmıştır. Siyasal partiler, yurt dışında örgütlenemezler; kadın ve gençlik kolları, vakıf kuramazlar; der-nek, sendika, vakıf ve kamu ku-ruluşu niteliğindeki meslek ku-ruluşlarıyla siyasal ilişki ve işbirliği

pılan bir metne "Anayasa" gö-züyle bakar; yoksa, halkın irade-sini baskı ve korkutma altına ala-rak ortaya çıkarılan metinlere de-ğil.

Bu nokta bir yana, salt içeriğe bakarak diyeceğimiz ki, "1982 Ana-yası" adı verilen bu metne göre, genel ve olağan yönetim düze-ni, çağdaş Batılı özgürlükçü de-mokrasilerde istisnai ve olağan-üstü hal rejimleri için bile aşırı sayılabilecek sınırlamalar ve kısıtlamalar taşımaktadır. Niçin böyle, diye sorduğumuz vakit, Türkiye'nin "kendine özgü" koşu-lları, böyle bir demokrasiye ge-rektirmektedir, diye yanıtlı ver-mektedirler; ve eklemektedirler; "Özgürlük gelir terör ve anarşi de-gelir". Oysa siz, Batılı insanlar olarak iyi bilirsiniz ki, demokrasi denen şey, bir kurumlar ve kural-lar bütünüdür. Bir takım kurum-lar ve kurallar vardır ki, bunlar demokrasi-nin temelini oluşturu-rlar: Toplumda bütün sınıflara ve onların partilerine karşı serbest seçimler, bu seçimler sonunda oluşan ve halkın iradesini tüm sı-nıf ve zümreleriyle temsil eden bir parlamento, güvencelerle donatılmış temel hak ve özgürlük-ler, yargının bağımsızlığı, huku-kun üstünlüğü gibi... Demokrasi-lerde yönetim mekanizması-nın kuruluşu ve işleyişi farklı ola-bilir; yasa-ma ile yürütmenin karşı-lıklı ilişkilerinde değişik düze-nimler görülebilir; bu organlara tanınan yetkiler de değişebilir. Ancak, yukarıda belirtilen temel kurum ve kurallar hiçbir zaman değişmezler. Bunlar, demokratik sistemin, nerede uygulanırsa uylu-sun, vazgeçilmez, onsuz ol-maz (sine qua non) öğeleridir.

Demokrasi-nin temel kuralları-nı reddeden bir rejime de demo-krasî denmez, denemez. Terör eğilimi... Kararlı bir de-mokratik yönetim, şiddet yanlısı insanlar varsa, onların üstesin-den gelmeyi ve rejimi yayılama-dan onları etkisiz kılma-yeninde sonunda başarır. Yıllardır sü-re-gelen, şiddet ve terör eylemleri yüzünden İngiltere'de, İspanya'

Kadınların ekonomik, politik, medeni ve toplumsal hakla-rını savunmaya, çocuklarını-zın ve gelecek kuşakların mutluluğu için savaşmaya, dünyanın her yanında ger-çek demokrasi-nin kurulabilmesi ve bütün biçimleri ile faşizmin bir daha gelmemek üzere dünya üzerinde silinmesi uğrunda yorulmaksızın savaş vermeye and içerir. (UDKF Andi)

Kadınlar neden barışın ateşli savunucusudurlar?

Her şeyden önce yaşamı yeniden üretir, cana can veren oldukları için barışı savunurlar. Ölümünden değil, yaşamdan yana tavır koymak, ana ol-dukları için onların doğası gereğidir. Sadece bugün dünyamızda depo-lanmış atom silahlarının gücünün, Hiroşima'ya atılan atom bombasın-dan 1.000.000 kat fazla olduğunu bilmek insanın savaşa karşı eyleme geçirmeye yetmez mi? Ekonomik toplumsal sorunlardan, açlık, işsiz-lik ve eğitimsizlikten en çok etkilenenler kadın ve çocuklar değil midir? Asağıdaki rakamlar kadınların, dünyanın dört bir yanında kadınların neden barış gösterileri yaptıklarını, ölüm işlerini işgal ettiklerini, bu uğurda hapislere düşüp işkencelerden geçmeyi göze aldıklarını açıkla-maya yetmez mi?

● Her yıl silahlanmaya 500-600 milyar dolar ayrılır. Bu rakam her yıl artıyor. Oysa 1 milyar dolar ile 187 bin kişiye işyeri açılabilir.

● Silahlanmaya ayrılan paranın yüzde 10'uyla dünyamızda, açlık, hastalık ve okuma-yazma bilmezli-ğin köktü kazınabilir.

● Bir saniyede silahlanma için yapılan harcama ile 75 kişilik bir çocuk yuvası yapılabilir.

● 1 Pershing roketi bedeli ile 1 milyon Afrikalı bir yıl boyunca bes-lenebilir.

● Tornado uçağı bedeli ile 800 toplu konut yapılabilir.

● 1 atom denizaltısı bedeli ile 120 tam teşekküllü hastane yapılabilir.

● Leopard tankı bedeli ile 60 bin kişinin bir yıllık el ihtiyacı karşı-lanabilir.

● Uçak gemisi bedeli ile 72 bin okul yapılabilir.

● Awacs uçağı bedeli ile 100

Zindanda bir demokrasi savaşı: Reha İsvan

Barış Derneği davasında, 8 yıla hükümlü Reha İsvan tek kadın tutuklu. Barışı bir an bile başeğmeden onurla savu-nan bu yigit kadın, cunta mah-kemelerini, barış düşmanları-nın yargılandığı bir arena hali-ne getirdi.

Savunmasında, ana olduğu için, eğitilmiş olduğu için, kadın olduğu için barışı savunduğu-nu söyler İsvan, "aksel ol-maydı, harcanacak gençler, savaşa kurban gidecek eşim, napam bombalar, nükleer başlıklı füzele-yi ya da kimyevi silahlarla çiçek açmadan kavracak ağaçlar benden heras orarlar!" demişti.

Bu onurlu barış savaşçısının 60. yaşını cuntanın zindanında kutlaması için daye-

insanlığı", 1921, 1924 ve son olarak da 1961 Anayasaları, haklı olarak bu ilklerin üstüne ilave edilmişlerdir. 1982 Anayasası denen mecliste de, Meclis, varlığını korumakla ve kanun yapma yetkisini elinde tutmakla beraber, yürütmenin bir kanadı olan **Bakanlar Kurulu**, çeşitli araçlarla ona karşı güçlenmiştir. "Kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi" ile "Meclisin feshi" nin kolaylaştırılması bunlar arasında. Nitekim, hükümet, bugün, kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisini, iktisadi politikadan memur rejimine kadar uzanan geniş bir alanda serpe serpe kullanmaktadır.

Meclis, bu bakımdan arka plana itilmiş, itilebilmştir. Ama, asıl önemli, yürütmenin bir başka kanadı olan **Cumhurbaşkanlığı**nın durumudur. **Bize**, Cumhuriyet tarihinde, **"hip sembolik"** bir makam olarak görülün bu organ, yeni Anayasa'ya, hiç de gerekmedik halde, alabildiğine yetkilerle donatılmıştır (m. 104-105) ve bütün devlet organlarının önüne geçirilmiştir. Öte yandan, bu makam Anayasa'ya göre sorumsuzdur ve kimi işlemleri (m. 105/2), yargı denetiminin dışında tutulmuştur.

Önde gelen bir organ, alabildiğine yetkili, ama sorumsuz! Düşünebiliyor musunuz? Cumhurbaşkanlığı, ayrıca şu iki organla, hükümeti giderek Meclise, istediğini kabul ettirebilecek durumdadır: **Millî Güvenlik Kurulu** ile **Cumhurbaşkanlığı Konseyi**. Millî Güvenlik Kurulu, asker-sivil karışımı bir organdır. Cumhurbaşkanlığı Konseyi ise, 12 Eylül darbesini yapmış öteki generalleri içine almaktadır; ve aslında eski Millî Güvenlik Konseyi'nin bir devamıdır. Her ikisinin de görev alanına hemen her konu sokulmuştur. Cumhurbaşkanlığı Konseyi, yuları, "anayasal görevleri gereği", Millî Güvenlik Kurulu'na tam yetkiyle katılmaktadır. Bugünkü Meclis, iktidarı ve muhalefeti ısırmakla bir bulupluk olduğu, 12 Eylül rejimile uzmazmış bulundugu, giderek toplumun tutucu güçlerini içine aldığı için bir sorun çıkıyor; ama, Meclise bir gün toplumun ileri ve demokrat güçlerinin doluşması halinde -ki bunun önüne geçmek için de her türlü önlem alınmıştır- Cumhurbaşkanlığı, yedine bu iki kurumu,

hakkatı çekmektedir: Birinci, **hükümeti yönlendirebilir**. İkinci, **Anayasa** hükümlerini uygulayabilir. Eski anayasalar gündüzdeki iki büyük özerklik alanı, yani üniversiteler ve TRT, 1971-73'te başlangıçta ve 1982 Anayasası ile notatılan süreçte ortadan çıkıp kaldırılmışlardır. İkinci eğilim ise, merkeziyetçiliğin ve merkezin, yerel yönetimler üzerindeki denetiminden güçlendirilmesi, yerinden yönetim ilkesi ve güçlerinin zayıflatılmasıdır.

b) Siyasal karar organları, özellikle yürütme karşısında, yargı da zayıflamıştır. Gerçekten, 1961 Anayasası, mahkemelerin başsuzluğu, yargı teminatı, kanunların ve idari işlemlerin yargısal denetimi konularında etkili mekanizmaları oluşturmuştur. Yeni sisteme yargıların, seçimleri, anımları ve özlük işleri bakımından, büyük katkı yürütmeye bağlı olan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'na bağlanılmışlardır (m. 159).

Yeni sisteme birçok yüksek mahkemelerin üyeleri de ya tamamı (Anayasa Mahkemesi, Askerî Yargıtay, Askerî Yüksek İdare Mahkemesi), yada kısmen (Danıştay üyelerinin dörtte biri), doğrudan doğruya yada dolaylı olarak Cumhurbaşkanınca seçilip atanmaktadır. Ayrıca, yürütme organına bağlılık daha da açık ve seçik olan **Devlet Güvenlik Mahkemelerinin** sivilleri yargılama yetkisi de genişletilmiştir.

Yargı organının siyasal organları, yani yasama ve yürütmeyle, hukuksal işlemlerle ilgili alanlara denetleyebileceği yetkisi hayli kısımlı, hatta etkisiz kılınmıştır. Kaldı ki, yeni Meclisin kuruluşundan önce Millî Güvenlik Konseyi'ne çıkarılmış olan kanunların ve öteki işlemlerin Anayasa'ya aykırılığı hiçbir suretle ileri sürülemez ve denlenemez.

Özgürlük düşmanı bir anayasa

Hak ve özgürlüklere gelince... 1982 Anayasası denen belgede, onlara vurulan darbe daha korkuturcu.

a) Önce, bir "genel sınırlama maddesi" ile, istisnasız bütün hak ve özgürlükler sınırlanmıştır (m. 13/3). Bunlara düşünce, bilim ve sanat özgürlükleri, dilkele verme hakkı, savunma hakkı gibi, nitelikleri icabı sınırlana-

gürlükler ve güvenceler bakımından ilk dikkati çeken nokta, **özgürlüklerin ancak "Yargı-kararıyla"** kayıtlılabileceği kuralının artık hemen hemen ortadan kalkmış olmasıdır. Yeni Anayasa'ya göre, "gecikmesinde sakınca bulunmaz" her durumda, yargı kararına olmaksızın, kişi özgürlüğü ve dokunulmazlığı, özel yaşamın ve haberleşmesinin gizliliğine son verilebilir; idari makamlar buna yetkilidir. Hatta, siyone-tin ve olağanüstü hallerde, yetkili mercin verdiği emirlerin uygulanması sırasında, öldürme fiilleri de hukuka uygun sayılmıştır.

İnsanın en kutsal hakkı olan "yaşam hakkı"nın karşısına dikilmiş tehlikeyi düşünebiliyor musunuz?

c) Basın ve yayın özgürlükleri de en çok hırpalandıran özgürlükler arasında. Ceza Kanunu'nda bulunan "fikir suçları" anayasallaştırılarak düşünce özgürlüğü daha da kısılmış, hatta "kanunla yasaklanmış herhangi bir düşünce" ile "ki burada kast edilen doğrudan doğruya "kırıcı"dir- düğünlerin açıklanması ve yayılması yasaklanmış, basın, radyo, televizyon ve film sansürü mesulastırılmış, yabancı ülkelerden basılan eserlerin yurda sokulması kısıtlanmış, kapalı bir süreli yayın devam niteliğindeki her türlü yayın yasaklanmış, basmevi ve eklentilerine el koyma ve işletmekten alıkonulma mümkün kılınmıştır.

d) Anayasa, kolektif hak ve özgürlükler karşısında daha büyük bir örküntü vardır: Toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğü, demek kurma hakkı için getirilen sınırlamalar bunu gösteriyor. Hele sendika, grev, toplu sözleşme gibi kolektif sosyal haklar söz konusu olduğunda, özellikle siyaset yasaklarıyla da beslenen özel kısıtlamalarla bakınca, Anayasa'ya এমন olma "antisosyal espi" iyice ortaya çıkmaktadır. Bunlara bakarak anlıyoruz ki, yeni düzende, emekçilerin sosyal ve hukuksal mücadele ile halkın elinde emelleri dönemi esas olarak son bulmuştur; onun yerine, Yüksek Hakem Kurulu gibi, aslında sermayenin doğrultusunda hareket edecek olan bir takım kurulusları "vesayet"leştirilmiştir. Nitekim, uygulamada daha şimdiden bu yönde gelişmeye başlamıştır.

rumu niteliğindeki meslek kuruluşları siyasal ilişki ve işbirliği içinde bulunamazlar; bunlardan maddi yardım almazlar; yurt dışındaki kuruluşlarla ilişkiye geçmezler. Öte yandan, devlet memurları ve öğrenciler, siyasal partilere üye olma hakkından da yoksun tutulmuşlardır (m.68-69).

Bütün bu aşırı sınırlamalar, bize sunu göstermektedir: Bugünkü Anayasa'yı yapanlar, atomlara ayırmış, birbirinden kopuk kişilerden oluşan bir toplum istemektelerdir; onlara göre, bu toplum, aynı zamanda siyasetten arındırılmış (depolitize ve apolitik) bir toplum olmalıdır.

Düşünmeyen bir toplum, dillessin, sesini çıkarmayan bir toplumdur!

Bütün bunların altında bir "korku" gizlenmektedir: Aslında: Düşünceden korku, bilmeden ve sanattan korku, yurttan korku, tek kelimeyle insandan korku. İşte, bu Anayasa'yı yapanların ruh ve kafa yapısı, yani dünya görüşleri! Bana sorarsanız, bütün bu ruh ve kafa yapısını, bu yaşam ve dünya görüşünü temellendiren faşizmin içgüçleri yatmaktadır.

Evvel, tek kelimeyle faşizm! Ve bütün bunlar, böyle propaganda yapıldığı gibi, yurdu ve özgürlükleri kurtarmak için değil, başta emperyalizmin dayattığı ve içerdeki bir avuç asalak, çıkarıcı çevrenin kiordu da, kapitalizmin doğrudan doğruya bir araç olarak bu çevreye girmektedir-yararına hizmet edecek bir "model"i, zorla uygulamak için yapılmıştır.

Anayasa mı, zabıta talimatnamesi mi?

Özet olarak, ne hüküm vereceğiz bu "1982 Anayasası" denen metin hakkında?

Anayasa adına ortaya çıkarılmış bu metnin nasıl yapıldığı ve yürürlüğe konulduğu konusuna girmek istemiyoruz. Aslında, yönetimde atamış üyelerden oluşan bir düzmece meclise hazineleştirilmiştir, bir yandan karşı propaganda ve göğürsü bildiriminin yapıldığı, sandık başına gitemenin cezalandırıldığı, öte yandan "her devlet olanaklarını" "evvel" öyu için seferber edildiği koşullarda halk oylarına sunulan bu metin, bana sorarsanız daha doğusuna sakatır. Bizim, demokratik yöntemlere göre ya-

zelen, şiddet ve terör eylemleri yüzünden İngiltere'de, İspanya'da, İtalya'da demokrasiğin askıya alınması, özgürlüklerin kısıpı yok edilmesi neden hiç söz konusu olmuyor?

Kitle düzeyinde demokrasi kültüründen geçiş not almış olan Türkiye'nin insanları özgürlük içinde yaşamaya layıktır. Onları bundan yoksun kılmamak, halk düşmanlığı dışında, hiçbir gerekçe yoktur.

Kısacası, Türkiye'ye demokrasi gelmemiştir. "1982 Anayasası" denen metin kuruluşa rejimin demokrasiyle uzaktan yakından hiçbir ilişkisi yoktur. 12 Eylül darbesiyle Türkiye'de ayaklar altına alınan kurullar, değerler, nice özerlik bahasına edilemiş tarihsel ve sosyal kazanımlar, çirğnenmiş olarak kalmaktadırlar. Ve anayasa hukuku ve siyaset biliminin bana verdiği yetkiyle söyleyelim, "1982 Anayasası" adı verilen bu metne, gerçek anlamıyla anayasa da diyemeyiz; ve -olursa- o bir zabıta talimatnamesi, bir disiplin yönetmeliği, bir kısıt talimatnamesi, ve daha da içgenci, sermayenin emeğe karşı manifestosudur.

Bu niteliğiyle, bir demokrasi getirmeyişi, bir demokrasinin önünde de bay engelleyen biridir. Özgürlük de, Türkiye'de demokrasi için mücadele verdiklerini söyleyenlere sizlerin soracınız bir soru olmalıdır. "Bu Anayasa'ya tarafımız sızımız, değil misiniz?" Eğer tarafsız, biliniz ki o insan ya bir aymaz, ya da bir sahtekardır; eğer bu Anayasa'ya karşıysa, onunla Türkiye'de demokrasinin sorunları üstüne oturup konuşabiliriz.

Bu Anayasa'ya karşı çıkmak, demokrasiye inanmanın aşarsıdır, temel kriteridir.

DÜZELTME
Sayın Server Tanılı'nın, geçen sayımızda parçalar yayımladığınız konusmalarının ikinde geçen, "Eğer tarafsız, biliniz ki o insan ya bir aymaz, ya da bir sahtekardır" cümlesindeki -gafli anlama- "aymaz" kelimesi, yanlışlıkla "hayvan" olarak çıkmıştır. Bu sayımızda, o konusmaların bütünüyle verirken, hem Tanılı'nın, hem okuyucularımızın özür diliyoruz.

● 1 Awaç üstü bedeli ile 100 elektronik hastalık araştırma aracı yapılabilir.

İleri Kadınlar Derneği, Türkiye'de 1970'lerin ilk yarısında yükselen işçi sınıfı ve demokrasi hareketi içinde doğdu. 3 Haziran 1985'te onuncu kuruluş yıldönümünü kutlayacak 1979 1 Mayıs'ı öncesinde, kadınlara unyansından rahatsız olan egemen güçler tarafından faaliyetleri nereden ileriye IKD oldu. Çünkü Türkiye tarihinde ilk kez kadınlara yığınsal bir güç olarak ayrılmış hissettirmeye başlamışlardır.

Daha kuruluğu günlerde, Stockholm Barış Çağrısı'nı Türkiye'de imzaya açan ilk örgüt oldu. Etkili bir kreş kampanyası yürüttü. Kreş artı toplu sözleşmelerde işçilerin yeri bir talebi haline getirmişti. Eşit iş eşit ücret belgisi de IKD'nin çalışmaları kitlelerin bilinci talebi oldu.

8 Mart Dünya Kadınlara Günü'nü kutlama toplantıları, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yürüyüşler, mitingler ve kültür etkinlikleri ile sürüyor. Sendikaların, Türkiye ve Avrupalı kadın örgütlerinin katıldığı toplantılarda, Türkiye Barış Derneği Davası'nda tek kadın tutuklu Reha İsvan'la dayanışma kampanyası da başlatıldı.

2 Mart günü Strasbourg'da yapılan toplantıda, Strasbourg'lu ileri kadınlar, Türkiye'de faşist diktatörlüğe karşı savaşan, evladını, kocasını yitiren, işkencede, mahkemede direnen, yığıt devrimciler yetiştiren Türk ve kadınlarının selamladığı toplantı, Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışmanın yükseltilmesi tendisi.

3 Mart günü Düsseldorf'da, DTİ-GB ve DGB'nin ortak düzenlediği toplantıda DGB temsilcisinin selamlama konuşmasında, "kadınların dün, bugün" anlatıldı. Çeşitli kültür etkinliklerinin olduğu toplantı ço-

8 Mart günü Wiesbaden'de aralarında FİDEF'in de bulunduğu 13 kadın kuruluşu kutlama programını saat 17'de meşaleli yürüyüş ile başlatacaklar. Kutlama, mitingden sonra kültür gecesi ile devam edecek.

Reha İsvan'la dayanışma kampanyası sürüyor: İngiltere, Sheffield Belediye Başkanı Lord Mayor, Ahmet İsvan'a gönderdiği mektupla, işçi Reha İsvan'la sürdürülen uluslararası dayanışma kampanyasını desteklediğini, 1985 yılında Reha İsvan'ın özgürlük kavuşmasını dilediğini bildirdi. Lord Mayor Başbakan Turgut Özal'a gönderdiği mektupta ise, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Avrupa Konvansiyonu'nun 10 ve 11. maddelerindeki insan hakları bütümüne işaret ederek, yurdunu sevmek ve işare savunmaktan başka bir suç olmayan Reha İsvan'ın anayasal ölçüler içinde özgürlüğüne kavuşması gerektiğini belirtti.

60 yaşını kutlayan zindanında kutlamaları için dayanışmamızı yükseltmek hepimizin tarihsel sorumluluğudur.

Türkiye ilerici kadın hareketi on yanında

İleri Kadınlar Derneği, Türkiye'de 1970'lerin ilk yarısında yükselen işçi sınıfı ve demokrasi hareketi içinde doğdu. 3 Haziran 1985'te onuncu kuruluş yıldönümünü kutlayacak 1979 1 Mayıs'ı öncesinde, kadınlara unyansından rahatsız olan egemen güçler tarafından faaliyetleri nereden ileriye IKD oldu. Çünkü Türkiye tarihinde ilk kez kadınlara yığınsal bir güç olarak ayrılmış hissettirmeye başlamışlardır.

Daha kuruluğu günlerde, Stockholm Barış Çağrısı'nı Türkiye'de imzaya açan ilk örgüt oldu. Etkili bir kreş kampanyası yürüttü. Kreş artı toplu sözleşmelerde işçilerin yeri bir talebi haline getirmişti. Eşit iş eşit ücret belgisi de IKD'nin çalışmaları kitlelerin bilinci talebi oldu.

8 Mart Dünya Kadınlara Günü'nü kutlama toplantıları, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde yürüyüşler, mitingler ve kültür etkinlikleri ile sürüyor. Sendikaların, Türkiye ve Avrupalı kadın örgütlerinin katıldığı toplantılarda, Türkiye Barış Derneği Davası'nda tek kadın tutuklu Reha İsvan'la dayanışma kampanyası da başlatıldı.

2 Mart günü Strasbourg'da yapılan toplantıda, Strasbourg'lu ileri kadınlar, Türkiye'de faşist diktatörlüğe karşı savaşan, evladını, kocasını yitiren, işkencede, mahkemede direnen, yığıt devrimciler yetiştiren Türk ve kadınlarının selamladığı toplantı, Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışmanın yükseltilmesi tendisi.

3 Mart günü Düsseldorf'da, DTİ-GB ve DGB'nin ortak düzenlediği toplantıda DGB temsilcisinin selamlama konuşmasında, "kadınların dün, bugün" anlatıldı. Çeşitli kültür etkinliklerinin olduğu toplantı ço-

8 Mart günü Wiesbaden'de aralarında FİDEF'in de bulunduğu 13 kadın kuruluşu kutlama programını saat 17'de meşaleli yürüyüş ile başlatacaklar. Kutlama, mitingden sonra kültür gecesi ile devam edecek.

Reha İsvan'la dayanışma kampanyası sürüyor: İngiltere, Sheffield Belediye Başkanı Lord Mayor, Ahmet İsvan'a gönderdiği mektupla, işçi Reha İsvan'la sürdürülen uluslararası dayanışma kampanyasını desteklediğini, 1985 yılında Reha İsvan'ın özgürlük kavuşmasını dilediğini bildirdi. Lord Mayor Başbakan Turgut Özal'a gönderdiği mektupta ise, Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Avrupa Konvansiyonu'nun 10 ve 11. maddelerindeki insan hakları bütümüne işaret ederek, yurdunu sevmek ve işare savunmaktan başka bir suç olmayan Reha İsvan'ın anayasal ölçüler içinde özgürlüğüne kavuşması gerektiğini belirtti.

Yağma resmi hükümet politikası oldu, devleti soymak ise tekeli parababaların asıl ticari faaliyetine dönüştü...

Kimin eli kimin cebinde belli değil ama...holdinglerin eli devletin cebinde!

"Şikago oğlanları"ndan oluşan Özal'ın "çekirdek kadrosu", vergi iadeleriyle, KDV uygulamasındaki kimi püf noktalarla, batan fazla fazla açıldığı için zorlanan tekeli firmaları "illegal" yöntemlerle kurtarma operasyonlarıyla, ülke çıkarları için değil, tekeli çıkarları için düzenlen-

miş "ihale şartnameleri"yle, tekelere yeterince stok yapma imkanı verildikten sonra apansız patlatıliveren zamlar zinciri ile Türkiye tarihinde -galiba- "misli misli görülmemiş bir soygun ve yağma"yı alabildiğine körükliyor. Örneğin ihracatta vergi iadesi uygulamasının sağladığı

"olanaklar"dan yararlanıp "hayali ihracat" yoluyla Merkez Bankası'ndan milyarlarca ve milyarlarca lirayı cebine indirenlerin hiç de başlangıçta gösterilmek istendiği gibi bir kaç vurguncu, gelip geçici naylon şirket olmadığı, tersine ENKA, Koç, Sabancı, Çukurova ve Yaşargibi eniri

ve 12 Eylül rejiminin "en saygın" holdingleri olduğu kanıtlandı. **Has Holding** ve **Çavuşoğlu-Kozanoğlu Grubu**'nun bankalarını batırdıktan sonra tam 149 milyarlık bir faturayı devlete kestirdikleri ve şimdi de bankalarını geri almak için dümenler çevirdikleri ortaya çıktı...

ÖZETLE... ÖZETLE...

Diş ticaret açığı 3,6 milyar dolar

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün (DİE) yaptığı açıklamaya göre, 1984 yılının kesin dış ticaret verileri belirlendi ve Türkiye'nin geçtiğimiz yıl yaptığı 7 milyar 102 milyon dolarlık dışsatım karşılık, dışalım miktarı 10 milyar 704 milyon dolar olarak gerçekleşti ve böylece, Türkiye'nin dış ticareti 3 milyar 602 milyon dolar açık verdi. Bilindiği gibi, Türkiye'nin dış ticareti, 1982 yılında 3 milyar 97 milyon dolar ve 1983 yılında da 3 milyar 507 milyon dolar açık vermişti. Ote yandan, Anka Ajansı'nın haberine göre, Ocak-Kasım 1984 dönemini kapsayan 11 aylık süreçte, Federal Almanya ve İsviçre'ye yapılan dışsatımın 728 milyon 220 bin liralık bölümünün "hayali dışsatım" olduğu belirlendi ve bu rakamın, Türkiye'nin toplam dışsatımının yüzde 11,4'ünü oluşturduğu belirtildi. Yalnızca, bu iki ülkeye 11 aylık süreçte yapılan "hayali dışsatım" dikkate alındığında, Türkiye'nin gerçek dış ticaret açığı 4 milyar 300 milyon dolar ediyor.

Petrol 12. elektrik ise 8. kez zamlandı

Petrol ürünlerinin fiyatları yeniden yüzde 5,3 oranında artırıldı ve böylece, Özal hükümeti döneminde petrole yapılan zamların sayısı onikiyi buldu. Yeni yapılan bu zamlar, süper benzinin litresi 237 liraya, normal benzinin litresi 219 liraya, motorinin litresi 150 liraya ve 12 kg'lık tüpgazın fiyatı da 2 bin 180 liraya yükseldi. Böylece, Özal hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana geçen 14 aylık süreçte, petrol ürünlerinin fiyatları yüzde 77 oranında artırılmış oldu.

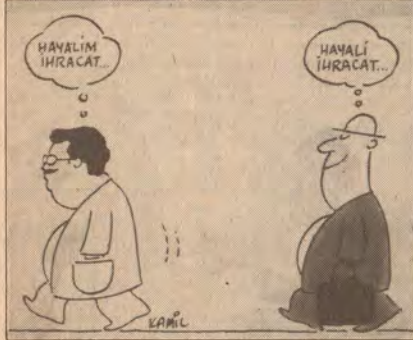
Petrol ürünlerine yapılan zammı, 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere elektrik fiyatlarına yapılan yüzde 16,5 zam izledi ve böylece, 1 kilovat elektriğin fiyatı 41 lira

Batarken bile kazanıyorlar: Villalar, köşkler ve milyarlar ve işte "lüks hayat"

Hisarbank ve İstanbul Bankasının devlete çıkardığı fatura 149 milyar lira

İstanbul Bankası ve Hisarbank'ın "bağlan"yla ilgili olarak hazırlanan Yüksek Denetleme Kurulu ve Bankalar Yeminli Murakip raporlarında, "bank" iki bankaya Ziraat Bankası tarafından elkonulması ve bunların faaliyetlerine son verilerek "devletleştirilmesi" sonucu, devletin 149 milyar 297 milyon lira zarara sokulduğu belirtildi. Raporlarda, bu iki bankanın Merkez Bankası'na olan 115 milyar 514 milyon ve Ziraat Bankası'na olan 33 milyar 783 milyon liralık borçlarının silinmesiyle devletin zarara sokulduğu kaydedildi ve konuyla ilgili olarak yasal işlem yapılması istendi. Ayrıca, her iki bankanın "bağlan"ının hileli olduğu belirtilerek, bunların batmasına neden olarak gösterilen 93 milyar 683 milyon liralık "batık" kredinin büyük bir bölümünün Hisarbank ve İstanbul Bankası'nın patronlarına ait "paravan" şirketlere verildiği açıklandı ve bu paraların, iki bankanın sahipleri ve üst düzey yöneticileri arasında paylaşıldığı belirtildi.

Müfettiş raporlarında, Ahmet Kozanoğlu ve Ömer Çavuşoğlu'nun sahibi bulundukları Hisar-

Hayali dışsatım olayı yeni boyutlar kazandı

HP İçel milletvekili Fikri Sağlam ve arkadaşlarının "hayali dışsatım" konusunda meclis araştırması istemleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 12 Şubat 1985 tarihli oturumunda ANAP milletvekillerinin oylarıyla reddedildi. Başbakan Turgut Özal, "hayali dışsatım" yoluyla ödenen vergi iadesi 4-5 milyar geçmez, bu iş küçük iş" diyerek, konuyu kamuoyunda küçük göstermek ve örtbas etmek istedi. Ama, asıl önemlisi, "sahte evrak düzenlemek", "kaçakçılık",

gazetesinde, maskeli bir hayali dışsatımcı Emin Çölaşan'la yaptığı bir söyleşide, küçüklerin hayali dışsatımı büyükler üzerinden gerçekleştirdiklerini söylüyor ve bu konuda, aynen söyle konuşuyordu:

"Sayın Emin Çölaşan, biliyorsunuz, sayın Özal iktidara gelince kafasındaki Güney Kore modelini ihracat işine de getirmek istedi ve bu büyük şirketlere ihracatta birtakım imtiyazlar sağladı. Belli limitlerin üzerinde ihracat yapanlara

İstedi. Ama, aksi önemlisi, "hayaletli düşünmek", "kakaçıklık", "devleti zarara sokmak" ve "haksız kazanç sağlamak" gibi ağır hap cezalarını gerektiren suçlar kapsamına giren "hayaletli düşünme" konusunda, "bu işe karışmayın" sayısı fazla değil, bunların isimlerini açıklar ve yasal işlem yapar, bundan dışatımın zarar görür" şeklinde konuşabiliyor ve bu durum, Evren-Özal rejiminde, bizzat yöneticilerin nasıllı yasaları ayakta tutma adlıklarının yeni bir örneğini oluşturu.

Ancak, Özal hükümetinin örtbas etme çabalarının rağmen, değişik çıkar çevreleri arasındaki çatışmaların yoğunlaşması, ihbar mekanizmalarının hızlanması ve bazı çevrelerin, ısrarla bu konunun üstüne gitmeleri, "hayaletli düşünme" konusuna yeni boyutlar kazandırdı ve birçok kararın nokta atıfıydığı çıktı. Örneğin, Özal'ın "bu işe karışmayın" sayısı az, hayaletli düşünme ödenen vergi 4-5 milyon geçmez" derken, konuyla ilgili olarak yayımlanan belgeler ve yapılan açıklamalar, hayaletli düşünme yolları holdingleme yoluyla mülkiyetli iralılık vergi iadesi ödendiğini gösteriyor. Örneğin, Özal'ın bu sözlerinden birkaç gün sonra, Anka Ajansı resmi kayıtlara dayanarak, Ocak-Kasım 1984 döneminde Devlet Alması ve İsviçre'ye yapılan "hayaletli düşünme" 728 milyar 200 bin dolar olduğunu açıkladı. Vergi iade oranının en düşük olduğu yüzde 20'den hesaplandığında, yalnızca bu iki ülkeye 2 ayda yapılan hayaletli düşünme ödenen vergi iadesi 65 milyar 600 milyon lira edebiliyor.

Aralarında kimler var?

Maliye Bakanlığı müfettişlerinin ve HP milletvekilli Fikri Sağlam ve arkadaşlarının yaptığı açıklamaya göre, "hayaletli düşünme" yapanların başında Enka, Koç, Sabancı, Çukurova ve Yasar Holding gibi, Türkiye'nin en büyük sermaye grupları geliyor. Hayaletli düşünme, bunları Anadolu Endüstri Holding, Tekfen Holding, Süzer Holding, Okumus Holding, Sönmez Holding, Doğu Holding, Demirel Holding, Eca Grubu, Net Holding, Sezi Turizm ve Fevzi Akkaya gibi büyük sermaye kuruluşları izliyor.

Ayrıca, daha küçük dışatımcıların da hayaletli düşünme bulundukları, ancak bunların hayaletli düşünme yoluyla holdingleme üzerinden gerçekleştirdikleri ve bu yolla elde edilen vergi iadesini aralarında paylaştıkları belirtildi. Örneğin, bazı maliye müfettişleri, basına sızdırılan bilgilerde "büyük-küçük bu işe karışmayın" gibi, ancak küçükler büyükler üzerinden hayaletli düşünme yapıyorlar" şeklinde açıklamalar yapıyor ve asıl ilginç, 18 Şubat tarihli Milliyet

Kozanoglu ve Ömer Çavuşoğlu'nun sahibi bulundukları Hisarbank'ın çeşitli şirketlere açtıkları kredilerden 32 milyar 123 milyon lirasının geri dönmeyişi ve bu paraların "batık" gösterildiği belirtildi ve ancak, "batık" gösterilen bu paranın önemli bir bölümünü, banka sahibi kişilere ait şirketlere açılan krediler olduğuydu kaydedildi. Örneğin, ilgili raporlara göre, Hisarbank tarafından Mehmet Kozanoglu ve Ömer Çavuşoğlu'nun sahibi olduğu Güneş gazetesine 5 milyar 448 milyon lira ve bu kişilerin yurt dışındaki müteahhitlik firmalarına 14 milyar 640 milyon lira kredi açıldı ve sonra da, bu şirketlerin iflas ettiği en sürükleme, bunlara verilmiş krediler "batık" para olarak gösterildi.

Ayrıca, Hisarbank'ın "batık" para olarak gösterdiği kredilerin, geri kalan büyük bir miktarını da bankanın sahibi olan kişilere ait şirketlere verildiği belirtildi. Örneğin müfettiş raporlarına göre, Hisarbank tarafından Kozanoglu ve Çavuşoğlu'nun sahibi bulundukları Aromaya 461 milyon, Hisar Dış Ticaret'e 700 milyon, Jakartese Mensucat'a 337 milyon, Güneşyüze 524 milyon, Hisar Müşavirlik'e 262 milyon liralık kredi açıldı ve bu şirketlerin "iflas" ettirilmesiyle, bu krediler "batık" para olarak gösterildi. Aynı şekilde, müfettiş raporlarında, Mete Hasoğlu ve Bilgi Hasoğlu'nun sahibi bulundukları İstanbul Bankası'nın açtıkları kredilerden 27 milyar 36 milyon lirasının geri dönmeyişi ve bu paraların "batık" gösterildiği belirtildi, batık

Batırıldıkları banka ve şirketlerinin tüm faturasını devlete kesen tekelci-hazretci Hasoğlu'nun sahibi olan kişilere ait şirketlere verildiği kaydedildi. (Sütle) Özer Çiller'in Boğaz kıyısında tarihi yalı, (sağda) Coca Cola'da Mete Has'ın ünlü "Bakar Saray"ı.

gösterilen kredilerin büyük bir bölümünün bankanın sahibi olan kişilere ait şirketlere verildiği kaydedildi.

Batarken bilirtir ve kazanıyorlar

Öte yandan, "batık" ilan edilen Hisarbank ve İstanbul Bankası'nın sahipleri ve üst düzey yöneticilerinin, halen lüks villalar, köşkler, son model otomobilleri yasırsa, çok sayıda fabrika ve işletmenin sahibi oldukları ve bunların, yasadışı yollarla büyük servetler elde ettikleri belirtildi. Örneğin batık İstanbul Bankası'nın sahiplerinden Bilgi Hasoğlu'nun Yeniköy'de boğaza nazır iki villasının, bir son model Mercedes otomobilinin ve 150 milyar lirasının olduğu açıklandı. Bilgi Hasoğlu, bunların yanı sıra, Has Holding bünyesinde yer alan çok sayıda şirketin ortakları arasında.

İstanbul Bankası'nın sahiplerinden Mete Hasoğlu, Kanlıca'da ikiyalının lüks otomobillerinin yanı sıra, Has Holding'in bünyesinde yer alan çok sayıda şirketin sahibi bulunuyor. Müfettiş raporlarında, İstanbul Bankası ve Hisarbank'ın sahiplerinin yanı sıra,

üst düzey yöneticilerinin de yasadışı yollarla haksız kazanç sağladıkları kaydedildi, bunlar hakkında yasal işlem yapılması istendi. Haklarında yasal işlem yapılması istenen bu iki bankanın üst düzey yöneticileri arasında, eski Başbakan Sadi İrmak, emekli Ormanlı Hilmi Fırat, Hisarbank eski Genel Müdürü Ahmet Demirel ve İstanbul Bankası eski Genel Müdürü Özer Çiller de bulunuyor.

Banka müdürlüğünden holding patronluğuna

İstanbul Bankası'nın batışının planlanmasında, Genel Müdür Özer Çiller'in baş rolü oynadığı ve buna karşılık, üç yıl gibi kısa bir sürede büyük bir servete geçirdiği ve maaşlı memurluktan holding patronluğuna tırmadığı belirtildi. Özer Çiller, 1979 yılında çalışmakta olduğu Çukurova Holding'den ayrılarak İstanbul Bankası'nın Genel Müdürü oldu. Çiller'in bu tarihte bir kurusu olmadığı gibi, Çukurova Holding'e olan 15 milyar liralık borcu, bu transferle birlikte İstanbul Bankası tarafından ödendi.

Özer Çiller, bugün tek başına

Kamuya ait 22 fabrikanın yapımı durduruldu

Özal hükümeti, on yıldan bu yana yapımı sürmekte olan kamu sektöründe 22 büyük fabrikanın inşaat faaliyetlerini durdurdu ve para yükümlü gerçekleştire, bunların yapımından tümen vazgeçirdi ve böylece, bu kuruluşların bugüne kadar harcamış oldukları 208 milyar lira toprağa gömülmüş oldu. Devlet Planlama Teşkilatı'nın (DPT) geçtiğimiz günlerde yayımlanan "Büyük Kamu Projeleri Raporu"na göre, yapımından vazgeçilen 22 proje için, 1984 fiyatlarıyla 1975'ten bu yana 208 milyar liralık harcama yapıldı ve bu kuruluşların faaliyete geçmeleri için gerekli yatırım harcamalarının yaklaşık yüzde 90'ı tamamlanmış. Özal hükümeti, bu 22 fabrikanın yapımından vazgeçme yerine, bunların yapımının tamamlanması için gerekli 20-25 milyar liralık ödenek ayırmış, hem ülkenin 208 milyar lirası sokağa atılmıyacak ve hem de, bu işletmelerin faaliyete geçmesiyle binlerce kişiye yeni iş olanakları sağlanacak.

Yapımından vazgeçilen 22 büyük kamu işletmesinin 3'ünün Sümerbank'a, 4'ünün Türkiye Çimento Sanayi'ne, 3'ünün Gübre Sanayi'ne, 4'ünün Türkiye Süt Endüstrisi Kurumu'na ve geri kalan 3'ünün de Et ve Balık Kurumu'na ait olduğu belirtildi.

zam izledi ve böylece, 1 kilovolt elektrik fiyatı 41 lira 35 kuruşa yükseldi. Elektrikçi yapılan bu sekinizi zamları, Özal hükümetinin işbaşına gelmesinden bu yana elektrik fiyatları yüzde 247 oranında arttırmış oldu. Bilindiği gibi, Özal hükümeti görevine başladığında elektrikli fiyatı 11 lira 90 kuruştı.

Köprü senetleri enflasyona yenildi

Boğaz köprüsü gelir ortaklığı senetlerinin satın alımları, ne kadar kar payı düşenecek beherlendirildi. Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yapılan açıklamaya göre, uygulamanın ilk ayında 100 bin liralık gelir ortaklığı senedi sahipleri, kar payı olarak 1.800 lira edenecek. Böylece, enflasyonun yüzde 50'lere seyrettiği bir ortamda, gelir ortaklığı senedi sahipleri yalnız yüzde 22 oranında kar payı ödemiş oluyor.

Memurlar borç kuyruğunda

Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü'nden yapılan açıklamaya göre, içinde bulunduğumuz yılın ilk ayında 62 bin 850 memur, kurumdan 7 milyar 950 milyon lira borç para aldı. Geçtiğimiz yılın ocak ayına göre, bu yıl borçlu emmurların sayısında yüzde 40 ve borç miktarında da, yüzde 154 oranında artış oldu. Kurum yetkilileri tarafından yapılan açıklamaya göre, 1984 yılının ilk ayında, Emekli Sandığı'ndan 45 bin 26 memur 3 milyar 120 milyon lira borç almıştı.

Gerçek ücretlerin 7 yıllık serüveni

Bilimadamı Dr. Oktay Yarıcı'nın geçtiğimiz günlerde yayımlanan gelir dağılımı araştırmasına göre, 1977-1984 döneminin kapsayıcı yılı yıl içinde gerçek işçi ücretleri yüzde 53 geriledi. İlgili araştırmada, son yedi yıl içinde, memurların gerçek gelirlerinin de yüzde 64 oranında gerilediği belirtildi.

Holdinglelerin bir yıllık KİT soygunu: 193 milyon lira

Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'nun (BYDK), 1983 Mart-1984 Mart döneminde ilişkin Kamu İktisadi Teşebbüsleri'ne (KİT) ait denetleme raporlarının basına sızmasıyla, topluma görülmeye boyutlara ulaşan rüşvet, kakaçıklık ve yolsuzluk olaylarına yeni bir halka daha eklendi ve büyük bir skandal daha ortaya çıktı. BYDK'nin raporlarına göre, 1983 Mart-1984 Mart döneminin kapsayıcı bir yıl içinde, başta devlet bankaları olmak üzere KİT'lerden holding patronlarına yasadışı yollarla 192 milyar 870 milyon lira aktarıldı.

Raporlarda, yasadışı yollarla denetimden aktarılan 192 milyar 870 milyon liranın, 6'sı devlet bankası olmak üzere 29 kamu kuruluşu tarafından yapıldığı kaydedildi ve ancak, 1 milyon liranın daha büyük olan yolsuzlukların incelemeye alındığı ve daha küçüklerin ise, inceleme dışı bırakıldığı kaydedildi.

BYDK'nin KİT'lerle ilgili denetleme raporları, aylar önce hükümet ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verildi ve devleti zarara sokanlar hakkında yasal işlem yapılması istendi. Ancak aradan aylar geçmiş olmasına rağmen, bugüne kadar Özal hükümeti hiçbir yasaloya basırmadığı ve olayı örtbas etmeye yolunu seçti.

Denetleme raporlarına göre, altı devlet bankasından holdinglere yasadışı olarak verilen ve "batık"ları gerektirebilecek ödemenisi ihtimali kalmadığı için, 1984 yılında 102 milyar 564 milyon liralık kredi kayıtlarından silindi ve böylece, bu paralar isyenerlere aktarılmış oldu. Kayıtlardan silinen bu 102 milyar 564 milyon liralık batık paranın 2 milyar 580 milyon lirasının Etbank'a, 14 milyar lirasının Türkiye Emlak Kredi Bankası'na, 20 milyar lirasının Anadolu Bankası'na, 32 mil-

yar 479 milyon lirasının Ziraat Bankası'na, 8 milyar 188 milyon lirasının Denizcilik Bankası'na ve geri kalan 5 milyar 317 milyon lirasının da Haik Bankası'na ait olduğu belirtildi.

Kamu kuruluşlarına ilişkin denetleme raporlarında, bankaların yanı sıra, 23 KİT'ten değişik kişi ve kuruluşlara yasadışı yollarla 90 milyar 306 milyon lira aktarıldığı ve böylece, devletin zarar sokulacak özel kişi ve kuruluşlara haksız kazanç sağladığı kaydedildi. Raporlarda, KİT'lerin holdinglelere sattığı mal ve hizmetlerin paralarını geri alınamaması, ihalelerde yasadışı olarak fazla ödeme yapılması, KİT ürünlerinin satışlarında belirlediği fiyatların altında satılması ve benzeri yollarla, bu paraların özel kişi ve kuruluşlara aktarıldığı belirtildi. Görüldüğü gibi KİT'leri yağmalamak varken satın almak özel sektör için hiç de kârlı değil.

Weinberger: "Nikaragua'da Contra'ların yenilmesi ikinci bir Küba doğurur"

Reagan, Nikaragua hükümetini devirme niyetini tekrarladı

Halkın oylarıyla iktidara gelen Sandinistleri "teröristlik"le suçlayan Reagan'ın bu konuşmasının hemen ardından Honduras-Nikaragua sınırında 5 bin ABD askerin katıldığı bir manevra yapıldı

Şubat ayının üçüncü haftasında ikinci görev döneminin ilk basın toplantısını yapan Reagan, ABD'nin Orta Amerika politikasının Nikaragua'daki yönetimin yapısını ve hükümeti değiştirmek olduğunu söyledi. Nikaragua'nın seçimle başa gelmiş yasal hükümetini halk üzerinde diktatörlük kuran Marksist-Leninist bir klik olarak nitelendiren Reagan Sandinistleri, uyuşturucu ticareti yaparak, İranlı, Libyalı teröristler, FKÖ ve Kızı Tuğaylar ile birlikte gençliği zehirlemekle suçladı.

Konuşmasında ABD'nin güvenliği açısından, şu anda Sandinist yönetime karşı saldırılarını sürdüren CIA destekli Somoza artığı cephelere malzeme artırımına gerektiğini ve Kongre'nin yılda 80 milyon dolarlık bir yardımcı onaylamasını savundu.

Reagan'ın "kardeşlerimiz" diye nitelendirdiği ve Dışişleri Bakanı Shultz'un, desteklemelerinin "ahlaki bir görev" olduğunu söylediği, binlerce Nikaragualının katlinde sorumlu olan bu cepheler, ABD yönetiminin ilerici Nikaragua hükümetine ve bölgedeki anti-emperyalist direniş savaşçılara karşı başlıca desteğini oluşturuyor. Savunma Bakanı Weinberger de "Contralara hareketinin çözülmesi Güney Amerika'da ikinci

bir Küba doğurur" diyerek karşıdevrimcilere yardımın artırılmasını istiyor.

Yönetimin bu sözlerinin ardından geçtiğimiz günlerde ABD'nin Orta Amerika'daki kışlası haline gelmiş olan Honduras'da yaptığı ve beş bin Amerikan askerin katıldığı "Big Pine Air" manevrasını Nikaragua sınırına kaydırması da gerginliği büsbütün artırmış durumda. Geçen yılki istila tehdit-

leri unutmamış olan Sandinistler bu açık savaş ilanı karşısında ülkelerini savunma hazırlıklarına vargüyle sürdüyorlar.

Gelişmeler, Reagan yönetiminin dünya kamuoyundan yükselen tüm baskılara ve protestolara karşın Orta Amerika'da insan hakları ile çelişen bir devlet terörizmi sürdürmekten, savaş tehditinden ve bağımsız bir ülkenin içişlerine karışmaktan vazgeçmediğini gösteriyor.

Kötü hava koşullarına, polis baskısına rağmen atom silahlarını protesto eden barış güçleri ABD-Sovyet görüşmelerinde somut sonuçlara varılmasını istiyor

ABD'nin uzayı silahlandırma hazırlıkları Cenevre görüşmelerini yeniden çıkmaza sokabilir

Cenevre'de 12 Mart'ta başlayacak olan Sovyetler Birliği ile ABD arasındaki yeni silahsızlanma görüşmelerine çok kısa bir süre kalmışken, ABD'nin silahlanma yarışını uzaya da yaymaya çalışması diyalogo daha başında çıkmaza sokacak bir yaklaşım olarak değerlendiriliyor. Son günlerde Washington yönetimi bir taraftan NATO mütefliklerini uzay silahları projesine katmaya çalışırken, öte yandan da ABD'de silahlanma politikasına karşı çıkan barış taraftarları üzerindeki baskı ve kovuşturmaları hız-

landırdı. Geçtiğimiz günlerde ABD'de yapılan barış gösterilerinde, barış hareketinin önde gelen 30 yöneticisi tutuklandı.

Bu arada Şubatın üçüncü haftasında İngiltere Başbakanı Thatcher'ın ABD'yi ziyaretini sırasında Kongrede yaptığı savaş yanlısı konuşma ve uzay silahlanma artırımını ve geliştirilmesini projelerini desteklediğini belirterek, ABD'nin yüksek silahlanma politikasından yana çevrelerinde büyük hoşnutsuz yaratmış durumda.

Bilindiği gibi ABD'de bazı çevreler orta menzilli füzeleer sorunu ile uzay silahları arasındaki ilişkiyi inkar ediyorlar. Reagan yönetimi de uzay silahları programını hızlandırırken, Cenevre görüşmelerinde uzay silahlarının ele alınmaması konusunda ısrarlılığını sürdürüyor. Ayrıca ABD'de silahlanma görüşmelerinin bir sonuç veremeyeceğini isteyen bir kampanya da yürütülüyor.

Sovyetler Birliği yetkilileri ise ABD ile görüşmelerin ocağı içinde varılan anlaşma çerçevesinde yürütülmesi, yeni atom silahları, uzay silahları ve bunlara ilişkin tüm sorunların birliğe ele alınması konusunda Washing-

ABD, İsrail ile gerici Arap rejimlerini uzlaştırmaya çalışıyor... Arafat-Hüseyin anlaşması ise FKÖ'deki ayrışmayı hızlandırabilecek

Ortadoğu'da yeni bir dönüm noktasına doğru

Geçtiğimiz haftalar içinde İsrail'in Güney Lübnan'daki askeri birliklerini çekmeye başlamasının ardından, Şubat ayının ikinci haftasında Ürdün Kralı Hüseyin ile Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) lideri Arafat'ın Ortadoğu'da barışın sağlanması yönünde bir çerçeve anlaşması yapmaları, aynı günlerde Suudi Arabistan Kralı Fahd'ın Reagan'ı ziyareti ve

pekiştirecek kimi çözüm yollarında gerici Arap ülkelerinin desteğini ararken, bu rejimler de İsrail'i sürdürdüğü teröre son vermesi konusunda ABD yönetimine güveniyorlar.

Buna karşın basına yansayan haberlere göre Washington'daki görüşmede Kral Fahd ve Reagan Filistin sorununun çözümüne

şiz bir Filistin devletinin kurulmasını savundu.

Arafat ve Hüseyin'in çerçeve anlaşması

Reagan ile Fahd arasındaki görüşme sürerken, Ürdün Kralı Hüseyin ile FKÖ lideri Arafat arasında yapılan çerçeve anlaşmasının

Kral Hüseyin şu noktalarda uzlaşma sağlanıyordu:

- İsrail'in 1967'den bu yana işgal altında tuttuğu Arap bölgelerinden çekilmesi,
- Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin haklarının verilmesi ve durumun uygun olduğu koşullarda Ürdün ile ortak bir konfederasyon oluşturulması,

Bilindiği gibi Kral Hüseyin Arafat'a 1983'ün Şubat ayında Reagan planlarına uygun olarak Ürdün yönetiminde bir Filistin devleti kurulması önerisini getirmiş, ancak Arafat tarafından reddedilmişti. Şimdiki çerçeve anlaşması Reagan'ın planlarına tam olarak uygun düşmemekle birlikte bazı noktalarının yorumu açık olması, gerek ilerici Arap yönetimleri ve

FKÖ içindeki örgütlerden "Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi"nin lideri Havaime, anlaşmanın daha önce yapılan Fez konferansı ile FKÖ Ulusal Konseyi'nin 16. Genel Kurul kararlarına ters düştüğünü söylemektedir. FKÖ içindeki bir başka örgüt, "Filistin Halk Kurtuluş Cephesi" yetkilisi ise, "günümüzde Filistin devrimi emperyalizm, sosyalizm ve terici

yaşı günlerinde Suudi Arabistan Kralı Fahd'ın Reagan'ı ziyaretine ve 19-20 Şubat tarihlerinde ABD ve Sovyetler Birliği yetkililerinin Viyana'da Ortadoğu sorununu görüşmeleri, önümüzdeki günlerde bölgenin yeni gelişmelerle sahne olacağını gösterdi.

ABD ile Sovyetler Birliği arasında yapılan görüşmelerin sonucunda taraflardan hiçbirinin henüz bir açıklama yapmadığı belirtilen. Ancak, Reagan yönetimi Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu sorununa kalıcı ve adil bir çözüm getirmek amacıyla tüm tarafları katılıp uluslararası bir konferansın toplanması yönündeki önerisini reddetmeyi sürdürmektedir. Öte yanda Reagan yönetimi, İsrail'in bazı işgal bölgelerinden çekildiği koşullarda yürürlükte, ilerici direniş güçlerinin mücadelesini zayıflatmak amacıyla, "Arap dünyasının görüşlerini dikkate alma" adı altında Arap gerici/ileri ve özellikle Suudi Arabistan'ı İsrail ile uzlaştırmaya çalışmaktadır.

Reagan yönetiminin yeni girişimleri, İsrail'in Güney Lübnan'dan çekilmesi sonucu karşılaması ve sözümüne bölgedeki İsrail yayılmacılığını eleştirirken, Ortadoğu'daki politik hedeflerinin değiştiğine işaret etmiyor. ABD-İsrail stratejik işbirliği sürmekte olup, Reagan yönetimi 1986 bütçe tasarımda İsrail'e 3,8 milyar dolar askeri ve stratejik yardım öngörmüştür.

Bir yandan da Reagan, gerici ve ABD yanlısı rejimlerin İsrail ile doğrudan ve tek tek anlaşmalar yaparak uzlaşmasından yana. Böylece Sovyetler Birliği'nin uluslararası konferans önerisini engelleyemeyi, bağımsız bir Filistin devletinin kurulması konusunda ortaladığını ve FKÖ'yi zayıflatmayı da amaçlamaktadır.

Suudi Arabistan Kralı Fahd'ın 12 Şubat'taki geç günluk Washington ziyareti böyle bir çerçevede yorumlanırken, gelecek ay içinde de Mısır Devlet Başkanı Hüsnü Mübarek ve daha sonra Ürdün Kralı Hüseyin'in ABD'yi ziyaret edecekleri bildiriliyor.

Gerici birbiriinden medet umuyor

Reagan yönetimi Ortadoğu'da ABD denetimini güçlendirecek ve ABD'nin bölgeye hakimiyetini

görüşmede Kral Fahd'ın Suudi Arabistan Filistin sorununu çözümüne yönelik planlarında tam bir görüş birliği sağlanmadı. Reagan, 1982'de kamuoyuna duyurmuş olduğu plan çerçevesinde, Filistinlilere, halen İsrail işgalinde olan Batı Yakası ve Gazze'de Ürdün yönetimi altında özerklik verilmesi önerisini yineledi. Fahd, aynı yıl içinde Arap Birliği'nin Fez'de aldığı kararları uygun olarak, başkenti Kudüs olan bağımsız

seyin ile FKÖ lideri Arafat arasında yapılan çerçeveye anlaşmasının haberi de Washington'a ulaştı. Anlaşmada yer aldığı açıklanan Filistin'in Ürdün ile konfederasyon halinde bir devlet kurması Reagan tarafından kendi planlarına yakın bulunarak, "1982'den bu yana Ortadoğu'da barış yönünde ilk ciddi adım" olarak değerlendirildi.

23-24 Şubat günleri kamuoyuna duyurulduğuna göre Arafat ve

Ürdün ile ortak bir konfederasyon oluşturulmaları, ● Filistin mültecileri sorununun Birleşmiş Milletler kararlarına uygun olarak çözülmesi, ● Filistin sorununa ilişkin olarak aralarında tüm ilişkin tarafların bir Ürdün-Filistin delegasyonunun ve Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu'nun baş daimi üyesinin yer aldığı uluslararası bir konferans düzenlenmesi.

noktalarından yoruma açık olması, gerek ilerici Arap yönetimleri ve gerekse FKÖ içindeki kimi örgütlerin tarafından eleştirilere neden olmuş ve keskin bir tartışma başlamıştır. Suriye ve Demokratik Yemen'e göre anlaşma, FKÖ'nün içindeki bazı çizgileri daha da belirginleştirecek, FKÖ'nün Filistin halkının tek yasal temsilcisi olarak otorite ve rolünü zayıflatacağıdır.

Reagan yönetimi bu anlaşma ile FKÖ'nün direniş çizgisinden vazgeçeceğini ve ABD-İsrail planlarına boyun eğeceğini umut ederken, Mısır, Fas ve Suudi Arabistan resmi çevreleri de bazı yönlerini eleştirmekle birlikte anlaşmayı, barış sürecini başlatarak olumlu bir adım olarak değerlendirmişlerdir.

Nereye varabilir?

Hüseyin-Arafat anlaşması, Sovyetler Birliği tarafından yaz aylarında önerilmesi olan ve bölgedeki tüm ilerici güç ve yönetimlerin desteklediği uluslararası bir konferans toplanması önerisini dışlamamaktadır. Ancak taşıdığı kimi çelişkilere ve ABD tarafından hemen benimsenmesi sonucunda emperyalist güçlerin manevraları ile Filistin sorununu oldubittine getirmesinden de yola çıkabilir.

İşin daha tehlikeli yanı anlaşmanın başlattığı örgüt içi tartışmaların FKÖ içindeki ayrıntıların pekiştirilmesidir. Bilindiği gibi FKÖ, Filistin halkının çeşitli işkelerle dağılmış olduğu koşullarda bu ortamdaki çelişkilere, güç dengelerinden, çeşitli politik akımlardan etkilenmiştir. Buna, içindeki çeşitli örgütlere ve uğradığı yıkıma karşı 20 yıldır birliğini koruyabilmiştir. Ancak bölgede Suudi Arabistan'ın rolünün artması, Arafat'ın ilişkilerini daha çok Irak ve Ürdün'le geliştirmesi, Suriye ve FKÖ içindeki Suriye yanlısı örgütleri ile çelişkilere dönüştürmüştür. Bu gelişmeler sonucunda FKÖ içinde Arafat'ı muhalefet yeni biçimleri almış, 1984'de FKÖ içinde "Demokratik İttifak" şekillenmiştir. "Demokratik İttifak" içinde yer alan "Filistin Halk Kurtuluş Cephesi", "Filistin Demokratik Kurtuluş Cephesi" ve "Filistin Komünist Kurtuluş Örgütü" gibi örgütler, FKÖ'nün karar alma biçiminde bazı değişiklikler talep etmektedirler.

İlişkili tüm sorunların birlikte ele alınması konusunda Washington'un uyarısı durumundadır. 20 Şubat'ta Kaliningrad'da bir seçim mitinginde konuşan Gromiko, aynı konu üzerinde durarak, "Görüşme masasından çözüme kavuşturulamayan hiçbir uluslararası sorun yoktur, yeter ki sınırlar zorlukla yaratılsın" dedi. Sovyet yetkilileri, insanlık tarihinin en tehlikeli serüveni olacak uzay silahlanmasını engellemek, ciddi ve yapıcı görüşmeler konusunda köklü silahsızlanma önerilerine ulaşmak üzere masaya oturmaya hazırlanıyorlar.

SSCB'de seçim 180 milyon sandık başında

Tüm Sovyetler Birliği'nde 24 Şubat pazar günü 15 birlik cumhuriyeti ve 20 özerk cumhuriyetin yüksek sovyetleri ile 52 binden fazla yöre sovyeti için seçimler yapıldı. 185 milyon Sovyet yurttaşları kendilerini temsil etmek üzere 2,3 milyon temsilcisi beş yıllık süre için seçti.

Tarihteki ilk işçi köylü devleti olan Sovyetler Birliği'nde seçimler halk egemenliği ve demokrasisi ni garanti altına almakta en önemli unsurlardan birini oluşturuyor.

Geçtiğimiz dönem, tüm Sovyet kurullarındaki halk temsilcilerinin yüzde 69,2'si işçi ve köylü, yarınsından fazlası kadın, üçte biri otuz yaşının altında idi. Temsilcilerin yüzde 57'si parti üyesi değildi.

Sovyetler Birliği'nde seçimlerin ilk aşamasında fabrikalarda, kolhozlar ve kolhozlarda, askeri birliklerde ve diğer iş yerlerinde çalışanlar tarafından, temsilci adaylarını seçmeleri ve onlara seçim sırasında yardımcı olmaları için toplam dokuz milyon kişi seçti. Bunların onbeşide adayları tüm Sovyetler Birliği'nde kurulan 176 bin seçim lokaliinde seçmenlerce incelenip, haklarında bilgi ediniliyor.

Sovyet devletin güçlü sadece bu temsilcilerden gelmemektedir. Bunların yanında yerel Sovyetlerin kararlarını gerçekleştirilmesinde belediye ve komünlerde yaşayan taraflardan belirlenen kişiler yer alıyor. Bütün ülkede bu şekilde yönetime katılan insanların sayısı 30 milyon un üzerindedir.

Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu'da çözüm önerileri

- İsrail, 1967'den bu yana işgal ettiği Golan Tepeleri, Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Güney Lübnan'dan çekilsin.
- Filistin halkı Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde kendi bağımsız devletini kursun. Bağımsız bir devlet, komşu ülkelerle konfederasyon oluşturmak da dahil, kendi öz yapısını belirlesin.
- Müslümanlar için kutsal sayılan Kudüs'

- Ortadoğu bölümü Araplara geri verilsin ve Filistin devletinin ayrılmaz bir parçası haline gelsin.
- Arap devletleri ile İsrail arasındaki mevcut duruma son verilsin ve barış koşulları yaratılsın.
- Uluslararası garanti anlaşmaları düzenlensin ve garantörlük rolü örneğin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne verilsin.

- Ortadoğu konusunda tarafların ortak çabalarından geçecek bir çözüme ulaşılması amacıyla İsrail'e ortak sınıra sahip tüm Arap ülkelerinin, yani Suriye, Ürdün, Mısır, Lübnan, İsrail, FKÖ ve Yakın Doğu olaylarında oynadıkları rolün ötürü ABD ve Sovyetler Birliği'nin de katıldıkları bir uluslararası Ortadoğu konferansı düzenlensin.

İsrail, Güney Lübnan'daki birliklerini çektiği sırada köyleri bastı, sivil halkı katletti, evlerini tanklarla yıktı

Güney Lübnan'da sevinç ve keder birarada yaşanıyor

İsrail askeri birlikleri Güney Lübnan'da 32 aydır işgal altında tuttukları topraklardan kanlı izlerini bırakarak çekiliyorlar. İsrail hükümeti Güney Lübnan'dan çekilme kararını çoğunluğuyla almıştı. Çünkü, Lübnan'daki silahlı direniş cephesinin güçlenmesi ve yurtdışı güçlerin birliği karşısında İsrail için büyük bir ekonomik yük oluşturan işgal, aynı zaman-

da politik olarak da sonu olmayan bir maceraya dönüşmüştü. Ancak İsrail ordu birlikleri bölgeden kanlı izlerini bırakarak, köyleri baskı, sivil halkı direnişçilere yardım ettiği gerekçesiyle katlederek, evlerini tanklar ve zırhlı araçlarla yıkarak çekiliyorlar. Ayrılmak, bir taraftan da bölgedeki direnişçilerin mücadelesini zayıflatmak amacıyla güden İsrail, gerekirse

Güney Lübnan'a tekrar saldırabileceklerini de açıklamış durumda. İsrail gerici/ileri beklenildi bu yönde. Böylece, Güney Lübnan sevinci ve acıları birlikte yaşıyor şu günlerde. İsrail askerlerinin gidişi ve Lübnan ordu birliklerinin Sayda ve Sidon'a girişi bayram sevinciyle karşılanırken, halen işgal altındaki bölgelerde korkunç bir terör ve yıkım sürüyor...

Abacus'lardan günümüz hesap makinalarına

Büyük olasılıkla milattan önce 4. yüzyılda kullandıkları tahmin edilen ilk "hesap makineleri", geçtiğimiz yüzyılda Yunanistan'da yapılan arkeolojik kazılarda ortaya çıkarılmıştı. "Abacus" denilen bu hesap tabloları, ilk olarak eski Roma'da, Mısır, İran, Çin, Hindistan ve Japonya'da icat edilmiş ve kullanılmıştı. Hesap tablolarının üzerindeki her bir dikey aralık, birlik, onluk, yüzlik vb., sayı gruplarını oluşturmuyor, bu aralıklarda ileri-geri hareket ettirilen küre şeklindeki "taşlarla" toplama ve çıkarma işlemleri yapıyordu. Bu kürecikler kimi yerlerde taş kimi yerlerde tahta, kimi yerlerde de müdye kablaklarındandı.

Kullanılan malzemenin değişmesiyle, hesap makineleri giderek geliştirildi. Ota tahattın yerini örneğin eski Yunan'da mermer; taş ve müdye kabuğunun yerini ise Çin'de fildişi almıştı. Hesap makinelere böylelikle sahiplerinin sosyal konumlarını da gösteren araçlar haline geldiler.

Bilimadamları, hesap makinelerinin daha kullanışlı hale gelmeleri için, onları tıpkı bugünkü gibi küçültme, minyatürleştirme girişimlerini, Antik Çağ'da başladığını kabul ediyorlar. Sözkonusu döneme ait hesap makinelerinin boyutları, artık 1,5 metreyle 75 santim olarak küçültülmüştü. Yine bu makineleri kullanmasını bilenler, yaşadıkları topluluklarda üstünlükleri ve saygınlıkları olan kişilerdi.

Reagan'ın yıldızlar savaşı çocuklarımızın odasında

Bilgisayar türü oyuncak üreten tckeller Reagan'ın "yıldızlar savaşı" için giriştiği silahlanma yarışında ona destek veriyorlar. Nasil mi? Yıgınları, özellikle çocukları savaş psikolojisi aşıtlararak.

Bütün bir oyuncakçı dükkanı n girdiğinizde "shooting space walker" ya da daha değişik biçimlerde adlandırılan uzay silahlı oyuncakları bulacaksınız. Uzay çağındayız"ın insanlığın yararına... kullanılması özendirilmiştir. Bir

arkası öyküler, güncel enformasyonlar, teknik veriler, tarihsel tablolar, çizimler, işaretler ve sözkonusu her aracı (oyuncaklar) kullandığı alandan sunuyorum...

Ota yandan Atari-Video-Computer-System içinde taht, uçağı oynatılır, deniz ve uzay savaşına da yer aldığı bir dizi bilgisayar program kasetlerini piyasaya sürdü. Bütün bunlara bir tek eşitlenilebilir: Reagan'ın bir rapor

Hollanda'da, temel eğitim yasasında yapılan değişiklikle, göçmen işçi çocuklarının anadil eğitimlerine ilişkin yeni hükümler getirildi. Yeni uygulamaya 1985 başında başladı ve çeşitli tartışmalara yol açtı. Ana çizgileriyle "olumlu bir gelişme" olarak nitelenebilecek bu yeni uygulama konusunda Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği'nin görüşleri bir broşür halinde yayımlandı

Hollanda'da anadil eğitimi üstüne yeni yaklaşımlar...

Bir süredir, Hollanda'daki göçmen işçiler, özellikle Türkler ve Faslılar arasında, anadil eğitimi konusunda bir tartışma sürüyor. Bunun nedeni, Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın, göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimi konusunda yeni uygulamaya başlatacağını açıklamış olmasıdır.

Bilindiği gibi, 1975-76 yıllarında bu yana Hollanda'daki Türk çocukları ilkököl ikinci sınıftan altıncı sınıfa dek, ders saatleri içerisinde omadlı üzere anadil dersleri alıyorlardı.

Anadil dersleri, Hollanda genelinde, en yüksek düzeyde, ilkököl ikinci sınıflarda 3 saat, diğer sınıflarda ise beşer saat olarak gerçekleştiriliyordu. Ne ki, ortalama düzeyi bunun çok altında olduğunu belirtmek gerekir. En yüksek düzeyde uygulamaya bile yasal güvence altında değil.

Ota yandan, eğitim programı, ders araç ve gereçleri açısından belirli ve düzenli bir sisteme de tabi değildi. Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı'nın gönderdiği kitaplar ise, öğrencilerin buradaki yaşamlarına uygun olmadıkları için yarıları oluyordu. Doğal olarak, her öğretmen kendi inisiyatifine göre dersleri öğretiyordu. Elbette, bunlar, tüm öğrencileri kapsayan merkezi bir öğretim uygulamasının güçleştiriyordu.

Bu sorunlardan kaynaklanan tepkilerin yoğunlaşması üzerine Hollanda Eğitim Bakanlığı 1980 yılından sonra bu konuda bazı çalışmalar başlattı. Bu arada Türk öğretmenlerin de görüşlerine başvuruldu.

1981 yılında Hollanda temel eğitim yasasında, yabancı dil öğretimi

da idi. Ancak 1984'ün sonlarına doğru çıkarılan bir genelleme ile yeni uygulamaya alınarak, 1 Ocak 1985 tarihinde başlatıldı.

Yeni uygulamaya neleri getiriyor?

Yeni karara göre anadil eğitimi, yarıları ders saatleri içerisinde, yarıları ders saatleri dışında olmak üzere, toplam 5 saat olarak öngörüldü. Daha önce ilkököl ikinci sınıftan altıncı sınıfa dek olan anadil eğitimi, tüm temel eğitimi kapsaması üzere, yani iki yıl anaokulu artı 6 yıl ilkököl olmak üzere 8 yıla çıkarıldı.

30 dakikalık bir ek program

Ne var ki, öğrencilerin bu eğitimden yararlanmasını velilerin rızasına bağlı kılıyor. Ayrıca, (ente kültürel onderwijs) adı altında kaynaşık kültürel eğitimi temel alan haftada 30 dakikalık ek bir eğitim programı getiriliyor. Türk, Fası, Surinamlı, Hollandalı vd. tüm öğrencilere yönelik olan bu ek eğitimde Türk kültürü tanıtarak çok üstün olan öğrencilerin daha iyi kaynaşmasını sağlamak isteniyor. Bunların dışında, Türk pe di derslerinin öğretilmesinde seçmeli yabancı dil olması hakkı tanınıyor.

Genel hatlarıyla özetlemeye çalıştığımız yeni karar yeterli ve yeteriz yönleriyle birlikte ve bir bütün olarak değerlendirilmek istiyoruz.

Anadil eğitiminin süresi azaltıldı mı?

En başta, anadil eğitiminin yasal güvencesi kavuşturulması göçmen işçiler arasında önemli bir sorundur. Ancak, bu konuda

nci kanıtlarla açıklamak zorunda. Neden 5 saati ders saatleri içerisinde alınmamıştır? Bu ayırım, hangi bilimsel araştırmanın sonucu olarak getirilmiştir?

Ota yandan, "anadil eğitiminin süresi azaltıldı, halkanız kullanılmıyor..." türünden, hiçbir araştırma dayanan ve velileri yanıltmaya yönelik çabaları onaylanmadığını belirtmek istiyoruz. Gerçekten de anadil eğitiminin süresi azaltıldı mı? İsterseniz bu konuda bir karşılaştırma yapalım. Daha önceki uygulamada anadil eğitiminin ilkököl ikinci sınıfa en fazla 3 saat, diğer sınıflarda ise en fazla 5'er saat olarak uygulandığını belirtmiştik. Hollanda'da her öğretim dönemi 40 hafta olduğuna göre, bu, ikinci sınıfa yılda 120 saat, diğer sınıfların her birinde yılda 200 saat eder. Tüm sınıfların toplam ise 920 saatır.

Yeni uygulamanın sadece ders saatleri içerisinde verilecek haftada 2,5 saatlik bölümünü temel olarak yapacağımız hesaplamada şöyle bir sonuç ortaya çıkıyor: Her sınıfta haftada 2,5 saat, yılda 100 saat eder. Bunu 2 yıl anaokulu artı 6 yıl ilkököl, yani 8 yıl ile çarparsak toplam 800 saat buluruz. Ek olarak, her sınıfta haftada verilecek 30 dakikalık (ente kültürel onderwijs) adı altındaki Türk kültürünü tanıtan derslerin 8 yıllık toplamının 160 saat olduğunu belirtmek gerekir. Bu durumda genel toplam 960 saat oluyor. Ayrıca, ortaöğretimde Türkiye'nin seçmeli yabancı dil olarak artık alınabileceğini eklemeliyiz.

Tüm bunlar, süreç açısından herhangi bir kayıp olmadığını, aksine sürenin arttığını ortaya koymuyor mu?

olup olmaması mıdır? Ders saatlerinin süresi konusunda yüzlerce sesle konuşulanların eğitim içeriği konusunda sessiz kalmaları yada çabası bir eğitim anlayışını önermeleri son derece anlamlıdır.

Evet, temel sorun nasıl çözümlenecektir? Eğitim programı ders araç ve gereçleri hangi ölçütlerle göre ve kimler tarafından hazırlanacaktır? Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın açıkladığı yeni kararda bu konuda açık bilgiler yoktur. İşte, bu kaygılarımızı artıran önemli noktalardan birisidir. Çünkü, Hollanda yönetiminin şimdiye dek çıkardıkları yasalarda ve kararlarda yasal boşluklar bırakarak, bu boşlukları günün koşullarına ve çıkarlarına uygun yöntemlerle doldurularak biçiminde özdenetimle genel tutumları, koşullarının nedenlerinden başkasıdır. Bu nedenle, kimi kaygılarımızı şimdi den belirtmek istiyoruz.

Eğitim programının, ders araç ve gereçlerinin hazırlanması sadece öğretmenlerin inisiyatifine bırakarak, öğretmenlerin sorumluluk anlayışlarına ağır ve haksız bir yüklenim olduğu gibi, daha önceki uygulamadan da anlaşılacağı üzere pek fazla yararlı olmayacaktır. Ama bu, öğretmenlerin pedagojik bilimi açısından almaları gereken inisiyatif sınırlarını biçiminde yorumlanmalıdır. Bu, ayrı bir konudur.

Eğitim programının içerdiği ders kitaplarının hazırlanması, Türkiye Milli Eğitim Bakanlığı'na havale edilmesi de yararlı sonuçlar doğurmayacaktır. Çünkü, Hollanda'da yaşayan çocuklarımızın içinde bulunduğu yaşam koşulları gözönünde tutulmadan hazırlanacak ders kitapları çocuklarımızın başarılı anadil eğitimi olanaaksızdır. Ayrıca Türkiye'de ders ki-

olduğu için, bu sorunun yeni kararda açıkça belirtilmemesi, ders araç ve gereçlerinin mevcut yasalara göre hazırlanacağını ortaya koymaktadır. Biz bu yöntemden yeterli olmayacağını simdiden işaret etmek istiyoruz. Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın ve ilgili kurumların salt kendi kabalyasına veya birkaç uzmanın katkısıyla bu sorunu kökünden bir biçimde çözmesi olanaaksızdır. Sorunu kökünden, kalıcı ve demokratik katılımcı bir yapıda çözmek gerekir.

Biz HTTB olarak, bu anlamda, şu gözümüz daha gerçekçi olacağı kanısındayız. Eğitim programının içeriği, ders araç ve gereçleri, çabası gelişmelerine uygun, Türkiye ve Hollanda'nın toplumsal gerçekleri ve farklı kültürleri arasında bocalayan çocuklarımızın somut durumları dikkate alınarak ve merkezi olarak hazırlanmalıdır. Bu ise ancak, öğretmenlerin, velilerin, öğrencilerin, Türk ve Hollandalı eğitim uzmanlarının ve ilgili demokratik kuruluşların temsilcilerinin oluşan bir Demokratik Kurul'un denetiminde ve gözetiminde yapılabilir. Çocuklarımızın eğitimleri konusunda velilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin, göçmen işçilerin demokratik örgütlerinin tam ve eşit katılımını sağlamanın hiçbir çözüme köklü ve kalıcı olmaz. Eğitimi veren öğretmenlerin, eğitim konusunu oluşturan öğrencilerin, onların anne ve babalarının katılımı sağlamanın bir eğitim temel amacına uygun olabilir mi? Kuşkusuz, ders kitaplarının hazırlanması bir uzmanlık işidir ve bu anlamda eğitim uzmanlarına büyük görevler düşecektir. Ama sorun bu denli dar ve teknik anlamda sınırlandırmalıdır. Demokratik Kurul'un denetimi ve gözetimi kesinlikle

çalışma hayatı insanlığın yararına kullanılması. Özendiren oyuncakların boşuna ararsınız. Bu yönde üretilen tüm oyuncaklar şu ya da bu biçimde Reagan'ın "yıldızlar savaşı"ni anımsatıyor. Bir oyuncak tekelinin kataloğunda bakın neler yazıyor: "Savaşın oturma odasında da yaşama geçirilebilmesi için sizlere perde

sürdü. Bütün bunlara bir şey eklenilebilir. Reagan'ın bir röportaj öncesi yaptığı mikrofon denemesi de bu oyuncakların kullanım reçetesi olabilir. İnsanların, özellikle çocukların kafalarını emperyalizm tarafından savaş fantazileri ile doldurulmasına karşı bu alanda da mücadele gerekli değil mi?

Bir komputer: Görüyor, duyuyor ve konuşuyor!..

Bilgisayar programlamasını bilenler için, programa ihtiyaç duymayan normal konuşmayı anlayan bir bilgisayar sistemi, Sovyetler Birliği'nin Minsk kentinde geliştirildi.

Henüz yeni olmasına karşın çok şey başarabilen "Inteltek" adlı bu sistemle, çok sayıda bilgiler, örneğin çeşitli bakanlıklarda alınan kararların ne şekilde uygulandığı konusundaki en yeni veriler telefon aracılığıyla, kolayca alınabiliyor. Sistem, bir ilacın hangi eczanede bulunduğundan tutun da trafik, ulaşım ve nakliye konusuna kadar bilgiler veriyor.

Ancak sistemin duyulabilir ve konuşabilmesi ile yetiymeyen mühendisler, ona görme yeti de öğretiler. Bunu yaparken, çevresini bir elektrik alanı ile algılayan yavaş balığın örnek aldılar. Buna göre cisimler elektrolardan asırına konuyor, cisim karakterize eden elektrik sinyalleri analizatoru aracılığı ile bilgisayara ulaşır ve bu da sesli olarak cismen ne olduğunu söyler. Bu sistemde "göz"

bilgisayardan istenildiği kadar uzakta bulunabilir. Böylelikle, örneğin depolardaki ya da mağazalardaki eksik mallar tesbit edilebilir.

"Inteltek" çeşitli maddeleri tanıyabiliyor ve çok keskin bir gözü var. Örneğin akan suyun içindeki çok küçük parçacıkları ayırtabiliyor. Bu nedenle Minsk'te su tesislerinde suyun kalitesini kontrol etmekte de kullanılabilecek.

Sistemin işitme ve konuşma yetenekleri Minsk Merkezi Araştırmacılar Enstitüsü, görme yeteneği ise Beyaz Rusya Üniversitesi araştırmacıları tarafından geliştirildi. Sistemi geliştirmiş olanlar şu günlerde onu montaj ve yönetim kompleksi branşlarına yerleştiriyorlar. Ancak Inteltek'in çalışabileceği alanların tümünü bugün tesbit edilebilir, bu alanların çok fazla olması nedeniyle, yeni sistem bilgisayar teknolojisi alanında çok ileri bir adım olduğu ve bilimin ve insanlığın önüne geniş olanaklar açacağı bildiriliyor.

1981 yılında Hollanda temsil eğitim yasasında yapılan değişiklik çerçevesinde, göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimleriyle ilgili yeni hükümler getirildi. Bu yeni uygulamanın, 1 Ağustos 1985 tarihinden itibaren uygulanması, aynı yasa da yer alan hükümler açısından, anadil eğitiminin sağlanmasını garanti altına almıştır.

Bu bağlamda, anadil eğitiminin sağlanmasını garanti altına alan Hollanda temsil eğitim yasasında yapılan değişiklik çerçevesinde, göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimleriyle ilgili yeni hükümler getirildi. Bu yeni uygulamanın, 1 Ağustos 1985 tarihinden itibaren uygulanması, aynı yasa da yer alan hükümler açısından, anadil eğitiminin sağlanmasını garanti altına almıştır.

En başta, anadil eğitiminin sağlanmasını garanti altına alan Hollanda temsil eğitim yasasında yapılan değişiklik çerçevesinde, göçmen işçilerin çocuklarının anadil eğitimleriyle ilgili yeni hükümler getirildi. Bu yeni uygulamanın, 1 Ağustos 1985 tarihinden itibaren uygulanması, aynı yasa da yer alan hükümler açısından, anadil eğitiminin sağlanmasını garanti altına almıştır.

Temel sorun nedir?

Ama temel sorun ders saatlerinin süresi midir, yoksa eğitim programının içeriği, ders araç ve gereçlerinin çağdaş gelişmelere uygun

olması ve teknik anlamda sunulması mı? Temel sorun nedir? Ama temel sorun ders saatlerinin süresi midir, yoksa eğitim programının içeriği, ders araç ve gereçlerinin çağdaş gelişmelere uygun

olması ve teknik anlamda sunulması mı? Temel sorun nedir? Ama temel sorun ders saatlerinin süresi midir, yoksa eğitim programının içeriği, ders araç ve gereçlerinin çağdaş gelişmelere uygun

Bu konuda gerekirse yasal düzenlemeler yapılabilir. Hollanda yasalarının öngördüğü hükümler herhalde değiştirilemez. Tann buyruğu değildir. Şimdiye dek, lehimize ve aleyhimize birçok yasal düzenlemeler yapılabildiğine göre, yasalar değişebilir demektir. Önemli olan sağlıklı, kalıcı, köklü demokratik bir çözüm üzerinde birleşebilmektir. Bu ise, demokratik bir tartışmanın gelişmesiyle sağlanabilir.

H-TÖB Genel Kurulunda anadil eğitimi gündemin ilk sırasındaydı

Hollanda Türkiye Öğretmenler Birliği (H-TÖB)'nin 7. olağan genel kurulu, 9 Şubat 1985'de Rotterdam'da yapıldı. Genel kurul çalışmaları, ağırlıklı olarak göçmen işçi ve çocuklarının eğitim sorunları ile anadil eğitimi ve anadil öğretmenlerinin özlük sorunları üzerinde yoğunlaşan "eğitim platformu" biçiminde geçti.

Özellikle batı sisteminin son yapısal bunalımının fazla nitelikli olmayan göçmen işçiler üzerinde etkin olduğunu, yüksek ve yaygın işsizliğin, o anada, her türlü ayırımı tutumların en çok göçmen işçiler ve onların çocuklarına, daha çok da Türkiye'deki göçmen işçiler ve çocuklarına yansıdığı üzerinde önemle duruldu.

Bu nedenlerle, Temel Eğitim Yasası ile göçmen işçi çocuklarının hem Hollanda eğitim sisteminde en yüksek ölçüde yararlanmalarını, hem de anadil eğitiminin eğitim sistemi ve okul zamanı içine alınmasıyla onların ana dilleri ve kültürleriyle bağlarını kurup geliştirmelerini, planlı programlı bir biçimde ve Hollanda koşullarına uygun ders araç gereçlerini daha verimli olarak kullanmalarının sözkonusu olduğu gereğine açıklık getirildi. Bu bağlamda anadil eğitiminin daha nitelikli olacağı belirtildi.

Ancak anadil eğitiminin içerik ve organizasyon bakımlarından, eğitim sistemiyle entegrasyonu açısından pek çok sorunun varlığı da ayrıntılı biçimde sergilenildi. 1 Ağustos 1985'te kesin olarak başlaması öngörülen anadil eğitiminin eğitim sistemiyle kaynaşma bütünlüğü için gerekli ve yeterli ön çalışmalar yapılmamış olduğu belirtildi.

Göçmen gençlerin, temel eğitim sonrası eğitimde (orta öğretim) daha baştan dışlandıkları, onların örgün ve yaygın eğitim olanaklarından yararlanamadıkları, orta öğretime de bir an önce Türkiye'nin semereli dili olarak okutulması uygulamasına geçilmesi, okuma yazma kurslarına da başlanarak yetişkinlerin işsizlik sorunlarını çözmek nitelikte meslek eğitimi verilmesi gibi konular üzerinde önemle duruldu.

Özette, anadil eğitimi de içermek üzere eğitimin daha nitelikli olması, anadil öğretmenlerinin iş ve çalışma güvenceleri için özlük haklarının Hollanda öğretmenlerle eşit olarak elde edilmesi, her boydan ayırıcı tutumları karşı göçmen işçilerle Hollanda işçi sınıfı ve emekçi kitlelerinin, bünyeli ve demokrasi güçlerinin birlikte dayanışmalarının zorunluluğu ve önemli yitiriliği ile kabul edildi.

Hollanda Türkiye İşçiler Birliği'nin (HTİB) "Anadil Eğitimi"yle ilgili bilgilendirme toplantıları sürüyor. Geçtiğimiz 1 Şubat'ta Nijmegen'de yapılan toplantıların ardından, 3 Şubat'ta Amsterdam'da Rotterdam'da da bir toplantı daha yapıldı. Velilerin, öğretmenlerin ve eğitim uzmanlarının katıldığı toplantılarda sorular soruldu ve konu tartışıldı. Bu arada, HTİB'in çıkarmış olduğu "Anadil Eğitimi Sorunu" adlı broşür dağıtıldı ve geniş bir ilgi görüldü.

Ayrıca, sözkonusu bu kurul, sadece ders araç ve gereçlerinin hazırlanmasında değil, eğitim programının uygulanmasında ortaya çıkabilecek güçlüklerin giderilmesinde ve programın denetlenmesinde, anadil eğitimiyle ilgili ileriye yönelik daha geniş öneri ve programların hazırlanması konusunda da yetkili olmalıdır. Bu arada, Hollanda Eğitim Bakanlığı'nın anadil eğitimiyle ilgili olarak yürürlüğe koyduğu yeni kararın belirli bir dönem uygulanmasından sonra ortaya çıkan sonuçların irdelenmesi de bu kurulun görevleri arasında olmalıdır. Örneğin, bu programın hangi sürede başarıyla uygulanabileceğini bu kurul saptamalıdır. Bu durumda, sürenin 2,5 saat mi yoksa bundan daha uzun bir zamanı kapsayabildiğine daha inandırıcı kanıtlarla ortaya çıkacaktır.

Değerlendirmelerini bekliyoruz

Baştan bu yana açıklamaya çalıştığımız bu görüşleri sorun tümmüyle çözümlenmiş mi oluyor? Kesinlikle hayır. Biz soruna sadece gerekeceği ve yapıcı bir yaklaşım sağlamaya çalışıyoruz. Sorunun, demokratik temellerde ve daha geniş ölçülerde tartışılmasına gereksinim vardır. Bunun için tüm velilere, öğretmenlere, öğrencilere, eğitim uzmanlarına ve göçmen işçi örgütlerine sesleniyoruz. Bu değerlendirmelerimize ilgili görüşlerinizi ümmenden, yazılı veya sözlü olarak HTİB Genel Merkezi'ne, şubelerine ve çalışma gruplarına bildiriminizi diliyoruz. Görüşlerinizi aldıktan sonra değerlendirmelerimizi gözden geçirip, ilgilili düzeylerde daha güçlü bir biçimde savunmamız olanağı olacaktır. Böylelikle, toplumumuzun çağdaş temellerde ve güvenli bir gelecek doğrultusunda eğitimi için birlikte olumlu adımlar atabiliriz.

İncirci yönetiminde solistliğini Sema'nın yaptığı Kreuzberger Freunde Grubu Bavyera turnesine çıkıyor

Özel teşebbüsün televizyonu: Satelit 1 ve maskesi

Federal Almanya'da yeni yılın ilk gününden itibaren SAT 1 adlı özel televizyon yayına başladı. Yüzaltmışbeş yayınevinin ortaklığıyla kurulan Satelit televizyon, başında, 1985'in "en iyi yeniliği" olarak tanıtıldı. Özel televizyonun manifetlerinden, özel yayın anlayışından, diğer televizyon kurumlarına oranla "aitelik" farklılığından bahsedildi. Daha, özel satelit televizyonunun yayına girmesiyle, seyircilerin toplumsal içerikli her türlü haber ve enformasyonu daha bilinci ve objektif değerlendirebilecekleri savunuldu.

Özel satelit televizyonun program yapımcıları, ilk yayın gününde, yayımlarında daha çok müzik, eğlence ağırlıklı şovlar, Hollywood tipi "vahşi batının kahraman kovboyları", serüven filmleri, kenar mahallelerin "medeniyet görememiş psi insanları"na karşı mükâle eden esmerengiz duyarlılıkla değişikliğin iyiliği ve de-likanılırların "tasavvuk uğrunda" verdikleri bitip tükenmez müca-delelerini göstermekle ilgilendiler.

İnsanın altına ister istemez şöyle bir soru geliyor: "Acaba gerekçesi bu mu?" Elbette değil. Bu bir manipulyasyon, bir yönlendirme... İnsanın gerçek sorunları varlığını habersiz bırakıp, eğlenceye, sahte kahramanlığa, bireysel çıkarlarını peşine düşürmek... Bu yayınlardan içerideki bir dirhem gerçeklik payı yok. Olamaz da zaten. Bu türden iletişim araçlarına emgen olan kimseler çevreler, yaşanan olayların özünü görmezler. Daha doğrusu görmek istemezler. Porno, eğlence, serüven gibi duyulanı kolayca sömürülecek görüntülerle derşer verilir. Saldırgan politikanın toplumun ekonomik, politik ve askeri alanında sürdürülen emperyalizm, bu kez de iletişim alanında yoğunlaş-tırıyor. Televizyon gibi, toplumsal bilinçlenme sürecinde çok önemli bir rol olan kitle iletişim araçlarını saldırgan politikasına alet eden emperyalizm, kendisini yıkacak her gücü, örneğin gün geçtikçe büyüyen uluslararası barış hareketini bu yöntemle yık-mak, dağıtmak ve kendi kafasına uygun robot beyinler yaratmak istiyor.

Televizyonu tarif etmek gerekirse, basitçe, yürüyen resimlerle donatılmış elektronik bir kutu diyebiliriz. Bunun içindeki ki, kav-rulan "televizyon dinlemek" değil "televizyon seyretmek"tir. Konu-sulan ve yazılı söz-üğü resimlerle bütünleşmesi, insan etkileme gücünü iki hatta on katına çıkarıyor. Amerika'da televizyonun günün yirmi dört saatine yayın yapması, programların gün ge-çtikçe artırılması bu nedenledir. Şimdi sıra iki milyonu aşan iş-siz, ekonomik krizi ve yabancı düşmanlığıyla Batı Almanya'da... Amaç pürümüş kapitalizmin ayakta tutmak, bitkisel yaşamdan kurtarmak, yaşatabilmek...

SATELİTİ NEDİR ?

Federal Almanya'da 1985 başında, büyük tartışmalardan sonra yayına geçen SAT 1, Özel Satelit Televizyonu 165 yayınevinin ortaklığıyla kuruldu. Ortaklık hisselerinin yüzde 35'ini Axel Springer elinde bulunduruyor. Axel Springer BZ, BILD gibi gazeteleri çıkaran gerici ırkçı bir politi-kanın temsilcisi. Şu anda SAT 1 televizyonunu yüz yet-miş bin aile izlemekte. Bu sayının yıl sonuna doğru bir milyon aileye ulaşması bekleniyor. Yani 1985'in sonuna doğru 4-5 milyon insan Özel Satelit Televizyonundan na-

Tahsin İncirci ve ekibi yeni müzik arayışları ve atılımlar eşiğinde

Türkiye Postası: Sayın İncirci, sizi uzun yıllardır Batı Berlin İşçi Korosu'yla birlikte tanıyorum. Şimdi enstrümantal grupta çalan kişiler de daha önce koronun bir parçasıydı. Halen de öyle. Neden ki ayrı çalışmaya gerek gördüğünüz anlatır mısınız?

İncirci: 1983'de Koro'nun içinde çıkan Şarkı Grubu, şimdiki Ansamble'nin ilk çekirdeğini oluşturdu. Bu grup ilk olarak Nür-nberg'de tiyatro sanatçısı Renan Demirkan'la da yer aldığı "Fakal İnsanlar Geldiler" adlı programa katıldı. Böylece, koro repertuarını, daha az bir harcamayla Batı Berlin dışına çıkarmanın ön adımı an-lış oldu.

Türkiye Postası: Peki Ansamble yalnız parasal kayıplarından mı oluştu?

İncirci: Önemli rol oynamakta birlikte tabii ki kaygım sadece bu değil. Örneğin, böyle bir oluşum, benim koro şarkıları dışında enstrümantal parçaları yönelik çalış-malar da yapmaya yol açtı. Sanat-sal anlamda, Batı Avrupa'da, mü-zik alanındaki gelişmişliğe düzeyine erişmek. Bu, profesyonel müz-isyenlerden oluşan böyle bir gruba oluşturmaya gerektiriyordu. An-samble beni sanat yönü daha ağır basan ürünler vermeye yöneltti. Örneğin Nazım Hikmet'in "Mem-leketimi Seviyorum" ve "Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın "Kuvayi Mil-li Destan"ndan aldığım "Ulusun Eli" adlı bestelerim tamamen An-samble'ye yönelik çalışmalarının ürünüdür.

Türkiye Postası: Topluluğun solistliğini bir yıla yakın zamandır sen yapıyorsun Sema. Senin An-samble'ye girişin nasıl oldu?

Sema: Ben daha önce, 2 yıl kadar aralıktı şekilde "Yakameli" adlı amatör bir müzik grubuyla çalış-tım. Batı Berlin İşçi Korosu'nun se-

Batı Berlin İşçi Korosu ve Tahsin İncirci adları Avrupa'da yaşayan Türküyelilerin, özellikle Batı Berlin ve Federal Almanyalı müzikseverlerin yabancısı değil. İncirci'nin çalışmaları yurt dışında yaşayan sanatçılar açısından müzik alanında, kendi yolunu belirlemiş ve bu yolda başarıyla yürüten bir örnek. İncirci son zamanlarda yeni çalışmalar içinde görünüyor. Ensemble Kreuzberger Freunde (Kreuzbergli Dostlar Topluluğu) bu yeni çalışmaların bir parçası. Tahsin İncirci'nin yönetiminde, Sema'nın solist olarak katıldığı toplulukta Johannes Krauss (piyano), Dieter Moritz (çello), Johannes Gehlhoff (klarnet ve saksofon), Bernhard Jirku (flüt), Stefan Isensee (obua) Michael Clifton (bateri) yer alıyorlar. Topluluğun çalışmaları Batı Berlin İşçi Korosu'nun çalışmalarına paralel yürütülü-yor. Ensemble Kreuzberger Freunde Mart ayı içinde Bavyera bölgesi kentlerini kapsayan bir turneye çıkacak. İlk konser Erlangen'de 8 Mart ve ardından Nürnberg'de 9 Mart'ta. Türkiye Postası'nın topluluğun yönet-meni Tahsin İncirci ve solisti Sema ile topluluğun amacı ve müzik an-layışları üzerine yaptığı söyleşiyi sunuyorum.

ise ve kendi ülkesinin müziğini iyi tanıması, eserlerinde de doğal ola-rak bu esinlenme, bu etki görülür.

Sanatın hedefini ve amacını doğ-ru saptamada bestecinin kişiliği çok büyük bir etkiendir. Halk mü-zisinin kendi iç yapısına özgü ar-monisini yakalamak uzun bir uğ-raş gerektirir. Bestesi bu yeteneği elde edemeyiş toplumu onu ya-dırgar. Halkımızın estetik zevkleri, güzel sunulduğu takdirde, bu çok sesliliğin tadına varacak kadar ge-niş değildir. İşte "Yeni Türk Müziği" benim için budur. Besteci kendi ülkesinin müziğini evrensel müzik kullarları içinde işlemek ona yeni estetik boyutlar kazandırarak tüm dünyaya tanıtımla sorulurdu.

Halk ozanı ülkesinin müziğini otantik şekilde, bozmadan yorum-lar. Böylece profesyonel besteciler halk ozanı arasındaki farkı da vur-gulamış oluyoruz. Batı Berlin İş-çi Korosu'yla sunduğumuz Tür-kçe şarkılardan Batı Avrupalılar il-giyile dinlenip sevilmesinin nedeni de yukarıda söylediklerimiz yakla-mıştır. Bir türküyü istenildiği ka-dar eşlik sesler yazılabilir. Ama tür-künün öz yapısını sunan koro ve-ya soliste onu yorumlama serbest-liğini vermek gerekir. Özellikle halk müziğinin kendine özgü kur-gusu ve yorumuna saygılı olmak zorundayız. Ama, bu müziğin ev-renselliğini reddettiğimiz anlamıda alınmamalıdır. Örneğin son şarkı-larında caz müziğinin unsurlarına kadar uzanan bir çalışma yöntemi içindeyim.

Türkiye Postası: Ansamble'de klasik batı müziği enstrümanları yanında saz da yer alıyor. Seyrek de olsa saz çalıyor musunuz.

İncirci: Eğer yazılan parçanın karakterine katkida bulunacağını saptamışam o zaman her türlü Türk enstrümanını da kullanmak-tayım. Daha önce Türkiye Posta-sı'nın benimle yaptığı bir söyleşide de belirttiğim, Batı Almanya'da...

milyon alıysam bekliyor. Yani 1985'in sonunda doğru 4-5 milyon insan Özel Satelit Televizyonundan nasibini alacak. Şu anda özel televizyonun yaygınlaşması için Alman Anayasa'sında kanun değişikliği düşünülmekte. SAT 1 şimdiki Niedersachsen, Hamburg, Schleswig-Holstein, Rheinland-Pfalz, Bayern ve Berlin'de izleniyor. Politikacıların bazıları, kendi eyaletlerinde yayına geçen SAT 1'i alkışladılar. Bunlardan Rheinland-Pfalz Başbakanı Bernhard Vogel, SAT 1'i, "Alman seyrircisi, ekonomisi ve teknoloji için mükemmel bir adım" olarak değerlendirdi, Hamburg Belediye Başkanı Klaus Dohnanyi "SAT 1'in yayınıyla, haberlerin niteliği ve genişliğiyle, eğitim alanında bir gelişme olacağını umut ettiğini"; Uwe Barschel ise, "televizyon arenasında liberal bir zenginleşme" olduğunu bildirdi. Aynı muzıkaçı çalan burjuva basını da, SAT 1'in yayına başlamasına Batı Almanya'da yeni bir kitle-haberleşme çağını başladığını vurguladılar.

amator bir müzik grubu çalıştı. Batı Berlin İçeri Korusu'nu severek dinliyordum. Bir yıl önce koroyla birlikte çalışmaya ve daha sonra da koronun solo parçalarını söylemeye başladım. Geçen yıl Nisan ayında Hollanda'da "Sanat Baskıya Karşı, Kültür Haftası"nda ilk kez Ansamble'yle birlikte sahneye çıktım. O günden beri de topluluğun üyesiyim. Ben de, Türk müziğini kendi motiflerinden yola çıkarak, profesyonel düzeyde sunmak ve yorumlamak çabası içindeyim.

Türkiye Postası: Ansamble Kreuzberg Freunde için hazırlanan yeni afişte "Yeni Türk Mü-

Bayera turnesine hazırlanan Tahnis İçirici ve Kreuzbergli Dostlar, sağda ise grubun solisti Sema rüzü. Tanınmış bir halk melodisini çok seslilik kurallarına göre işlemekle, aynı müziği anımsatan yeni bir eser yazmak arasında fark vardır. Her besteci kendi ülkesinin müziğinden etkilenir. Eğer dürüst yaklaşımı olan bir besteci

Türk müziğinin unsurları, bu müziğin tanımlarından özümserip, yeniden yaratılabilsin. Örneğin ünlü Macar besteci Bela Bartok'un yaklaşımı da bu olmuştur. Onun yapılarında Macar müziğinin özel biçimde yeniden yansımaları gö-

stü'nün benimle paylaştığı bir söyleyiş de belirttiğim gibi "sazi öğrenmemek gerekir". Ama sazi öğrenmeye gerek yok yazılması gerekir. Bu olmadıkça sazi öğrenemez. Sazi için konçerto bile yazılabilir. Neden yazılmasın? Enstrüman bu. Sazi, onu çalan geliştirmeye zorlayıcı eserler vermek lazımdır. Saz, sadece türkîye eşlik ettiği zaman gelişir.

Türkiye Postası: Ansamble ile İleriye dönük ve kısa dönem çalışmalarını neler olacak?

İncirli-Önemünde bir Bayyera Turnesi var. Ayrıca bir de kaset ve plak çalışması içindeyim.

Anne Marie Prins yönetti, Meral Taygun ve Kenneth Herdigein oynadılar ve...

Hollanda sahnelerinde bir olay: Taranta Babu'ya Mektuplar

İki yıldan beri Amsterdam kentinde her yıl Aralık ayı içinde gerçekleştirilen "Sahne Kapısı" (Stage Door) profesyonel ve amatör uluslararası tiyatro festivali, bu yıl ünlü yazarımız Nazım Hikmet ve sanatçımız Meral Taygun'un büyük başarısıyla noktalandı. Hollanda gazetelerinde eleştirmenlerin festivalin doruk noktası olarak nitelendirdiği oyun ikili bir ustalık örneği olarak gösteriliyor. 14 Aralık 1984 gecesi Hollanda'nın ünlü Brecht yönetmeni Anne Marie Prins'in rejisi altında Surinamlı zenci aktör Kenneth Herdigein ve sanatçımız Meral Taygun'la Theatre De Balie sahnesinde perdelerin açan bu nefes kesecek kadar hareketli oyun, seyirci tarafından dakikalarca ayakta alkışlandı. Gösteri sırasında zaman zaman Tarantababu, zaman zaman mektupları bulan kişiler olarak değişen sanatçılar bu güne kadar denenmemiş bir şeyi daha deniyor, Hollandaca ve Türkçe olmak üzere her iki dili de aynı anda konuşarak sürdürüyor; tercüme değil de sanki bir üçlülü çözüyorlar. Amsterdam'ın tanınmış sahnelerinden, "Theatre de Balie" tarafından yalnız üç gösteri için hazırlanmış olan Tarantababuya Mektuplar, her üç gösterinin de kapalı gişe oynamasından sonra, seyirci ve Kültür Bakanlığının da ısrarlı istekleri ile, Şubat ve Mart aylarında hem Amsterdam hem de Hollanda'nın diğer şehirlerinde devam edecek. Balie Tiyatrosu yöneticilerinden, diğer Avrupa ülkelerinden gelen teklifler karşısında şaşkına döndüklerini söyledikleri gösterinin İngilizce metninin de çalışmalarına giren Meral Taygun, ilerideki aylarda rak arkadaş Kenneth Herdigein ile birlikte diğer Avrupa ülkelerinde de turneye çıkacaktır.

Tarantababu'dan bir sahne: Meral Taygun ve Kenneth Herdigein

Öngören Tiyatrosu'nda "Faşizmin Korku ve Sefaleti"

Bu sezon perdelerin 13 Aralık günü Hollanda'nın Amsterdam kentinde yapılan uluslararası "Stage Door" festivalinde büyük beğenilerle karşılanan Brecht'in "Faşizmin Korku ve Sefaleti" adlı oyununu ise açan Öngören Tiyatrosu, böylece 4 oyunculuk dağıtıcısına bir beşinciye de karmış oldu.

Yabancı basının ölümü eleştirilerde görüş birliğine vardığı ekip, seyircinin de farkedeceği şekilde her gün biraz daha gelişip yerleştiğini kanıtlıyor. "Faşizmin Korku ve Sefaleti" oyunu, Avrupa ve dünyadaki karmaşık ortam ve özellikle yabancı düşmanlığı açısından bakıldığında, güncel ve aynı derecede isabetli bir seçim. Meral Taygun "Faşizmin Korku ve Sefaleti"nin çevirisini yaptı ve sahneye koydu. Çok kız bir sürede hazırlanıp sahneye konulan oyun, "Tarantababu'dan sonra ikinci bir önemli sanat olayı oldu."

Öngören Tiyatrosu'nun tüm oyuncu kadrosunun yer aldığı oyunun dekor ve kostüm düzenini Ufuk Kabataş yapıyor.

Foto: Hans Smeyers

Türk şiiri bir kez daha öksüz kaldı: A. Kadir öldü

A. Kadir 1 Mart'ta 68 yaşında öldü. Tüm yaşamı boyunca inançlarından, düşüncelerinden dönmeyen ve yaşamı olan sair, Türkiye'nin ilericiler, toplumcu, barışçı aydınlarının ortak kaderlerini paylaşarak yaşamı boyunca çeşitli sıkıntı ve baskılar altında kaldı. Ancak bu, onun ürün vermesini engellemeyi. A. Kadir ardunda bir bölümü çeviri şiir, bir bölümü eskinden büyük ozanlarımız günümüz Türkçesine çevirisi, bir bölümü de kendi iz şiiri olmak üzere çok sayıda yapıt bıraktı.

1917'de İstanbul'da doğan, asıl adı Abdülkadir Meriçboylu olan A. Kadir, askerî okula okumayı, Kara Harboku'lu'ndanken "1938 Harboku Olayları"na karıştığı gerekçeyle okuldan uzaklaştırılmış ve hapse mahkum edilmiştir. 1943'de ilk şiir derlemesi "Teblig" yayımlandı. Ama halkın sıkıntılarını, derlerini anlatan bu kitap toplatıldı ve A. Kadir bir kez daha sürgün edildi. Daha sonra çeşitli edebiyat ve sanat dergilerinde takma adlarla şiirler, yazılar yazdı. 1959'da ikinci şiir kitabı olan "Hosgeldin Halil İbrahim" yayımlandı. Bu kitapta şiirler, yalnızlık içinde yaşam mücadelesi ve inancını yitirmesiz siyasal baskılara güğüs germek zorunda olan bireyin umudunu, umutsuzluğunu, acısını, sevincini anlatır. 1962'de "Dört Pencere" ve 1968'de bütün şiirleri niteliğindeki "Mutlu Olmak Varken" yayımlandı.

Demokrasi ve özgürlük mücadelesi veren dünya şairlerinden yaptığı seçimler arasında iki ciltlik "Dünya Halk ve Demokrasi Şiirleri", "Vietnam Şiiri", "Filistin Şiiri" önemli yer tutar. Brecht çevirileri yanında 1960 sonrası kuşaklar onu daha çok "Bugünün Dilye Mevlana", "Bugünün Dilye Hayyam", "Bugünün Dilye Tevlik Fikret" yapıtlarıyla tanırlar. Gerek çeviri, gerekse bugünkü dile aktarmalarında A. Kadir, iyi bir çevirmen olmaktan çok ötesinde, şiirleri adeta yeni baştan Türkçe yazmıştır.

A. Kadir'in şiirinin başlangıcı çizgisi "Nazım Hikmet şiiri"dir. Tıpkı siyasal uyum ve bilinçlenmesinin başlangıcı gibi. Ama o, bu çizgiden hareketle kendi sesini bulmayı, kendi şiirini kurmayı başarmıştır.

Bunca estere sahibi olan, Azra Erhat'la birlikte yaptığı "İlyada" 1961'de TDK Şiir Çeviri Ödüllünü kazanan, dilimize her biri büyük bir sabır, özen ve şiir ustası taşıyan bunca yapıt kazandıran A. Kadir'in bir özelliği de alçak gönlülüğüdür.

Kötü şiirlerin, kötü edebiyat ürünlerinin çıktıkça ortalıkta doluşukları bir dönemde o, gerek sanatının alçakgönüllülüğü sessizliğini elden bırakmamıştır.

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK...

DEDİLER Kİ...

"Kırkını geçince kimse terörist olmuyor. O halde kırka kadar beklemek gerek." "Terör uzmanı" olarak lanse edilen Prof. Turan İtil

"Soğukluk olmadı. Cezayir Başbakanı da beni sıkıcı optu." Cezayir'de soğuk karşılama Başbakan Özal

"Şu anda çocuk yok. Olsaydı söylerdim. Olsun istiyoruz. Allahın bileceği iş, biz elimizden geleni yapıyoruz." Geçenlerde evlenen Süper Star Ajda Pekkan

"Türk milletine Türk adının Allah tarafından verildiğine dair ilmi deliller bulunmuştur." Eski Milletvekili Ahmet Aydın Bolak

"Banda inandım İsmail" Özdağlar olayında Turгут Özal

"12 Eylül öncesi pek çok suçun yapan çirkın polis, suçları belli olmasın diye suçlarını yüzde doksanını solculara, yüzde onunu sağcılara attı. Bu nedenle, bugün çok suçsuz genç yargılanıyor." Dündar Kalış

"Ayaga kalk. Devletin bakanına saygı göster. Bak herkes ayaga kalkmış, senin de kalkman lazım." Milli Eğitim Bakanı Vehbi Dinçerler, MEB Vakfı Genel Kurulunda kendisinden 10 yaş büyük bir delegeye...

Kendisi zaten aç, nasıl sevap işlesin?

Türkiye'de pahalılık ve üstüne tüy diken KDV (Katma Değer Vergisi) dilencileri bile etkiledi. Hepsinin işi pek kesat. "Meslek artık öldü" diyen İzmirli dilenci, 6 çocuk babası, kör Emin Apak şöyle yorumluyor:

"Vatandaş canı derdine, geçim derdine düştü. KDV'de üstüne binince vatandaş hayır işlemeyi unuttu. Eskiden avuç açan dilenciyi sevap olsun diye cebindeki bokağı veriyorlardı artık cebinde akrep var. Günde bin lirayı zar zor toparlayabiliyorum."

Uluslararası Hayat Kadınları Konferansı

Tüm ülkelerden 150 "hayat kadını"nın, alışılmadık Türkiye deyimli fahişenin temsilci olarak katıldığı, İstanbul'da düzenlenen Hayat Kadınları Konferansı...

germe istenilerini dile getirdiler. Kongreye katılan delegeler, basın ve emniyet mensuplarına karşı of-

Bayat ama ucuz ekmekğe uzanan eller

Kadınlar erkekleri, çocukları çocukları bu kalabalıklı elleri neye uzanıyor böyle? İzmir'de tanesi 50 liraya satılan ekmekten doyarsa yiyemeyenler, Kemer'deki bayat ekmek pazarına hücum ediyorlar. Bir gün öncesi bin bayatlaştı ekmek 30 liradan kaçışan halk, "Dört ekmek aldığımızda günde 80, ayda 2-3 bin lira fark yapıyor" diyor. Bayat pazarına ilginin arttığına gülen fırınlar, satılmayan bayat ekmekleri kamyonetlerle Kemer'deki pazara getiriyorlar ve burada yoğun bir kalabalık oluşuyor. Ucuz ekmek alabilmek için birbirlerini adeta ezen bu kalabalık, Evren-Özal Türkiye'sinin ekmek kavgasındaki ortadireği ipte...

Semra Özal Hanımefendiyi edepli çekin!

Diktatörlüğün Başbakanı Özal'ın eşi Semra Hanım Türkiye'de kendisinden çok bahsettiriyor. Bugüne kadar gelmiş geçmiş Başbakan eşlerinden farklı olarak "Amerikanvari Başbakan eşi" rolüne soyunan Semra Özal kılık kıyafetinde, gezmesinde tozmasında da bir o kadar cesur. Kimi zaman moda dergilerinde manken gibi poz veriyor, kimi zaman gazino kapatıyor.

Geçenlerde Yardımseverler Balosuna gitti. Üstünde şifman sırtı beline kadar açık bir elbise vardı. Basın fotoğrafları arayıp da bulamadıkları bu manzarayı resimlemek için yarıya girerken bayan Özal Adalet Bakanı Necati Ertem'e "Sirtim fazla mı açık acaba?" diye sordu. Bunun üzerine Adalet Bakanı, Semra Hanımın dekoltesini kendisini

Türkiye Postası

Naci Varlık giderayak günah çıkardı

12 Eylül darbesinden bu yana Yüksek Hakem Kurulu Başkanı olarak Türkiye işi sınıfından bol bol "hayır duası alan" Naci Varlık birkaç güne kadar emekli oluyor. Beş yıl boyunca işinin tenceresinden dumaksızın, bıkmaksızın, utanmaksızın tekeller adına hürsüz yapıp Varlık, giderayak günah çıkardı. Günaydın gazetesine verdiği demeçte "Benim üstüme yazıfı değil ama hayat pahalılığı karşısında iyice aşınan, anlamı kalmayan aşgari ücretin artırılması gerekir" dedi.

Bu yüzsüzlükte de yetinmeyen Naci Varlık "Vicdanı rahat. Üç gün sonra başkanlık koltuğunu bırakıyorum. Hizmetlerinin de unutulmamacasına inanıyorum" diye konuştu.

Almanya'da milletvekilliği tatlı iş

Federal Almanya'daki milletvekilleri, tıpkı bizimkiler gibi, halktan kemeri sıkımsın isterlerken Ocak'ta kendi maaşlarını yüzde 2,3 artırdılar. Tek oturumda alınan karar. Yeşiller dışında, parlamentodaki bütün partiler onayladı. Buna göre 520 Federal Alman milletvekilinin her biri 8 bin mark esas maaş, 4 bin 800 mark tazminat, 1500 mark yarım günlük emek ücret ve 5175 mark da seçim bölgesi bürosu katkısı olarak, ayda 19 bin 475 mark alıyor. Milletvekillerine ayrıca şu kolaylıklar da sağlanıyor: Federal Alman demiryollarında 1. mevkide ücretsiz seyahat; görevi gezisi masraflarının karşılanması; görevle ilgili telefon konuşmalarının karşılanması; hastalık ve ölüm masrafları için ek ödenti; ayrımla halinde transfer parası...

Ortadirek Cafer'in cenaze töreni

Türkiye'de pahalılık ve geçim darlığı esnafı da yansıyor. Ankara'nın en işlek alışveriş merkezi İzmir

olan "Ortadirek Cafer" in 1985'de öldüğü ilan edilerek Ortadirek'e kardan bir mezarcı yapıldı ve me-

"İşveren işten çıkardığı sakat işçinin vebalini çeker, çoluk çoluğundan bulur. İşçi çıkaran Allah'ından bulsun!..."
Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz

"Bu adamların kafasını ko-parmak lazım." Diktatör Evren

"Yıllardır bu işi yapmıyorum. Pezevenklik öldü zaten... Her şey değenere oldu. Nerde eski fahişeler!..." 50 yıl kadın pa-zarlayan Zurnik

"Benim liderliğime gelince, bu ispatlanmıştı. Muhakkak ki doğuştan itibaren benim ba-zı vasıflarıma ilave olarak, yıla-rıdır muhtelif kademelerde liderlik emektetiyim..." Çözö-len MDP'nin Genel Başkanı Turgut Sunalp

"Adı Meral Zeren mi ne? Surt sırta oturmuşsun kendisiyle. Söyle misiniz bana sırtını dö-nerek nasıl ırza tecavüz edi-lir." Gazetelere geçen dedikö-larlarında Kültür ve Turizm Bakanı Mükkerrem Taşçoğlu

Nikaragualı karşı devrimciler Reagan'ın kardeşiymiş!

ABD'de Nikaragua'daki Contra karşı devrimci çetelerinin en büyük destekçisi Başkan Reagan. Reagan Amerikan devriminin bir benzerini gerçekleştirmeye çalışıklarını söylediği karşıdevrimciler "En çok ihtiyaçları olduğu anda geri çevirmeyeceklerini" açıkça belirtiyor. Geçen yıl, ABD Kongresinin durdurduğu karşıdevrimciye yardımın yeniden sağlanabilmesi için, ABD Başkanı kolları sıvadı ve karşıdevrimciye yardım kampanyası başlatıldı. Reagan'ın amacı 14 milyon dolarlık "gizli" askeri yardımın verilmesi için ABD halkının bilincini sırtıpmak ve Kongreye karşı baskı uygulamak. Reagan, Nikaragua'daki kahraman halka ve onun desteklediği ilerici rejime karşı sürekli kompolar yapan ve bu rejimi yık-maya cabalayan karşıdevrimciler için, hiç utanmadan sunan söylü-yü: "Bu cesur erkek ve kadınlar yardımımızı hakettirler. Bizden asker istemiyorlar. Yalnız mali ve teknik yardım istiyorlar. Bu istekle-ri geri çevirmek Amerika'nın öz-gürlük savışlarına yüzlerce yıllık bağışlık gelenegini çiğnemektiir..." İşte Reagan'ın özgürlük anlayışı...

Reagan'ın gerçek "analizi"na gelince, hazret ve ekibi, Nikara-gua devriminin ayıkta kalmayı başarması ve besledikleri Contra-lar (karşıdevrimciler) yenildikle-ri takdirde yeni bir Küba doğa-ğına kimsindalar. Bu iş hespinin uygulanın kaçması için yeterli oluyor. Gençcik Nikaragua dev-riminin yıkamak için akla gelebilecek her yolu deniyorlar.

Bu yıl kış da Özal politikasına uydu, işçiye, emekçiye vurdu

Kar yağdı böyle oldu: Kimileri öldü, kimileri güldü....

Bu yıl tüm Avrupa'da şiddetli geçen kış Türkiye'yi de etkiledi. Son 15 gündür, Türkiye'nin tüm kesimlerinde yağın kar havası adlandı. Ülkemizde kışın zorluklarına yok-luk, yoksulluk, samsılık, fırsatçılık, düzensizlik, az gelişmişlik de eklendi. İstanbul'un ortasına kurtlar indi. Anadolu'da kurtlar çocukları parçaladı. Ama kurtlardan daha kötüsü açlık, soğukluk; evsizlik, damsızlık, yolsuzluk, dok-torsuzluktu. Geçekodu yükümları yüzünden, yoksulluk yüzünden cadırlarda, barakalarda barınanlar, hele bebeler, hele çocuklar pespeşe ölmeye başladılar. 3.5 yaşındaki Selime, İstanbul'un bir tepesinde derme çatma kulübede kara soğuga dayanamadı. Üşüdü, çok üşüdü.

Minik ayakları buz kesti, sonra öldü. Bir baş-ka cadıroda yaşayan Karaduman ailesinin anısı, dört çocuklu Nürten "gececi çocukluğum don-masın diye üzerlerine yatacak ısıtmaya çalış-ıyordum" dedi. İstanbul'un ortasında gecekon-duları yıkılmış 17 aile içi eksi 10 derece ca-dırlarında soğukla, açlıkla boğuşurken, kendile-ri gibi binlerce, onbinlerce vardı... Kimür karaborsacı, her türlü iftihar, yolsuzluk, fir-satçılık, kurtlardan da beter soğuktan da beter çullandı Türkiye insanının üzerine. Kapanan yollarla onlarca kişi dondu. Doğdu'da, karın yollarını örttüğü köylerde bebelere kızsamak sal-gununda birer birer ölmeye başladılar. Kar, yok-sul milyonlar için, hastalık, sefalet, açlık oldu

Türkiye'de. Ve Başbakan Özal, sürekli kar yağışı altında gazetecilere görüşlerini şöyle açıkladı: "Bakın kar yağıyor. Bana iyimser veya karamsar bakabilirsiniz. Karamsar bakanlar hal-va soğuk, sıkıntılar var derler. Ben iyimserim, çünkü 'kar senesi var senesi'dir...' İyimser-diğ Özal. Karın tok, sırtı pek vurguncu söy-nüçüne aznılık, halkın karnı ilümi emen bir avuç sülük, diktatörlüğün yeni zenginleri ve usakları iyimserlerdi. "Var senesi"ydi onlar için cerreket. Ya öteleler? Ya kış cadırlar-da, gecekondularda, üca köylerde geçireler. Ya işçiler, ya işsizler, ya emekçiler, ya halk?

İşçileri doymuyor ama açlık bastırıyor

Son günlerde, Türkiye'de, ücret-tilerin satınalma gücüne ilişkin çe-şitli araştırmalar yapıyor. Bunlar-dan Dr. Oktay Varel'in araştırması-na göre, ücretlilerin satın alma gü-cü 1977 yılı 100 kabul edilirse 1982'de 52'ye 1984'de 47'e inmiş. Memur maaşları ise, yine 1977 yılı 100 kabul edilcek olursa, dört yıl sonra 1981'de 46'ya, yedi yıl sonra 1984'de 34'e kadar düşmüş. Prof. Dr. Yakup Kepenek'in araştırma-sına göre ise ortalama ücretlerin satın alma gücündeki, yani ücret-lilerin yaşam düzeyindeki düşüş yüzde 25'i bulmuş. Son olarak İktisatçı Mete Törünler'in ele geçen net ücretlerdeki gelişmeler konusun-da yaptığı araştırması ise, 1980-1984 dö-neminde "gerçek" ücretlerdeki ve satın alma gücündeki düşüşün yüz-de 23'ü aşmış ortaya koyuyor. Öte yandan özel sektörde 1980'de tüm üretim değeri içinde yüzde 12'lik paya sahip olan ücretlerin payı 1982'de yüzde 9.8'e düşmüş du-rumda. Törünler, araştırmasının sonucunda şu gerçeği ortaya ko-yuyor: İki çocuklu bir işçi ailesi, tüm diğer maaşlar hesabı katıla-rıca, tüm ücreti güdeniye yatırıdı-ğı hesaplansa bile, ortalama ücret-le gereklî gıdanın ancak yüzde 83'ünü karşılayabilir. Asgari ücret-üzzerinden geçemediğinde ise bu oran yüzde 44.5'i geçiyor. Kısaca, işçi doymuyor, ancak açlık bas-tırıyor. Hele hele, bu ücretin sadese-bolaja geçtiği, kim, yıl parasa, sin-ma ve diğer giderlerin de olduğu düşünüldüğünde Türkiye'de, 1985 y-lında, işçi ve ücretli açlık sınırına Peki ya tekelci para-babaları? On-lar hangi smırdılar? Onlar açlıkta sınırlanmıyorlar...